

**RAPORT O STANIE GMINY NAROL
ZA ROK 2019**

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	4
II.	Ogólna charakterystyka Gminy Narol	4
III.	Informacje finansowe	7
IV.	Najważniejsze inwestycje zrealizowane na terenie Gminy Narol w 2019 r.	16
V.	Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	
A.	Strategie gminne oraz programy i plany poszczególnych miejscowości, obowiązujące w 2019 r.	23
B.	Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	27
C.	Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	29
	Zasoby materialne gminy	
D.	Gminny program rewitalizacji	31
E.	Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	36
F.	Informacje o stanie mienia komunalnego oraz plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych	38
	Infrastruktura komunalna	
G.	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Gospodarka odpadami.	38
	Środowisko	41
H.	Plan gospodarki niskoemisyjnej (fundusze UE)	41
I.	Program ochrony środowiska (art. 17 PoŚ)	42
	Polityka społeczna	
J.	Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych oraz gminny program wspierania rodziny	49
K.	Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych	58
L.	Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	69

M. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi	74
VI. Realizacja Uchwał Rady Miejskiej w Narolu w 2019 roku	80
VII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi	81
A. Porozumienia międzygminne	81
B. Stowarzyszenia JST	82
C. Współpraca międzynarodowa	84
VIII. Oświata	87
IX. Kultura	89
X. Transport	90
XI. Ochrona zdrowia	91
XII. Bezpieczeństwo	92
XIII. Partycypacja obywatelska	92

Załączniki:

1. Informacja o mieniu	106
------------------------	-----

I. Wstęp.

W roku 2020 po raz drugi, organy wykonawcze gmin mają obowiązek przedstawienia radzie rocznego raportu o stanie jednostki samorządu terytorialnego. Obowiązek ten nałożyła na samorządy nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z art. 28a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506), co roku do 31 maja Burmistrz Miasta i Gminy Narol musi przedstawić Radzie Miejskiej w Narolu raport o stanie gminy. W związku z sytuacją związaną z pandemią COVID-19 umożliwiono wydłużenie terminu przygotowania i przedstawienia raportu za rok 2019 o dodatkowe dwa miesiące. Wydłużony został również czas, w którym powinna zostać zwołana sesja absolutoryjna.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza Miasta i Gminy Narol w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Rada gminy rozpatruje raport o stanie gminy podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Burmistrzowi. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadza się debatę.

W debacie nad raportem o stanie gminy radni zabierają głos bez ograniczeń czasowych. W debacie nad raportem o stanie gminy mieszkańcy gminy mogą zabierać głos. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos, składa do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Narolu pisemne zgłoszenie poparte podpisami co najmniej 20 osób. Zgłoszenie składa się najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiony raport o stanie gminy. Mieszkańcy są dopuszczani do głosu według kolejności otrzymania przez Przewodniczącego Rady Miejskiej zgłoszenia. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15, chyba, że rada postanowi o zwiększeniu tej liczby.

Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy Rada Miejska w Narolu przeprowadza głosowanie nad udzieleniem Burmistrzowi Miasta i Gminy Narol wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu Burmistrzowi wotum zaufania Rada podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady.

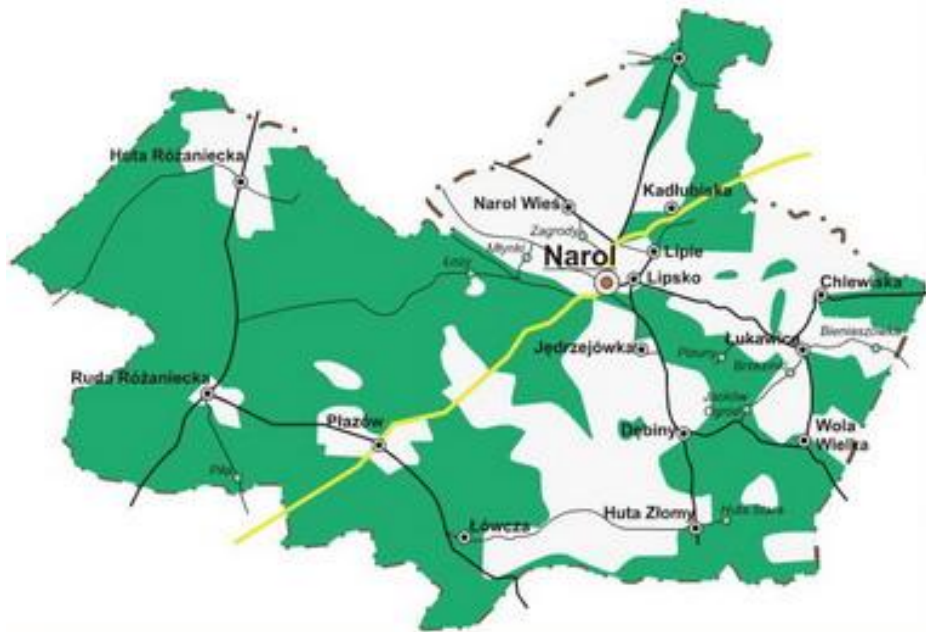
II. Ogólna charakterystyka Gminy Narol.

Położenie administracyjne i geograficzne

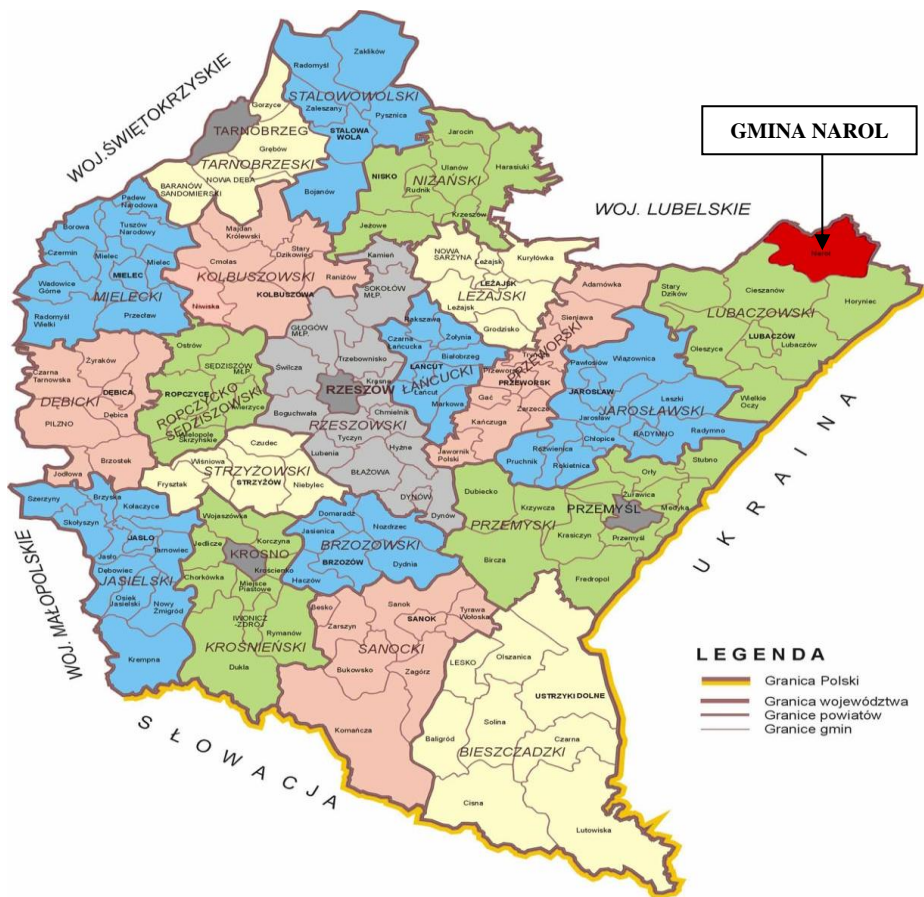
Gmina Narol została utworzona 1 stycznia 1973 roku w następstwie kolejnej reformy administracyjnej. W jej skład weszły gromady: Narol, Łukawica, Ruda Różaniecka i Płazów. Gmina Narol w chwili powstania stanowiła część powiatu lubaczowskiego w województwie rzeszowskim. Po likwidacji trójstopniowego podziału administracyjnego od 1 stycznia 1975 roku gmina weszła w skład nowo utworzonego województwa przemyskiego. Od 1 stycznia 1999 roku, kiedy przywrócono trójstopniową strukturę administracyjną kraju gmina Narol ponownie weszła w skład powiatu lubaczowskiego i województwa podkarpackiego.

Gmina Narol położona jest w północno-wschodniej części województwa podkarpackiego i wchodzi w skład powiatu lubaczowskiego. Od północnego wschodu graniczy z gminami: Lubycza Królewska i Bełzec, od północy z terenem gminy Susiec.

Mapa 1. Obszar terytorialny gminy Narol.

Mapa 2. Gmina Narol na tle województwa podkarpackiego.

Podział obszaru Gminy Narol na sołectwa

Tabela Nr 1. Ludność i powierzchnia gminy Narol z podziałem na sołectwa (stan na 31.12.2019 r.)

L.p.	Nazwa miejscowości (sołectw)	Liczba ludności (w osobach) w 2018r.	Liczba ludności (w osobach) w 2019r.	Powierzchnia (w ha)
1.	Chlewiska	328	325	372,86
2.	Dębiny	203	196	348,44
3.	Huta Różaniecka	352	350	2375,43
4.	Huta Złomy	172	174	1166,87
5.	Jędrzejówka	471	471	695,48
6.	Kadłubiska	198	200	602,83
7.	Lipie	338	339	992,77
8.	Lipsko	456	450	266,03
9.	Łówcza	465	450	2360,19
10.	Łukawica	321	319	990,77
11.	Narol (miasto)	2 094	2086	1240,00
12.	Narol - Wieś	505	506	1004,58
13.	Płazów	396	426	2893,51
14.	Podlesina	129	127	429,45
15.	Ruda Różaniecka	1 190	1181	3517,67
16.	Wola Wielka	475	476	985,80
RAZEM		8 093	8076	20342,68

Pod względem administracyjnym gmina Narol dzieli się na 16 sołectw.

Powierzchnia gminy wynosi 203,4 km² i pod względem obszaru plasuje się na drugiej pozycji w powiecie lubaczowskim, po gminie Cieszanów. Gminę zamieszkuje 8 076 osoby (wg. stanu na dzień 31.12.2019 r.). Oznacza to znacznie niższy od przeciętnego w województwie i kraju wskaźnik gęstości zaludnienia.

Ludność Gminy Narol według miejsca zamieszkania (dane według stanu na dzień 31 grudnia)

Nazwa jednostki	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Gmina Narol						
Miasto	2 107	2 112	2 124	2 102	2 094	2086
Gmina Narol						
obszar wiejski	6 125	6 097	6 084	6 032	5 999	5990
Gmina Narol						
Ogółem	8 232	8 209	8 208	8 134	8 093	8076

Dane dotyczące liczby urodzeń oraz zgonów za 2019r.

Liczba urodzeń w 2019r. **74**

III. Informacje finansowe

Finanse Gminy

Polityka finansowa Gminy Narol realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową uchwalaną corocznie przez Radę Miejską w Narolu. Budżet Gminy Narol na 2019 rok został przyjęty uchwałą Nr 37/V/2019 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 24 stycznia 2019 roku. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku zostały wprowadzone uchwałami Rady Miejskiej oraz zarządzeniami Burmistrza Miasta i Gminy Narol.

Tabela Nr 2. Dochody i wydatki gminy Narol w latach 2018-2019

Wykonanie dochodów i wydatków Gminy Narol	2018	2019
Wykonanie dochodów wg stanu na 31.XII .2019 r.	38.006.112,85	46.474.958,50
Wykonanie wydatków wg stanu na 31.XII.2019 r.	37.658.113,07	49.209.217,99
Nadwyżka/deficyt	+347.999,78	-2.734.259,49

Wykonanie dochodów gminy Narol na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosło ogółem 46.474.958,50 zł

1) dochody bieżące wyniosły 37.772.544,01 zł

- dochody z subwencji ogólnej 14.764.725,00 zł
- dochody z tytułu dotacji na cele bieżące 13.200.684,74 zł
- dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) 2.954.499,00 zł
- dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) 36.734,96 zł
- dochody z tytułu podatków i opłat 6.815.900,31 zł

2) dochody majątkowe wyniosły: 8.702.414,49 zł

- dochody ze sprzedaży majątku 763.449,25 zł
- dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje 7.938.965,24 zł

Wykonanie wydatków na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosło ogółem 49.209.217,99 zł

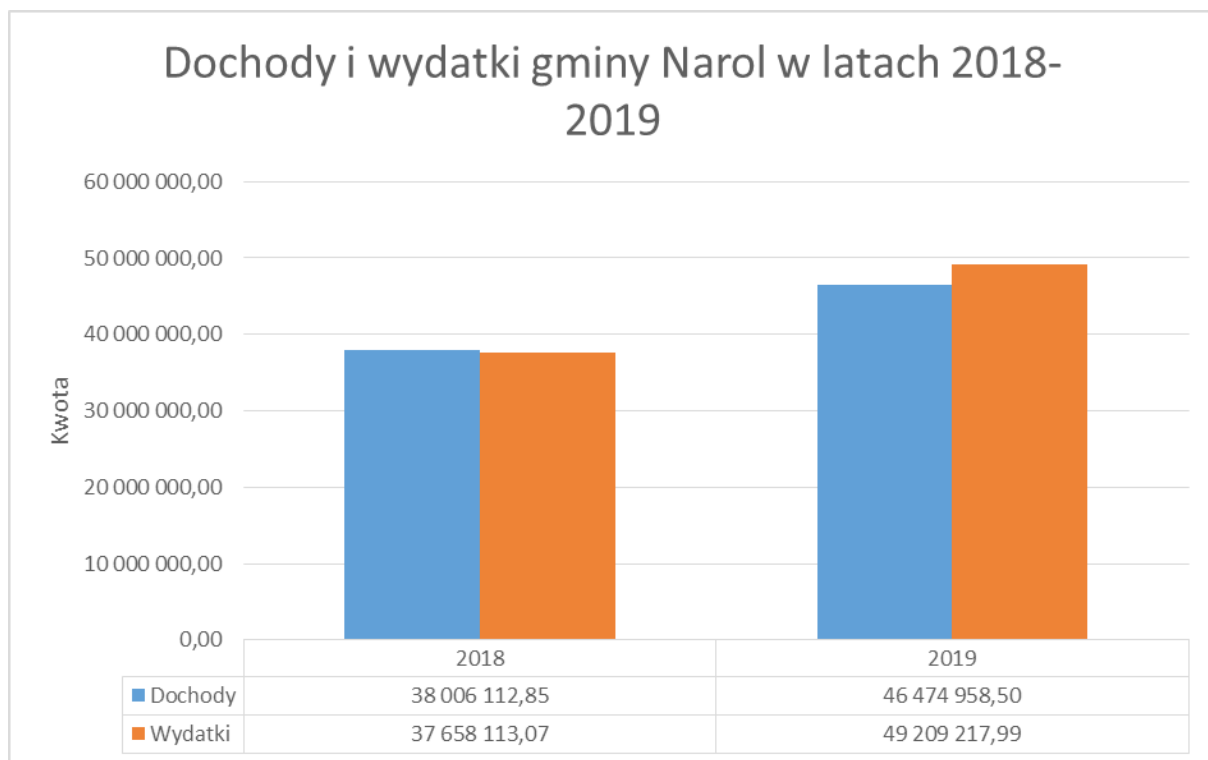
1) wydatki bieżące 34.711.029,28 zł w tym na obsługę długu 436.161,92 zł

2) wydatki majątkowe wyniosły 14.498.188,71 zł

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wyniósł 29,46%.

Relacja dochodów bieżących do wydatków bieżących na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła + 3.061.514,73 zł.

Wprowadzone do budżetu na 2019 rok wolne środki z tytułu nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu (o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych) stanowiły kwotę 1.160.742,33 natomiast ich wykonanie 1.741.385,20 zł.

Wykonanie wydatków inwestycyjnych.

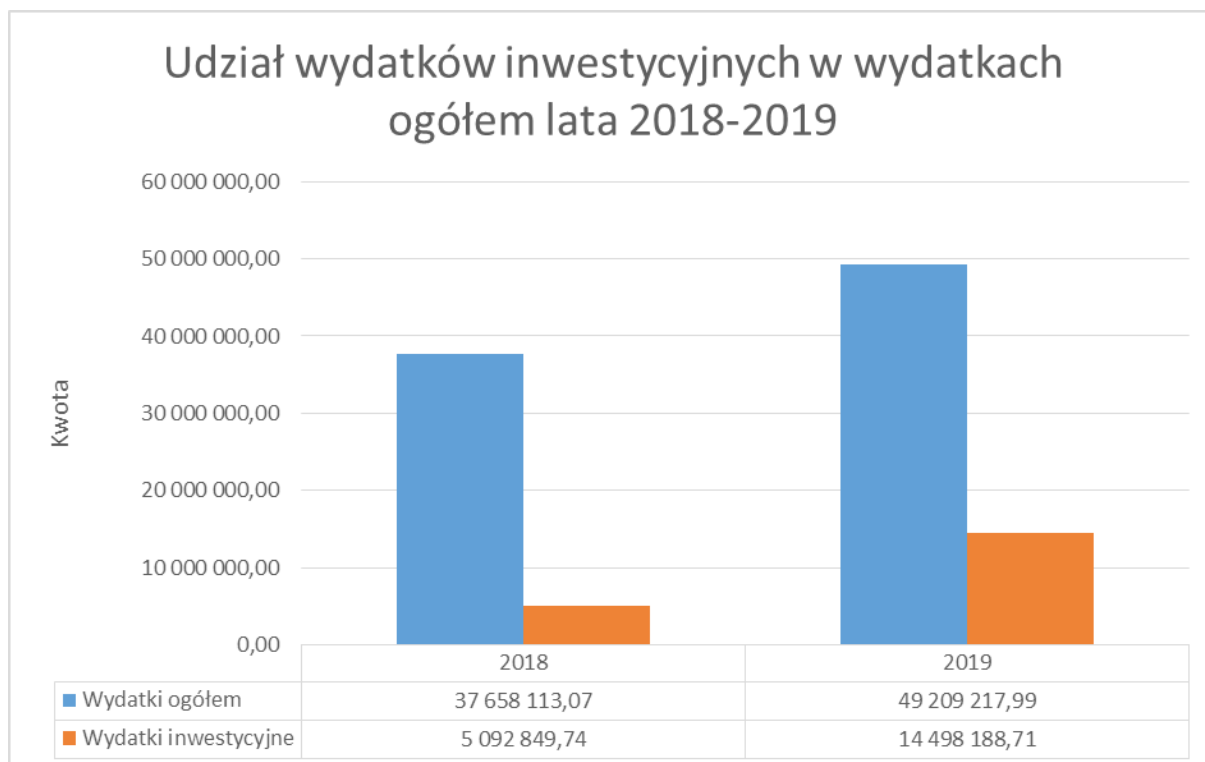
Poziom wydatków inwestycyjnych/majątkowych i ich udział w całkowitych wydatkach budżetowych w latach 2018-2019 wykazuje tendencję wzrostową.

Tabela Nr 3.

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki inwestycyjne	Udział inwestycji w wydatkach budżetowych
2018	37.658.113,07	5.092.849,74	14%
2019	49.209.217,99	14.498.188,71	29%

Proporcje inwestycji do całkowitych wydatków budżetowych oraz struktura wydatków inwestycyjnych zostały w formie graficznej zilustrowane na poniższym wykresie.

Rysunek Nr 2. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem lata 2018-2019

Szczegółowy wykaz zadań inwestycyjnych w 2019 r.

Lp.	Treść	Plan na 2019 r.	Wykonanie na 31.12.2019 r.	%	Uzyskane dofinansowanie	Uwagi
1.	Budowa i modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Narol Wieś	100.000,00	97.569,00	97,6	75.000,00	Zadanie zakończone
2.	Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę sieci wodociągowej w Gminie	32.800,00	32.086,82	97,8	0,00	Zadanie zakończone
3.	Montaż mikroinstalacji na budynkach użyteczności publicznej	1.669.364,15	1.250.526,89	74,9	0,00	Zadanie zakończone – wpływ środków w 2020 r.
4.	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gmin: Baranów Sandomierski, Gorzyce,	1.603.688,32	1.548.083,46	96,5	Zadanie realizowane z dofinansowania i	Zadanie zakończone

	Horyniec Zdrój, Lubaczów, Miasto Lubaczów, Narol, Nowa Dęba”				wpłat mieszkańców	
5.	Przebudowa drogi powiatowej Lipsko-Granica województwa-Brzeziny	400.000,00	400.000,00	100	Dotacja dla Powiatu	Zadanie zakończone
6.	Przebudowa drogi powiatowej Podlesina – Narol Wieś	70.000,00	49.203,24	70,3	Dotacja dla Powiatu	Zadanie zakończone
7.	Modernizacja dróg gminnych	6.170,16	799,50	13	0,00	Zadanie zakończone
8.	Przebudowa drogi gminnej położonej na działce w miejscowości Lipie	28.972,88	27.298,75	94,2	FS 21.972,88	Zadanie zakończone
9.	Przebudowa drogi w miejscowości Narol	58.524,59	51.293,21	87,6	40.089,00	Zadanie zakończone
10.	Przebudowa ciągu drogowego od drogi powiatowej w miejscowości Rabinówka gmina Tomaszów Lubelski do drogi powiatowej w miejscowości Podlesina gmina Narol	20.000,00	0,00		0,00	Zadanie będzie kontynuowane w 2020 r.
11.	Przebudowa drogi osiedlowej w miejscowości Łówcza i Narol	187.000,00	138.203,87	73,9	80.578,00	Zadanie zakończone
13.	Przebudowa drogi do Huty Złomy, drogi do Dolinek w miejscowości Huta Złomy, drogi Poprzeczka w miejscowości Łówcza, Jędrzejówka-Garby w miejscowości Jędrzejówka , Zagrody	1.860.000,00	1.852.485,11	99,6	1.450.000,00	Zadanie zakończone

	Majdan w miejscowości lipie					
15.	Podniesienie atrakcyjności miejsca spotkań środowiskowych poprzez budowę i wyposażenie altany grillowej w Kadłubiskach	22.000,00	19.805,43	90	9.792,00	Zadanie zakończone
16.	Budowa parkingu w Lipsku	120.000,00	119.854,55	99,9	0,00	Zadanie zakończone
17.	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Łowcza	96.000,00	0,00	0	0,00	Zadanie nie było realizowane ze względu na brak dofinansowania
18.	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Płazów	111.182,22	104.673,28	94,2	73.000,00 FS 23.182,22	Zadanie zakończone
19.	Zakup gruntów na potrzeby gminy	5.000,00	596,00	12	0,00	Zadanie zakończone
20.	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Łukawicy – opracowanie dokumentacji technicznej	5.000,00	1.000,00	20	0,00	Zadanie będzie kontynuowane
21.	Zakup traktorka ogrodowego – kosiarka	14.000,00	13.899,00	99,3	0,00	Zadanie zakończone
22.	Zakup autobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych do ŚDS w Lipsku	197.329,00	186.960,00	94,7	0,00	Zadanie zakończone - wpływ środków w 2020 r.
23.	Utworzenie i wyposażenie klubu „SENIOR +”	136.840,00	136.390,40	99,6	0,00	Zadanie zakończone
24.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Płazów oraz przebudowa oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Ruda Różaniecka	12.350.155,99	7.478.455,10	60,6	4.526.914,47	Zadanie będzie kontynuowane w 2020 r.
25.	Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Gminie	38.682,00	17.740,02	45,9	FS 6.500,00	Zadanie zakończone

26.	Rozbudowa i doposażenie PSZOK w Gminie Narol	709.677,80	672.217,86	94,7	274.333,70	Zadanie zakończone
27.	Upowszechnienie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego poprzez utworzenie centrów kultury i tradycji miejscowości Ruda Różaniecka i Zupcany	151.215,69	0	0	0,00	Zadanie będzie kontynuowane w 2020 r.
28.	Budowa Otwartych Stref Aktywności – wariant podstawowy – 4 obiekty	150.200,00	149.179,26	97,3	73.389,63	Zadanie zakończone

Zadłużenie gminy Narol na dzień 31 grudnia 2019 r. stanowiło kwotę ogółem **14.762.588,78 zł** i było wynikiem:

1. Zaciągnięcia kredytu w Banku Spółdzielczym w Narolu w 2010 r. na kwotę 5.000.000,00 zł na sfinansowanie deficytu w 2010 r. Do spłaty pozostała kwota **200.000,00 zł**

2. Zaciągnięcie kredytu w Banku Spółdzielczym w Narolu w 2011 r. w kwocie 2.000.000,00 zł na sfinansowanie deficytu budżetu w 2011 roku. Do spłaty pozostało **1.000.000,00 zł**

3. Zaciągnięcie kredytu w Banku Ochrony Środowiska w Rzeszowie w 2012 r. w kwocie 3.100.000 zł. Kwota pozostała do spłaty **420.000,00 zł**

4. Zaciągnięcie pożyczki w WFOŚiGW w Rzeszowie 344.000,00 zł na zadanie inwestycyjne Budowę wodociągu w Chlewiskach, Dębinach, Hucie Złomy. Do spłaty **122.000,00 zł**

5. Zaciągnięcia kredytu w BOŚ Rzeszów na zadanie inwestycyjne pn. „Rozwój gospodarki turystycznej poprzez rewitalizację przestrzeni publicznej centrum Narola” - kredyt na kwotę 1.042.000,00 zł. Pozostało do spłaty **202.000,00 zł**

6. Zaciągnięcia kredytu w BOŚ Rzeszów na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów w kwocie 2.200.000,00 zł . Do spłaty **1.700.000,00 zł**

7. Zaciągnięcia pożyczki w WFOŚiGW w Rzeszowie na pożyczkę w kwocie 1.152.588,78 zł na zadanie inwestycyjne „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lipie, Kadłubiska, Narol-II Etap” Zadłużenie na koniec 2019 **752.588,78 zł**

8. Zaciągnięcia kredytu w Banku Spółdzielczym Narolu w kwocie 3.362.000,00 zł z tego na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów 3.272.000,00zł oraz na deficyt budżetu 90.000,00 zł Do spłaty została kwota **2.866.000,00 zł**

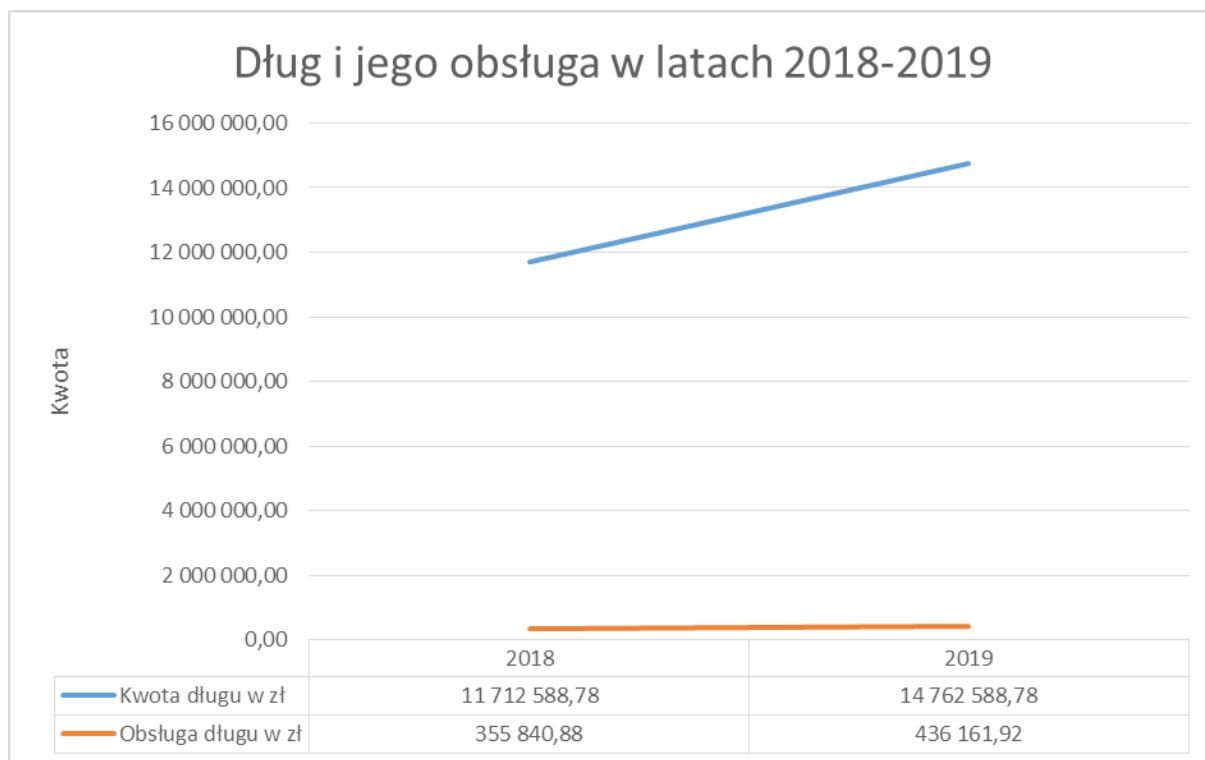
9. Zaciągnięcia kredytu w 2018 roku w Banku Spółdzielczym w Narolu na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań i sfinansowanie planowanego deficytu Kwota pozostała do spłaty **2.900.000,00 zł**

10. Emisji obligacji komunalnych przez Bank Polska Kasa Opieki S.A z przeznaczeniem na częściowe sfinansowanie zadania inwestycyjnego pn.” Budowa Bank PEKAO SA W 2019 r. Gmina wyemitowała obligacje w kwocie 4.600.000 zł. Pierwszy wykup obligacji przypada na rok 2021. Nabywcą obligacji jest Bank Polska Kasa Opieki S.A. Stan obligacji na koniec 2019 r. Kwota **4.600.000,00 zł**

Tabela Nr 4. Poziom zadłużenia gminy Narol w latach 2018-2019

	2018 r	2019 r.
Poziom zadłużenia wg stanu na dzień 31.12.	11.712.588,78	14.762.588,78
Obsługa długu na dzień 31.12	355.840,88	436.161,92

Rysunek Nr 4. Zadłużenie gminy Narol w ujęciu graficznym

Wieloletnia prognoza finansowa gminy na lata 2019-2034 przedstawia informację o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 w/w ustawy.

Wskaźnik planowanej łącznej kwoty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. Z 2019 r. poz. 869), w stosunku do dochodów gminy Narol na koniec 2019 roku wyniósł 31,76%.

Przeprowadzona analiza na podstawie rocznych sprawozdań z wykonania budżetu gminy Narol obrazuje stabilną sytuację finansową gminy.

Szczegółowe sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Narol z dnia 18 marca 2020 r z wykonania budżetu Gminy Narol za 2019 rok opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Narolu.

IV. Najważniejsze inwestycje zrealizowane na terenie Gminy Narol w 2019 r.

W 2019 r. na terenie Gminy Narol przeprowadzono szereg inwestycji drogowych, infrastrukturalnych mających na celu poprawę jakości życia wszystkich mieszkańców. Dofinansowanie oraz środki własne umożliwiły realizację następujących zadań:

1. Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Celem głównym projektu było zwiększenie udziału odpadów zebranych selektywnie na terenie Gminy Narol. Celem szczegółowym na poziomie produktu było stworzenie warunków do selektywnej zbiórki i selekcji różnych frakcji odpadów na terenie Gminy Narol poprzez budowę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Cel szczegółowy na poziomie rezultatu to objęcie wszystkich mieszkańców Gminy systemem selektywnej zbiórki odpadów. Utworzony PSZOK pozwala na zapewnienie kompleksowej gospodarki odpadami w gminie oraz na skierowanie zebranych odpadów do recyklingu, przetwarzania oraz utylizacji w przypadku odpadów niebezpiecznych. Nowo powstała infrastruktura jest nowoczesna i wygodna w obsłudze, dostęp do niej mają wszyscy mieszkańcy gminy. W PSZOK prowadzona jest zbiórka selektywnie zebranych odpadów, w tym: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady komunalne ulegające biodegradacji (w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji), zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, przeterminowane leki i chemikalia powstające w gospodarstwach domowych, zużyte baterie i akumulatory, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, odpady zielone. Zakres rzeczowy projektu objął rozbudowę oraz doposażenie infrastruktury niezbędnej do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami w regionie, zaplanowanej zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, tj. infrastrukturę PSZOK. Dzięki realizacji projektu możliwe jest objęcie selektywną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców Gminy Narol (wartość wskaźnika rezultatu wynosi 8108 osób i zostanie ona osiągnięta w 2019 r.). Dzięki realizacji projektu osiągnięte zostaną następujące korzyści społeczno-gospodarcze: poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa ekologicznego w Gminie; zmniejszenie ilości składowanych odpadów; poprawa jakościowa i ilościowa w zakresie infrastruktury niezbędnej do gospodarki odpadami. W ramach przedmiotowego wydatku dokonano rozbudowy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. W ramach prac budowlanych wykonano: Przebudowa utwardzenia, Wiata otwarta osiatkowana 5m x 6,66m (3 szt.); Wiata zabudowana na makulaturę 5m x 4m; Boks na opakowania ze szkła 5m x 6m; Boks na metale 5m x 6m; Boks na bioodpady 5m x 4m; Boks na popiół 5m x 2m; Boks na odpady drzewne 5m x 4m; Niecka betonowa. W ramach przedmiotowego zadania doposażono maszyny i urządzenia niezbędne do funkcjonowania PSZOK, w tym specjalistyczny sprzęt do pracy z odpadami: 1. Ciągnik średni o mocy około 100 KM- koszt niekwalifikowany); Ładowacz przedni o udźwigu 1600 kg z osprzętem typu łyżka, widły; 2. Zakup prasy, belownicy; Wagi magazynowej z platformą (koszt niekwalifikowany); Pojemniki na świetlówki; Pojemniki 120 l; Skrzyniopalety; Worki typu: BIG BAG. W ramach przedmiotowego zadania przeprowadzono kampanię informacyjno-promocyjną mającą na celu edukację lokalnej społeczności w zakresie zasad zagospodarowania odpadów oraz możliwości ponownego ich wykorzystania. Celem prowadzonej kampanii było ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego

Dotacja: 346446,70zł

Wartość zadania: 939496,86zł

Wkład własny: 593050,16zł

2. Ocieplenie budynku świetlicy w miejscowości Płazów

Ocieplenie ściany zewnętrznej styropianem EPS o współczynniku $= 0,033 [W/(m \cdot K)]$; i grubości 15 cm w ilości 433 m², Ocieplenie ściany na gruncie styropianem XPS o współczynniku $= 0,034 [W/(m \cdot K)]$; i grubości 5 cm w ilości 140 m⁴, Wymiana okien drewnianej na okna szczelne o współczynniku przenikania ciepła $U=0,9 W/(m^2K)$ na poddaszu - 2 szt.

Dofinansowanie przyznane przez WFOŚiGW w kwocie 73000zł

Wkład własny: 29873,29zł

Wartość zadania: 102873,29zł

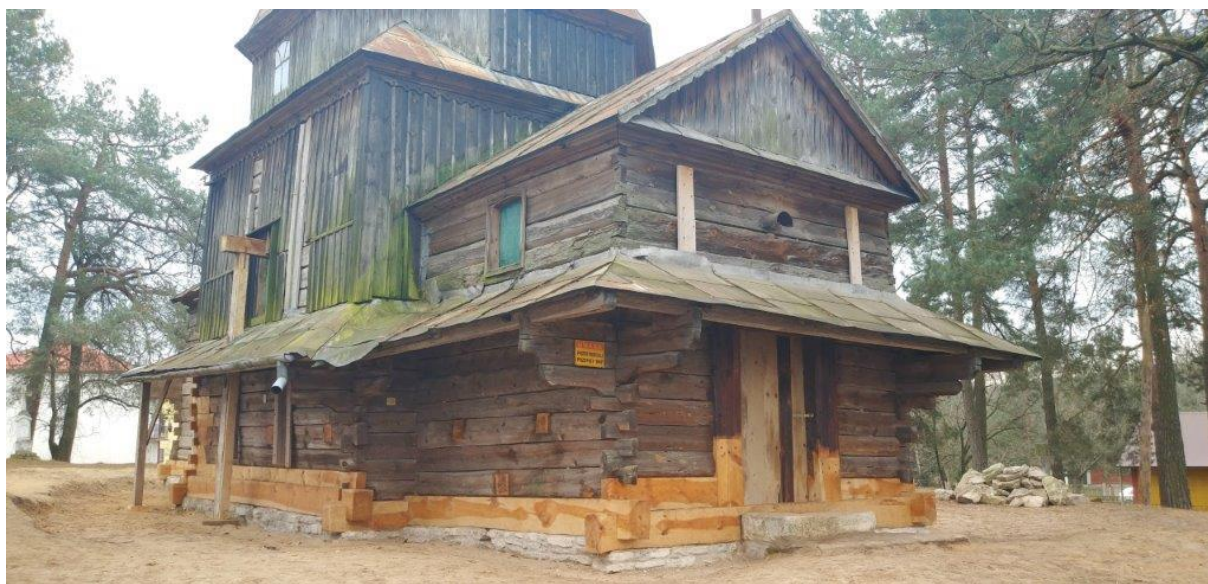
3. Prace remontowe w obiekcie cerkwi w miejscowości Wola Wielka:

Wymiana podwalin oraz pierwszego rzędu brusów w cerkwi.

Dofinansowanie przyznane przez Konserwatora Zabytków w kwocie: 50.000zł

Wkład własny: 50751,42zł

Wartość zadania: 100751,42zł

4. Montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii na potrzeby budynków użyteczności publicznej w Gminie Narol

Zadanie sfinansowane dzięki środkom pozyskanym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego

Dotacja: 883150,00 zł

Wkład własny: 391415,71zł

Wartość zadania: 1274565,71zł

VAT: 235565,71zł

Celem projektu jest spadek kosztów zakupu energii elektrycznej, poprawa bezpieczeństwa energetycznego w Gminie Narol jak również zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. W wyniku realizacji planowanego przedsięwzięcia zostały wykonane prace związane z montażem ogniw fotowoltaicznych produkujących energię elektryczną na potrzeby budynków użyteczności publicznej w Gminie Narol. Zakres prac obejmował: Narol ujęcie wody - działka nr 2428 montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 39,76 kW. Narol Szkoła Podstawowa- działka nr 57/14 montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 22,96 kW. Narol oczyszczalnia ścieków - działka nr 452/2 montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 39,68 kW. Łukawica ujęcie wody - działka nr 555 montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 38,08 kW. Ruda Różaniecka oczyszczalnia ścieków - działka nr 1074, 1076, 1077, 1079 montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 38,40 kW. Ruda Różaniecka szkoła podstawowa - działka nr 1722 montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 17,36 kW. Łączna moc zainstalowana instalacji fotowoltaicznych wyniosła 196,24 kW co pozwala wyprodukować 176,40 MWh energii elektrycznej. W

wyniku realizacji projektu zaoszczędzone będzie 145,53 Ton Co₂/rok. Moc zainstalowana kwalifikowalna wynosi 195,92 kW. W instalacji Ruda Różaniecka – oczyszczalnia ścieków, jedno ogniwo zainstalowane w ramach wydatków niekwalifikowalnych. Moc kwalifikowalna w tej instalacji wynosi 80,08 kW, moc niekwalifikowana 0,32 kW.

5. Montaż 21 szt. powietrznych pomp ciepła w budynkach mieszkańców Gminy Narol

Inwestycja zrealizowana dzięki dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego.

Dofinansowanie: 137551,41zł

Wkład własny: 107199,45zł

Wartość zadania: 244750,86zł

Wiele zadań dotyczyło przebudowy i remontu nawierzchni drogowych na terenie Gminy Narol. Najważniejsze z nich to:

6. Przebudowa drogi na nawierzchnię asfaltową na osiedlu po byłym PGR w Narolu, ul. Warszawska o długości 178 mb.

Inwestycja zrealizowana dzięki dofinansowaniu z KOWR

Wartość zadania: 34369,58zł

Dotacja: 30764zł

7. Przebudowa drogi na nawierzchnię asfaltową w Narolu od ul. Podzamcze do ul. Lwowska o długości 105 mb.

Inwestycja zrealizowana dzięki dofinansowaniu z Funduszu Dróg Samorządowych

Dofinansowanie w kwocie: 40089,00zł

Wkład własny: 14316,74zł

Wartość zadania: 54405,74zł

8. Przebudowa drogi osiedlowej po byłym PGR w Narolu w miejscowości Łówcza, gm. Narol

Przebudowa drogi na nawierzchnię asfaltową na osiedlu po byłym PGR w Łówczy o długości 384 mb.

Inwestycja powstała dzięki wsparciu z KOWR

Dotacja: 49814,00zł

Wkład własny: 47870,29zł

Wartość zadania: 97684,29zł

9. Przebudowa drogi gminnej nr 105160R Jędrzejówka-Garby w km 0+000-0+695 w miejscowości Jędrzejówka.

Koszt inwestycji brutto: 293491,38zł

10. Przebudowa drogi gminnej nr 105181R Zagrody-Majdan w km 0+875-5+560 w miejscowości Lipie

Koszt inwestycji brutto: 477 219,50zł

11. Przebudowa drogi do Dolinek, w km 0+000-0+998 w miejscowości Huta Złomy

Koszt inwestycji brutto: 420125,57zł

12. Przebudowa drogi Poprzeczka w km 0+000-1+545 w miejscowości Łówcza

Koszt inwestycji brutto: 444405,49zł

13. Budowa i modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Narol Wieś w km 0+000 – 0+310.

Koszt inwestycji brutto: 94710,00zł

14. Ponadto, na terenie Gminy Narol przebudowano fragment drogi powiatowej na odcinku Lipie - Brzeziny. Dzięki dofinansowaniu w wysokości 2,8 mln z rządowego programu pn. "Usuwanie skutków klęsk żywiołowych". Gmina Narol i Powiat Lubaczowski na zadanie przeznaczyły po 393 tys. złotych. W sumie koszt inwestycji wyniósł ponad 3,5 mln złotych.

V. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

A. Strategie gminne oraz programy i plany poszczególnych miejscowości, obowiązujące w 2019 r.

1) Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Narol – przyjęta uchwałą Nr 21/IV/2007 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Narol na lata 2007-2020”.

Zmiany strategii:

- uchwała Nr 193/XXIII/2012 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie zmiany Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Narol na lata 2007-2020;
- uchwała Nr 394/XLIII/2014 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 9 października 2014 r. w sprawie zmiany Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Narol na lata 2007-2020;
- uchwała Nr 105/XIV/2016 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 27 lutego 2016 r. w sprawie zmiany Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Narol na lata 2007-2020;
- uchwała Nr 2010/XXIV/2017 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie zmiany Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Narol na lata 2007-2020;

Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Narol na lata 2007-2020 określa wizję, cele i kierunki działań na lata 2007-2020. Celem opracowania strategii było przygotowanie własnego dokumentu władzy lokalnej, dzięki któremu będzie można racjonalnie organizować swoje przyszłe działania.

Podstawą planu rozwojowego jest jak najlepsze wykorzystanie zasobów znajdujących się w gminie i na ich podstawie podjęcie działań zmierzających do zbudowania miejsca zbliżonego do nakreślonej wizji.

Strategia opiera się na zasadzie zrównoważonego rozwoju. Jest to zasada ujęta w Konstytucji RP i traktatach Unii Europejskiej. Jej istotą jest powiązanie szybkiego rozwoju gospodarczego i wzrostu jakości życia ludności z poprawą stanu środowiska naturalnego. Zrównoważony rozwój to nie tylko koncepcja kompleksowej ochrony środowiska, ale przede wszystkim nowoczesna strategia rozwoju gospodarczego, zmierzająca do zapewnienia poprawy jakości życia mieszkańców, wzrostu ekonomicznego, ochrony polskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

Dokument ten stanowi zbiór strategicznych celów głównych oraz celów szczegółowych, jak również zadań przyczyniających się do ich osiągnięcia.

Struktura części planistycznej opracowana została na zasadzie od ogółu do szczegółu. W pierwszym rzędzie opracowano wizję miasta i gminy. W wizji zaznaczają się obszary, w których powinna być realizowana strategia, natomiast w każdym z obszarów cele, które zmierzać będą do zrealizowania nakreślonej wizji, przy pomocy określonych zadań.

Działania zapisane w strategii na lata 2007 – 2020 stanowią kierunek działań dla samorządu lokalnego w wypełnianiu jego społecznej roli.

2) Strategia Marki Narol – przyjęta uchwałą Nr 325/XLVII/2010 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie przyjęcia Strategii Marki Narol.

Wypracowany dokument jest wewnętrznym dokumentem marki skierowanym na działania promocyjne i reklamowe realizowane przez miasto Narol.

Kierunek marki Narol budowany ma być w oparciu o konsekwentne i precyzyjne podkreślenie walorów miejsc sprzyjających uzyskaniu wewnętrznej równowagi. Wizerunek marki Narol budowany jest w oparciu o silny przekaz emocjonalnie związany z konkretnymi korzyściami, jakie uzyskać mogą osoby przebywające w tym miejscu.

Narol – ma „sprzedawać” swoim gościom możliwość rozluźnienia się, nabrania oddechu od codzienności, przypomnienia dawnego hobby (fotografia, śpiewanie, zbierania pamiątek, czytanie książek, jazda na rowerze), odnowienie więzi pomiędzy bliskimi sobie osobami. Narol – ma być miejscem pozytywnym, przystanią.

Strategia zawiera misję (ambicję) marki, również w ujęciu praktycznym, osobowość marki, jej referencję.

Dokument zawiera również informację o korzyściach marki, wartościach, koncepcji strategicznej. Zawiera również kolejne działania na bazie strategii marki, struktury strategii promocyjnej, system zachowań marki oraz kluczowy inicjatywy produktowo promocyjne.

3) Plan Odnowy Miejscowości Chlewiska na lata 2013 – 2020 – przyjęty uchwałą na zebraniu wiejskim sołectwa Chlewiska, zatwierdzony uchwałą Nr 329/XXXV/2013 Rady Miejskiej w Narol z dnia 12 grudnia 2013 w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Chlewiska na lata 2013 – 2020.

Plan Odnowy Miejscowości Chlewiska jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Dokument ten jest niezbędny do ubiegania się przez gminę Narol o ośrodki z funduszy strukturalnych na realizację zadań inwestycyjnych w miejscowości Chlewiska głównie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - Działanie Odnowa i Rozwój Wsi.

Planu Odnowy Miejscowości obejmuje lata 2013-2020. Horyzont czasowy planu dotyczy zarówno perspektywy finansowej UE na lata 2007-2013 oraz nowej na lata 2014-2020 wraz z zastosowaniem reguły wydatkowania środków n + 2 (tj. w ciągu dwóch kolejnych lat).

Dokument został opracowany przez Urząd Miasta i Gminy Narol, w oparciu o dokumentację i analizę przeprowadzoną przez pracowników Urzędu.

Podstawę opracowania Planu Odnowy Miejscowości Chlewiska stanowiły: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Narol na lata 2007 - 2020, dane Urzędu Miasta i Gminy Narol, dane statystyczne uzyskane z GUS, wizja lokalna w miejscowości Chlewiska.

4) Plan Odnowy Miejscowości Wola Wielka na lata 2013 – 2020 – przyjęty uchwałą na zebraniu wiejskim sołectwa Wola Wielka, zatwierdzony uchwałą Nr 330/XXXV/2013 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Wola Wielka na lata 2013 – 2020.

Plan Odnowy Miejscowości Wola Wielka dotyczy lat 2013-2020. Podstawową jego część stanowi opis zasobów wsi i tkwiącego w niej potencjału oraz możliwości organizacyjnych mieszkańców. Na tej podstawie przeprowadzona została analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz analiza szans i zagrożeń jej rozwoju. Pozwoliła ona na określenie kierunków rozwoju miejscowości, wyznaczenie priorytetów oraz wyszczególnienie zadań, które w ich ramach będą realizowane.

Funkcje, jakie pełnią Wola Wielka to przede wszystkim funkcje mieszkalne, kulturalno-oświatowe, handlowo-usługowe i rolnicze. Pod tym kątem były też ustalane priorytety i kierunki rozwoju miejscowości. Ostatecznym celem wszelkich działań jest poprawa standardu życia mieszkańców wsi, a biorąc pod uwagę położenie i naturalne warunki przyrodnicze – podniesienie atrakcyjności turystycznej Woli Wielkiej.

Niniejszy Plan Odnowy wskazać ma jakie konkretne działania muszą być poczynione, aby powyższy cel został osiągnięty. Świadomość jasno sprecyzowanych kierunków rozwoju pobudza aktywność lokalnego środowiska i stymuluje je na rzecz partnerstwa, rozwoju i promocji wartości, które reprezentuje.

Mieszkańcy Woli Wielkiej to osoby związane z miejscem zamieszkania, otwarte na nowe możliwości i rozwiązania. Mieszkańcy mają nadzieje, że dzięki dalszej współpracy naturalne atuty wsi zostaną wykorzystane w celu ożywienia życia kulturalno-społecznego miejscowości oraz jej rozwoju, która wpłynie na podniesienie standardu życia mieszkańców.

Rozwój wsi nastąpić ma poprzez jej, tzw. odnowę – czyli proces obejmujący bardzo szerokie spektrum działań, wpływających na podwyższenie jakości życia na wsi i tożsamości mieszkańców miejscowości. Siłą odnowy wsi są najważniejsze wartości związane z historią, kulturą, tradycją – wszystkim tym, co można objąć pojęciem dziedzictwa kulturowego wsi, zarówno w aspekcie materialnym, jak i niematerialnym.

Odnowa wsi to szeroki wachlarz przedsięwzięć, wynikających z potrzeb mieszkańców. Przedsięwzięcia odnowy wsi dotyczy miejsc spotkań wiejskich (place, centra wsi, sale, świetlice), obiektów historycznych, zabytkowych; przestrzeni wiejskiej (zielen, chodniki, stawy), jak i imprez kulturalnych (festyny, imprezy cykliczne, tematyczne), folkloru (zespoły taneczne, orkiestry), bezpieczeństwa (place zabaw, ograniczenie ruchu kołowego, parkingi), jak również ochrony środowiska (sanitariaty, kosze na śmieci), a także wizualizacji i informacji (tablice informacyjne dotyczące wszystkich wymienionych przedsięwzięć). To tylko niektóre przykłady, ponieważ odnowa wsi daje możliwość indywidualnego podejścia wynikającego z indywidualności każdej wsi. Elementem Planu Odnowy Miejscowości Wola Wielka na lata 2013 – 2020 spajającym wszystkie przedsięwzięcia, charakterystycznym dla tego procesu, jest współdecydowanie mieszkańców wsi w sprawach kierunków rozwoju ich miejscowości. Projekty odnowy wsi powstają bowiem w wyniku debaty lokalnej na poziomie sołectwa. Odnowa wsi jest zatem próbą złamania stereotypu planowania centralistycznego, w którym to gmina decyduje o rodzaju przedsięwzięć w każdej miejscowości.

Plan odnowy miejscowości Wola Wielka powstał przy współudziale mieszkańców tej wsi, oraz rady Sołectkiej. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie współtwórców.

Opracowanie, a następnie wdrożenie planu odnowy wiąże się z określonymi korzyściami dla społeczności lokalnej polegającej na: odbudowie i wzmocnieniu tożsamości kulturowej oraz aktywizacji mieszkańców poprzez programy edukacyjno-kulturalne, kierowane do różnych grup mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, seniorów, kobiet; wzroście atrakcyjności życia społeczno-kulturowego na wsi; wdrażaniu pozytywnych zmian akceptowanych przez mieszkańców; aktywacji społeczności lokalnej – wzroście tożsamości z miejscem zamieszkania i stopnia integracji mieszkańców wokół działania na rzecz środowiska – miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości Wola Wielka jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Dokument ten jest niezbędny do ubiegania się przez gminę Narol o ośrodki z funduszy strukturalnych na realizację zadań inwestycyjnych w miejscowości Wola Wielka głównie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - Działanie Odnowa i Rozwój Wsi.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Wola Wielka jest obszar tej miejscowości i obejmuje lata 2013-2020. Horyzont czasowy Planu dotyczy zarówno obecnej perspektywy finansowej UE na lata 2007-2013 oraz nowej na lata 2014-2020 wraz z zastosowaniem reguły wydatkowania środków n + 2 (tj. w ciągu dwóch kolejnych lat).

Dokument został opracowany przez Przemyską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w oparciu o dokumentację i analizę przeprowadzoną przez konsultantów PARR S.A. oraz pracowników Urzędu Gminy Narol.

5) Plan Odnowy Miejscowości Łukawica na lata 2013 – 2020 – przyjęty uchwałą na zebraniu wiejskim sołectwa Łukawica, zatwierdzony uchwałą Nr 331/XXXV/2013 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Łukawica na lata 2013 – 2020.

Plan Odnowy Miejscowości Łukawica jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Łukawica oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Dokument ten był niezbędny do ubiegania się przez gminę Narol o ośrodki z funduszy strukturalnych na realizację zadań inwestycyjnych w miejscowości Łukawica głównie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - Działanie Odnowa i Rozwój Wsi.

Planu Odnowy Miejscowości obejmuje lata 2013-2020. Horyzont czasowy Planu dotyczy zarówno perspektywy finansowej UE na lata 2007-2013 oraz nowej na lata 2014-2020, wraz z zastosowaniem reguły wydatkowania środków n + 2 (tj. w ciągu dwóch kolejnych lat).

Dokument został opracowany przez Urząd Miasta i Gminy Narol w oparciu o dokumentację i analizę przeprowadzoną przez pracowników Urzędu.

Podstawę opracowania Planu Odnowy Miejscowości Łukawica stanowią: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Narol na lata 2007 - 2020, dane Urzędu Miasta i Gminy Narol, dane statystyczne uzyskane z GUS, wizja lokalna w miejscowości Łukawica.

6) Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Jędrzejówka – przyjęta uchwałą z dnia 8 maja 2016 r. na Zebraniu Wiejskim Sołectwa Jędrzejówka, zatwierdzona uchwałą Nr 128/XVI/2016 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie zatwierdzenia „Sołeckiej Strategii Rozwoju Wsi Jędrzejówka”.

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Jędrzejówka powstała na bazie warsztatów przeprowadzonych z cyklu „Planowanie w procesie odnowy wsi” przeprowadzonych przez moderatorów „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2011-2016”. W opracowaniu dokumentu udział wzięli członkowie Grupy Odnowy Wsi Jędrzejówka.

Strategia zawiera analizę zasobów przyrodniczych, kulturowych, obiekty i tereny, infrastrukturę społeczną, infrastrukturę techniczną, gospodarkę i rolnictwo, środki finansowe i pozyskiwanie funduszy, kapitał społeczny i ludzki oraz publikatory i lokalną prasę.

Strategia zawiera również szczegółową analizę mocnych i słabych stron miejscowości, jak również analizę szans i zagrożeń przed jakimi stoi Jędrzejówka. Dokument zawiera również analizę potencjału rozwojowego wsi oraz wizję odnowy i rozwoju wsi Jędrzejówka. Sołecka strategia Rozwoju Wsi Jędrzejówka zawiera również Program krótkoterminowy odnowy wsi oraz plan i program odnowy wsi Jędrzejówka na lata 2016 – 2026.

7) Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Ruda Różaniecka – przyjęta uchwałą nr 2/2017 z dnia 9 maja 2017 na Zebraniu Wiejskim Sołectwa Ruda Różaniecka, zatwierdzona uchwałą Nr 241/XXVII/2017 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 6 czerwca 2017 r. w sprawie zatwierdzenia „Sołeckiej Strategii Rozwoju Wsi Ruda Różaniecka”.

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Ruda Różaniecka powstała na bazie warsztatów przeprowadzonych z cyklu „Planowanie w procesie odnowy wsi” przeprowadzonych przez moderatorów „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020”. W opracowaniu dokumentu udział wzięli członkowie Grupy Odnowy Wsi Ruda Różaniecka.

Strategia zawiera analizę zasobów przyrodniczych, kulturowych, obiekty i tereny, infrastrukturę społeczną, infrastrukturę techniczną, gospodarkę i rolnictwo, środki finansowe i pozyskiwanie funduszy, kapitał społeczny i ludzki oraz publikatory i lokalną prasę.

Strategia zawiera również szczegółową analizę mocnych i słabych stron miejscowości, jak również analizę szans i zagrożeń przed jakimi stoi Jędrzejówka. Dokument zawiera również analizę potencjału rozwojowego wsi oraz wizję odnowy i rozwoju wsi Ruda Różaniecka. Sołecka strategia Rozwoju Wsi Ruda Różaniecka zawiera również Program krótkoterminowy odnowy wsi oraz plan i program odnowy wsi Jędrzejówka na lata 2017 – 2027.

8) Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Narol na lata 2016-2020 – przyjęty uchwałą nr 300/XXXV/2018 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Narol na lata 2016-2020.

Przemiany społeczno-gospodarcze ostatniego ćwierćwiecza wygenerowały w wielu gminach w Polsce liczne problemy o podłożu społecznym, gospodarczym oraz technicznym. Poważnym wyzwaniem rozwojowym dla gmin jest więc uzdrowienie relacji społecznych oraz nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym poprzez wzmocnienie funkcji mieszkaniowych, gospodarczych i kulturalnych. Działania rewitalizacyjne w efekcie mają sprzyjać poprawie jakości życia mieszkańców. Podstawą do ich prowadzenia jest program rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zamierzającym do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich

zrównoważonego rozwoju, stanowiącym narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

W procesie przygotowywania oraz realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Narol na lata 2016-2020* fundamentem wszelkich działań była szeroka współpraca z mieszkańcami Gminy. W związku z tym, program rewitalizacji posiada zintegrowany oraz wieloaspektowy charakter. Działania rewitalizacyjne są skoncentrowane i przeprowadzane na obszarze kryzysowym, który zidentyfikowany został na podstawie przeprowadzonej diagnozy sfer gospodarczej, technicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz pogłębionej diagnozy społecznej, ujawniającej największe nasilenie niepożądanych zjawisk na terenie Gminy. Działania, w sposób kompleksowy rozwiązują kluczowe problemy, które według diagnozy najbardziej przyczyniają się do powstania i trwania kryzysu danego obszaru i nie pomijają kontekstu społecznego, ekonomicznego czy też środowiskowego. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Narol na lata 2016-2020 został sporządzony w świetle obowiązujących zasad planowania rewitalizacji.

9) Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Kadłubiska – przyjęta uchwałą nr 2/2019 z dnia 14 lutego 2019 r. na Zebraniu Wiejskim Sołectwa Kadłubiska, zatwierdzona uchwałą Nr 54/VI/2019 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 7 marca 2019 r. w sprawie zatwierdzenia „Sołeckiej Strategii Rozwoju Wsi Kadłubiska”.

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Kadłubiska powstała na bazie warsztatów przeprowadzonych z cyklu „Planowanie w procesie odnowy wsi” przeprowadzonych przez moderatorów „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020”. W opracowaniu dokumentu udział wzięli członkowie Grupy Odnowy Wsi Kadłubiska.

Strategia zawiera analizę zasobów przyrodniczych, kulturowych, obiekty i tereny, infrastrukturę społeczną, infrastrukturę techniczną, gospodarkę i rolnictwo, środki finansowe i pozyskiwanie funduszy, kapitał społeczny i ludzki oraz publikatory i lokalną prasę.

Strategia zawiera również szczegółową analizę mocnych i słabych stron miejscowości, jak również analizę szans i zagrożeń przed jakimi stoi Jędrzejówka. Dokument zawiera również analizę potencjału rozwojowego wsi oraz wizję odnowy i rozwoju wsi Ruda Różaniecka. Sołecka strategia Rozwoju Wsi Ruda Różaniecka zawiera również Program krótkoterminowy odnowy wsi oraz plan i program odnowy wsi Jędrzejówka na lata 2019 – 2029.

B. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

W 2019 r. Rada Miejska w Narolu podjęła uchwałą nr. 109/XI/2019 z dnia 22 sierpnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ŁÓWCZA - KAMIENNA GÓRA. Główną ideą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla tego obszaru jest utrzymanie walorów przyrodniczych oraz uniemożliwienie zabudowy przemysłowej, których realizacja mogłaby być sprzeczna z oczekiwaniami mieszkańców jak również z wizją rozwoju Gminy Narol. Plan został przesłany do zaopiniowania i uzgodnienia do:

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaczowie

-Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie

- Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie

- Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków
- Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Rzeszowie
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Rzeszowie
- Okręgowy Urząd Górniczy w Krośnie

Na terenie gminy Narol w 2019 r. obowiązywały cztery miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, do których zalicza się:

- **MPZP „ŁÓWCZA - KOŚCIÓŁ”:**
 - oznaczenie na załączniku graficznym – I/1
 - powierzchnia planu - ok. 1,0 ha
 - funkcja wiodąca – usługi sakralne,
 - podstawa prawna - uchwała Nr 206/XXVI/98 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 29 kwietnia 1998 r.
- **MPZP „RUDA RÓZANIECKA - I”:**
 - oznaczenie na załączniku graficznym – I/2
 - powierzchnia planu - ok. 0,50 ha
 - funkcja wiodąca – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - podstawa prawna - uchwała Nr 224/XXIV/2001 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 30 maja 2001 r.
- **MPZP „SŁONECZNE” w Narolu:**
 - oznaczony na załączniku graficznym – I/3
 - powierzchnia planu – ok. 5,50 ha
 - funkcja wiodąca – budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne
 - podstawa prawna – Uchwała Nr 202/XXII/2001 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 22 lutego 2001 r.
- **MPZP „MAZIARNIA” w Hucie Różanieckiej:**
 - oznaczenie na załączniku graficznym – I/4
 - powierzchnia planu - ok. 0,50 ha
 - funkcja wiodąca – zabudowa rekreacyjna,
 - podstawa prawna - uchwała Nr 66/VIII/03 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 21 października 2003 r. (Dz.U.Woj.Podkarp. z 2003 r. Nr 168 poz. 2182)

Trzy spośród obowiązujących planów miejscowych tj. plan: „Łówcza Kościół”, Ruda Różaniecka I” i „Osiedle Słoneczne” zostały opracowane w oparciu o wcześniej obowiązującą ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z późn. zm.). Natomiast czwarty z planów pn. „Maziarnia” został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

Powierzchnia terenów objętych czterema mpzpz wynosi łącznie 6,52 ha, co stanowi 0,03203 % całkowitej powierzchni gminy. Powierzchnia terenu przeznaczonego w mpzpz pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne wynosi 5,19 ha, co stanowi 0,02549 % powierzchni gminy, pod drogi przeznaczone w mpzpz 0,88 ha tj. 0,00432 %, pod inny rodzaj zabudowy przeznaczone 0,45 ha, co stanowi 0,002 % powierzchni gminy.

W aktualnych mpzp nie przewidywano zabudowy wielorodzinnej, zabudowy usługowej, zabudowy zagrodowej gospodarstw rolnych, infrastruktury technicznej, terenów zagrożonych klęskami żywiołowymi i osuwiskami. Można stwierdzić, iż wszystkie mpzp są aktualne i pod względem formalno-prawnym oraz programowym nie wymagają zmian.

W latach 2014 – 2018 Rada Miejska w Narolu nie uchwaliła żadnych planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, ale zostały podjęte działania w celu ich uchwalenia. W dniu 25 maja 2011 r. Rada Miejska w Narolu podjęła uchwałę Nr 79/VIII/2011 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego grunty rolne przylegające od północy do terenów zabudowanych Osiedla Słonecznego w Narolu o powierzchni około 12 ha, z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługi towarzyszące. Ze względu na nieprawidłowości występujące w uchwale intencyjnej z zapisami obowiązującego studium i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Rada Miejska podjęła uchwałę Nr 240/XXVII/2013 z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Nr 1/2013 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Narol, w celu wyeliminowania rozbieżności pomiędzy przeznaczeniem terenu w studium, a docelowym przeznaczeniem w planie.

Podejmowane działania Rady Miejskiej poprzez podjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z braku nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i jest priorytetem poza aktywizacją obszaru pod względem turystyczno - rekreacyjnym. Działanie jest również zgodne z wieloletnim programem opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wskazanym w poprzedniej ocenie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

C. Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Rozwiązaniem optymalnym byłoby gdyby co najmniej wszystkie tereny zurbanizowane gminy Narol (tereny osadnicze), posiadały uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W sytuacji ekonomicznej gminy i obowiązujących przepisów prawnych dot. ochrony przyrody, byłoby to jednak rozwiązanie trudne i czasochłonne w realizacji.

Do stwierdzenia takiego skłania analiza wielkości ruchu budowlanego na terenie gminy, który w większości jednostek osadniczych gminy z wyjątkiem Narola jest mały i skupia się głównie na terenach zurbanizowanych.

Wyjątek w tej mierze stanowi Narol i miejscowości przyległe w ramach „aglomeracji narolskiej”, na które przypada orientacyjnie blisko 45 % ruchu budowlanego w całej gminie.

A zatem przede wszystkim Narol i miejscowości przyległe jw. z uwagi na wielkość ruchu budowlanego, prawidłowy pod względem funkcjonalno-przestrzennym rozwój miejscowości powinna być w jak największym stopniu objęta sukcesywnymi opracowaniami planów miejscowych.

W opracowywaniu miejscowych panów zagospodarowania przestrzennego należy ująć również plan obejmujący tereny pod rekreację i wypoczynek. Niewątpliwie podjęcie działań w tym zakresie przyczyni się do rozwoju turystyki na terenie gminy.

Jeden z czterech wskazanych terenów w poprzedniej analizie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami nieuciążliwymi jest w realizacji. Pozostałe trzy tereny wskazane w poprzedniej ocenie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym terenów należy utrzymać oraz wskazać docelowo do realizacji tj.:

- MPZP terenu wielofunkcyjnego „LIPSKO - NAROL – LIPIE”:
 - oznacz. na załączniku graficznym – 1
 - funkcja wiodąca – rekreacyjno-wypoczynkowa,
 - orientacyjna pow. opracowania – 65 ha

- MPZP terenu zabudowy mieszkaniowo-usługowej „LIPSKO”:
 - oznaczenie na załączniku graficznym - 2
 - orientacyjna pow. opracowania – 1,2 ha

- MPZP terenu rekreacyjnego „JĘDRZEJÓWKA”:
 - oznaczenie na załączniku graficznym – 3
 - funkcja wiodąca – wyciąg narciarski z usługami towarzyszącymi
 - orientacyjna pow. opracowania – 10 ha ,

W przypadku wskazanego terenu rekreacyjnego mpzp „Jędrzejówka” trwają prace nad zmianą studium pod docelowe opracowanie planu, a w pozostałych terenach przeznaczenie jest zgodne z obowiązującym studium.

Zasoby materialne gminy

D. Gminny program rewitalizacji

Program rewitalizacji dla Gminy Narol nie uległ znaczącym modyfikacjom w stosunku do roku 2019. Wiele inwestycji takich jak budowy otwartych stref aktywności, poprawa infrastruktury drogowej oraz innych działań dotyczyło obszarów ujętych w gminnym programie rewitalizacji. Poniższa charakterystyka przybliży tematykę związaną z gminnym programem rewitalizacji oraz wyjaśnia potrzebę jego tworzenia i wdrożenia.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji może stanowić, zgodnie z ustawą o Rewitalizacji, maksymalnie 20% obszaru Gminy oraz 30% mieszkańców. Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Obszarami poddanymi rewitalizacji mogą być zamieszkałe tereny wcześniej określone jako zdegradowane, oraz niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i powydobywcze, tereny powojkowe albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4, które mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynia się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Na etapie wyznaczania obszaru rewitalizacji brane pod uwagę zostały tylko te sołectwa które zostały uznane za zdegradowane. Przeanalizowano czy dla każdego obszaru co najmniej 4 wskaźniki z listy wskaźników z Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa podkarpackiego na lata 2014-2020, wykazują wartości mniej korzystne od wartości referencyjnych dla województwa podkarpackiego. Na podstawie tych danych oraz opinii władz gminy, a także mieszkańców wyznaczono obszar rewitalizacji. W ten sposób uwzględnione zostały lokalne problemy oraz lokalne potencjały, które również powinny zostać uwzględnione w analizie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W celu zapewnienia koncentracji terytorialnej wybrano obszary najbardziej skupione oraz takie na których działania najbardziej wpłyną na jakość życia mieszkańców w całej Gminie. Ze względu na te kwestie obszary rewitalizacji zostały zawężone do konkretnych obszarów w granicach rewitalizowanych sołectw.

Obszar rewitalizacji składa się z 6 podobszarów, które stanowią ok. 165 ha czyli 0,6% powierzchni gminy oraz 1617 osób, a więc 19,0% mieszkańców Gminy Narol, takie jak:

- Narol – Warszawska;
- Narol – Krupiec;
- Ruda Różaniecka – Centrum;
- Ruda Różaniecka – Północ;
- Łówcza – Centrum.

Pogłębiona charakterystyka obszaru rewitalizacji

Na obszarach tych będą prowadzone działania zmierzające do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom zidentyfikowanym w Gminie Narol. Zostały one wybrane ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk oraz fakt iż są to największe miejscowości w których planowane działania będą mogły objąć jak największą liczbę osób. W poniższej tabeli zostały zawarte opisy podobszarów rewitalizacji. Pozostałe podobszary zdegradowane nie zostały ujęte ze względu na fakt iż prawdopodobnie działania na nich nie wpłynęłyby znacząco na usunięcie negatywnych zjawisk, przede wszystkim społecznych w całej Gminie. Wybrane obszary mają duże znaczenie dla rozwoju gminy gdyż znajdują się w największych miejscowościach gminy, zamieszkałych przez jedne z największych grup ludzi, dlatego działania na tych obszarach oddziaływać będą na niemal cały obszar gminy.

Charakterystyka obszaru rewitalizacji [opracowanie własne]

Nr	Nazwa podobszaru	Charakterystyka podobszaru	Uzasadnienie wyznaczenia
1.	Narol - Warszawska	Jest to obszar wzdłuż ulicy Warszawskiej w Narolu, obejmujący sąsiadujące obszary zabudowane, czyli lokale mieszkalne oraz usługowe.	Obszar ten został wybrany jako podobszar rewitalizacji ze względu na występowanie kryzysu w sferze społecznej w mieście Narol, a także w sferze technicznej. Ulica Warszawska jest główną drogą w miejscowości, z której korzysta większość mieszkańców w gminie. Poprawa warunków życia na tym obszarze wpłynie na całe miasto. Znajdują się tu skupiska bloków mieszkalnych, charakteryzujących się złym stanem technicznym, poprzez co wpływają na estetykę regionu, a także często miejsca te sprzyjają pogłębianiu się negatywnych zjawisk społecznych. Dużym problemem jest brak pracy, a więc ważnym działaniem jest podjęcie kroków w celu pomocy mieszkańcom w znalezieniu pracy.
2.	Narol - Krupiec	Jest to obszar na południe od rzeki Tanew, biegnący na południowy zachód wzdłuż terenów mieszkalnych należących do ulicy Bohaterów 19 września 1939 roku po stadion w Narolu i zewnętrzną, południową granicę osiedli w mieście Narol.	Obszar ten został wybrany jako podobszar rewitalizacji ze względu na występowanie kryzysu w sferze społecznej w mieście Narol, a także w sferze technicznej. Jest to rejon będący na skraju miasta, za rzeką Tanew, w którym społeczeństwo jest odseparowane. Warto jest podjąć działania w celu polepszenia jakości życia, zintegrowaniu ze sobą mieszkańców, zapewnieniu mieszkańcom możliwości zagospodarowania wolnego czasu, aby Gmina stała się dla nich atrakcyjnym miejscem do życia

Nr	Nazwa podobszaru	Charakterystyka podobszaru	Uzasadnienie wyznaczenia
3.	Ruda Różaniecka - Centrum	Obejmuje centralny zabudowany obszar wsi Ruda Różaniecka.	<p>Podobszar ten został wybrany jako rewitalizowany ze względu na zidentyfikowanie problemów w sferze społecznej a także gospodarczej, przestrzenno- funkcjonalno- środowiskowej i technicznej. W rejonie tym mieszkańcy skarżą się iż brak odpowiednich służb czuwających nad ich bezpieczeństwem. Na danym obszarze widać słabą aktywność mieszkańców pod względem przedsiębiorczości. Także miejscowość charakteryzuje się jedną z najniższych aktywności społecznych. Dużym problemem, w skali gminy, jest również bezrobocie oraz przemoc w rodzinie.</p>
4.	Ruda Różaniecka - Północ	Obejmuje obszar zabudowany, odseparowany, w północnej części wsi Ruda Różaniecka.	<p>Podobszar ten został wybrany jako rewitalizowany ze względu na zidentyfikowanie problemów w sferze społecznej a także gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalno- środowiskowej. Na danym obszarze widać słabą aktywność mieszkańców pod względem przedsiębiorczości. Także miejscowość charakteryzuje się jedną z najniższych aktywności społecznych. Dużym problemem, w skali gminy, jest również bezrobocie oraz przemoc w rodzinie. Dla tego podobszaru problemem jest także odseparowanie od centrum miejscowości. Rejon ten posiada również niewykorzystany potencjał turystyczny.</p>

Nr	Nazwa podobszaru	Charakterystyka podobszaru	Uzasadnienie wyznaczenia
5.	Łowcza - Centrum	Centralny obszar wsi Łowcza, obejmujący dawną szkołę.	Podobszar ten został wybrany jako rewitalizacji ze względu na występowanie kryzysu zarówno w sferze społecznej jak przestrzenno - funkcjonalno- środowiskowej. Jest to miejscowość w której w porównaniu do liczby mieszkańców występuje największy odsetek bezrobotnych, a także jedna z większych liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych. Mieszkańcy nie biorą aktywnego udziału w życiu społecznym.

Tabela wskaźników

Sfera	Cel główny	Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło:
Społeczna	Integracja społeczna i niwelowanie negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji	Wzrost aktywności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Liczba obiektów przystosowanych do pełnienia funkcji społecznych	0	4	Urząd Miasta i Gminy
		Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców	Liczba nowopowstałych/zmodernizowanych miejsc rekreacji pozwalających na spędzanie wolnego czasu	0	3	Urząd Miasta i Gminy
Gospodarcza	rozwój ekonomiczny obszaru zdegradowanego i zwiększenie przedsiębiorczości	Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców gminy a poprzez to zmniejszenie poziomu bezrobocia	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	0	2	Urząd Miasta i Gminy

Sfera	Cel główny	Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło:
		Wspieranie postaw przedsiębiorczych	Liczba nowopowstałych/zmodernizowanych obiektów umożliwiających wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej	0	2	Urząd Miasta i Gminy
Przestrzenno-funkcyjna	Poprawa wizerunku gminy	Poprawa ładu przestrzennego i estetyki gminy	Liczba wyremontowanych obiektów	0	5	Urząd Miasta i Gminy
			Liczba nowopowstałych budynków przystosowanych do pełnienia funkcji społecznych	0	2	Urząd Miasta i Gminy
		Poprawa warunków oraz bazy kulturalno-sportowej umożliwiającej rozwój aktywności mieszkańców miasta	Liczba projektów z zakresu remontu bazy kulturalno-sportowej	0	2	Urząd Miasta i Gminy

E. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

GOSPODARKA LOKALOWO -MIESZKANIOWA

I . Lokal socjalny: jeden o pow. 52,14 m w Łowczy

Liczba mieszkań zamiennych : brak

Prowadzone działania : brak

II. Zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu.

§ 5. 1. Ustala się czynniki podwyższające oraz obniżające stawkę czynszu za najem 1m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego.

1) czynniki podwyższające wartość użytkową lokalu:

a) lokal wyposażony w gaz przewodowy: wzrost stawki czynszu o 25%,

- b) lokal wyposażony w WC: wzrost stawki czynszu o 15%,
- c) lokal wyposażony w łazienkę: wzrost stawki czynszu o 20%,
- d) lokal wyposażony w WC i łazienkę: wzrost stawki czynszu o 25%,
- e) lokal wyposażony w centralne ogrzewanie: wzrost stawki czynszu o 25%,

2) czynniki obniżające wartość użytkową lokalu mieszkalnego.

- a) lokal wspólny (wspólne użytkowanie jednego pomieszczenia (kuchni, łazienki, wc) obniżka stawki czynszu o 30%,
- b) lokal bez urządzeń wodno-kanalizacyjnych obniżka stawki czynszu o 30%,
- c) mieszkanie z WC poza lokalem lecz w budynku obniżka stawki czynszu o 10%,
- d) mieszkanie z WC poza budynkiem obniżka stawki czynszu o 20%,

2. Przez użyte w uchwale określenia rozumie się:

- 1) **WC** – doprowadzona do łazienki lub wydzielonego pomieszczenia instalacja wodociągowo-kanalizacyjna, umożliwiająca podłączenie muszli sedesowej ze spłuczką, dotyczy to również w.c. przynależnego do lokalu, położonego poza lokalem do wyłącznego użytku najemcy,
- 2) **łazienka** – wydzielone w mieszkaniu pomieszczenie, posiadające instalacje: wodociągowo-kanalizacyjną, umożliwiające podłączenie wanny, brodzika, baterii do ogrzewania wody),
- 3) **urządzenia wodno-kanalizacyjne** – również lokalne urządzenia wodociągowe (hydrofor) i kanalizacyjne (szambo),
- 4) **centralne ogrzewanie** – ogrzewanie energią cieplną dostarczaną z kotłowni lokalnej.

3. Łączna wysokość czynników obniżających wartość użytkową lokalu mieszkalnego nie może przekroczyć 30%.

4. Dokonanie przez najemcę, na jego koszt i za zgodą wynajmującego ulepszeń lokalu mieszkalnego nie powoduje wzrostu stawki czynszu za najem 1m² powierzchni użytkowej lokalu.

5. Stawka czynszu najmu 1m² powierzchni lokalu socjalnego równa jest 50% stawki najniższego czynszu w zasobie mieszkaniowym gminy Narol. Stawka najniższego czynszu w zasobie mieszkaniowym gminy Narol to stawka czynszu za najem 1m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego po zastosowaniu obniżki o której mowa w pkt. 3.

F. Informacje o stanie mienia komunalnego oraz plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

1. Informacja o mieniu (załącznik nr 1)
2. Stan ewidencji nieruchomości:
 - ewidencja nieruchomości prowadzona jest w programie EMK - wersja 6.0.37;
 - nieruchomości oprócz numeru działki i jej powierzchni mają wyszczególnione rodzaje użytków, ich wartość i numer księgi wieczystej.
3. Sposób zarządzania nieruchomościami gminy:
 - wydzierżawianie, wynajmowanie i użyczenie nieruchomości wchodzących w skład zasobu;
 - zbywanie oraz nabywanie, za zgodą rady miejskiej, nieruchomości wchodzących w skład zasobu;
 - zapewnianie wyceny tych nieruchomości;
 - wykonywanie czynności związanych z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzenie windykacji tych należności;
 - podejmowanie czynności w postępowaniu sądowym, w szczególności w sprawach dotyczących własności lub innych praw rzeczowych na nieruchomości, o zapłatę należności za korzystanie z nieruchomości, o roszczenia ze stosunku najmu, dzierżawy lub użyczenia, o stwierdzenie nabycia spadku, o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie;
 - zabezpieczanie nieruchomości przed uszkodzeniem lub zniszczeniem;
 - składanie wniosków o założenie księgi wieczystej dla nieruchomości Gminy Narol oraz o wpis w księdze wieczystej.
4. Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami:
 1. komunalizacja,
 2. dzierżawa,
 3. sprzedaż.

Infrastruktura komunalna

G. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Gospodarka odpadami

Dane dotyczące zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców – dane na grudzień 2018 r.

Gmina	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	Budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej
Narol- sołectwo			
Narol	2113	2094	607 – 98%
Jędrzejówka	471	471	141 – 100%

Dębiny	203	203	47 – 100%
Huta Złomy	182	182	51
Łukawica	321	321	85
Wola Wielka	475	475	128
Lipsko	456	456	147
Lipie	338	338	86
Podlesina	129	0	0
Kadłubiska	198	198	53
Narol Wieś	505	505	142
Huta Różaniecka	352	352	128
Ruda Różaniecka	1190	1190	318
Płazów	396	358	129 – 90%
Łówcza	465	465	148
Chlewiska	328	280	84 – 90%

Gospodarka odpadami

stan na 31 grudnia 2019

1	Liczba mieszkańców uiszczających opłaty za odpady	Miasto – 1533 Wieś - 4037 Razem: 5570	Wg deklaracji
2	Wysokość opłaty:	od osoby w zabudowie jednorodzinnej za gromadzenie odpadów selektywnie – 10 zł od osoby w zabudowie wielolokalowej za gromadzenie odpadów selektywnie – 11 zł od osoby za nieselektywne gromadzenie odpadów – 16 zł	

3	Przychody gminy z tytułu opłat	712.423,23zł	
4	Odsetek odpadów poddanych recyklingowi	Na dzień 08.06.2020 brak danych. Dane z firmy Empol, odbiorcą odpadów z terenu Gminy Narol, zostaną przedłożone w terminie do 31 lipca br. zgodnie z obowiązującymi terminami przedłożenia sprawozdań.	
5	Odsetek odpadów zebranych selektywnie	Odpady selektywnie zebrane Gmina – 400,724 Mg Empol – 193,840 Mg Razem: 594,564 Mg zmieszane - 825,240 Mg	

Odsetek odpadów zebranych selektywnie

594,564 Mg : 825,240 Mg x 100% = 72 %

Liczba i procentowy odsetek odbiorców przyłączonych do sieci kanalizacyjnej

Gmina	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	Budynki nie podłączone do sieci kanalizacyjnej	Odsetek %
Narol- sołectwo				
Narol	2113	1972	47	93
Jędrzejówka	471	426	15	90
Dębiny	203	0		0
Huta Złomy	182	0		0
Łukawica	321	0		0
Wola Wielka	475	0		0
Lipsko	456	414	14	91
Lipie	338	296	14	87
Podlesina	129	0		0

Kadłubiska	198	180	6	91
Narol Wieś	505	451	18	89
Huta Różaniecka	352	313	13	89
Ruda Różaniecka	1190	1133	19	95
Płazów	396	380	16	96
Łowcza	465	0		0
Chlewiska	328	0		0

Liczone średnio 3 osoby w budynku.

Środowisko

H. Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN)

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Narol został sporządzony na lata 2016-2021 zgodnie z wymaganiami NFOŚiGW określonymi w załączniku do regulaminu konkursu nr 2/POLIŚ/9.3/2013 – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

Celem strategicznym PGN jest transformacja gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% do 2020 roku, zwiększenie efektywności energetycznej o 20% do 2020 roku, zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych o 15% do 2020 roku.

PGN jest dokumentem niezbędnym przy ubieganiu się gminy i innych jednostek z terenu gminy o wsparcie finansowe z funduszy unijnych oraz środków krajowych na inwestycje zgodne z celem strategicznym.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia powinny znajdować się w niniejszym PGN, a inwestycje długofalowe odzwierciedlenie w WPF.

PGN można aktualizować zgodnie z przewidzianą procedurą.

Gmina Narol realizuje zadania wynikające z PGN i w 2019 roku zrealizowała następujące zadania, wykazane również szczegółowo w rozdziale IV **Informacja o przeprowadzonych inwestycjach na terenie Gminy Narol w 2019r.** :

- Instalacje fotowoltaiczne.

1. Ujęcie wody w Narolu, ilość ogniw 142 szt. , moc 39,76 kW
2. Szkoła podstawowa w Narolu, ilość ogniw 82 szt., moc 22,96 kW
3. Oczyszczalnia ścieków w Narolu, ilość ogniw 124 szt., moc 39,68 kW
4. Oczyszczalnia w Rudzie Różanieckiej, ilość ogniw 120 szt., moc 38,40 kW
5. Ujęcie wody w Łukawicy, ilość ogniw 136 szt., 38,08 kW
6. Szkoła Podstawowa w Rudzie Różanieckiej, ilość ogniw 62 szt. ,moc 17,36

- Pompy ciepła zainstalowane w gospodarstwach domowych na terenie gminy Narol.

Powietrzne pompy ciepła do podgrzewania c.w.u. 21 szt. o mocy 5,3 kW każda, z zasobnikami o pojemności 200 i 300 l

I. Program ochrony środowiska (art. 17 Poś)

Krótkie omówienie Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska określa zadania własne Gminy konieczne do realizacji z zakresu ochrony środowiska oraz cele realizacji polityki ekologicznej. Zadania w zakresie ochrony środowiska podejmowane przez Gminę regulują Władze jednostki poprzez akty prawa lokalnego – uchwały oraz decyzje. Władze pełnią również funkcje wykonawcze i kontrolne. W 2019 r. Gmina Narol zrealizowała następujące działania w zakresie poszczególnych komponentów środowiska:

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Narol do wymaganych standardów oraz ochrona mikroklimatu związane z ograniczeniem emisji CO₂ były realizowane w zakresie:

- prowadzenia remontów i modernizacji dróg,
- termomodernizacji budynku.

Zastosowano też nowoczesne rozwiązania z zakresu odnawialnych źródeł energii jak:

- montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków użyteczności publicznej,
- montaż pomp ciepła w budynkach mieszkańców gminy Narol.

Ochrona przed hałasem

Poprawa jakości stanu środowiska akustycznego oraz ochrona przed hałasem realizowane były głównie poprzez modernizację nawierzchni dróg oraz przebudowę dróg na terenie gminy Narol – ograniczenie hałasu komunikacyjnego.

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie ochrony wód zrealizowano zadanie z zakresu budowy sieci kanalizacji sanitarnej.

Ochrona przyrody

Zadania z zakresu ochrony przyrody dotyczyły zachowania istniejącej zieleni urządzonej, zwiększania różnorodności biologicznej, ochrony krajobrazu oraz ochrony terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania. Ważnym elementem ochrony przyrody były też działania z zakresu edukacji ekologicznej.

Gospodarka odpadami

Gospodarowanie odpadami z terenu gminy Narol poprawiono dzięki utworzeniu Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK). Objęcie wszystkich mieszkańców Gminy systemem selektywnej zbiórki

zapewnia kompleksową gospodarkę odpadami oraz skierowanie zebranych odpadów do recyklingu, przetwarzania oraz utylizacji w przypadku odpadów niebezpiecznych. Zrealizowano również zadanie usuwania azbestu z terenu gminy Narol w ramach programu priorytetowego NFOŚiGW pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”. Podstawowym celem tego zadania jest doprowadzenie do usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Narol, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu na środowisko i zdrowie mieszkańców.

Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Narol występują następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerваты przyrody
- Parki krajobrazowe
- Obszar chronionego krajobrazu
- Obszary Natura 2000 – ptasie i siedliskowe
- Pomniki przyrody
- Użytki ekologiczne
- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Głównym celem ustanowionych form ochrony przyrody jest utrzymanie stabilności ekosystemów i procesów ekologicznych oraz zachowanie różnorodności biologicznej.

Tabela nr 1. Wykaz rezerwatów przyrody na terenie Gminy Narol

Lp.	Nazwa rezerwatu	Cel ochrony rezerwatu	Rodzaj rezerwatu
1	Rezerwat przyrody Minokąt	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasu jodłowo-bukowego z charakterystycznym runem buczyny karpackiej	leśny
2	Rezerwat przyrody Bukowy Las	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksu lasów bukowych o wysokim stopniu naturalności	leśny
3	Rezerwat przyrody Źródła Tanwi	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnych zespołów torfowiskowych oraz borów bagiennych i wilgotnych z licznymi gatunkami chronionych roślin zielnych	torfowiskowy
4	Rezerwat przyrody nad Tanwią (występuje tylko na niewielkiej powierzchni na terenie gminy Narol)	Celem ochrony rezerwatu jest zachowania w stanie naturalnym malowniczego i charakterystycznego krajobrazu dolin potoków Tanwi i Jelenia z licznymi wodospadami w skalistym korycie potoku oraz z lasem mieszanym z udziałem jodły na granicy jej naturalnego zasięgu	krajobrazowy

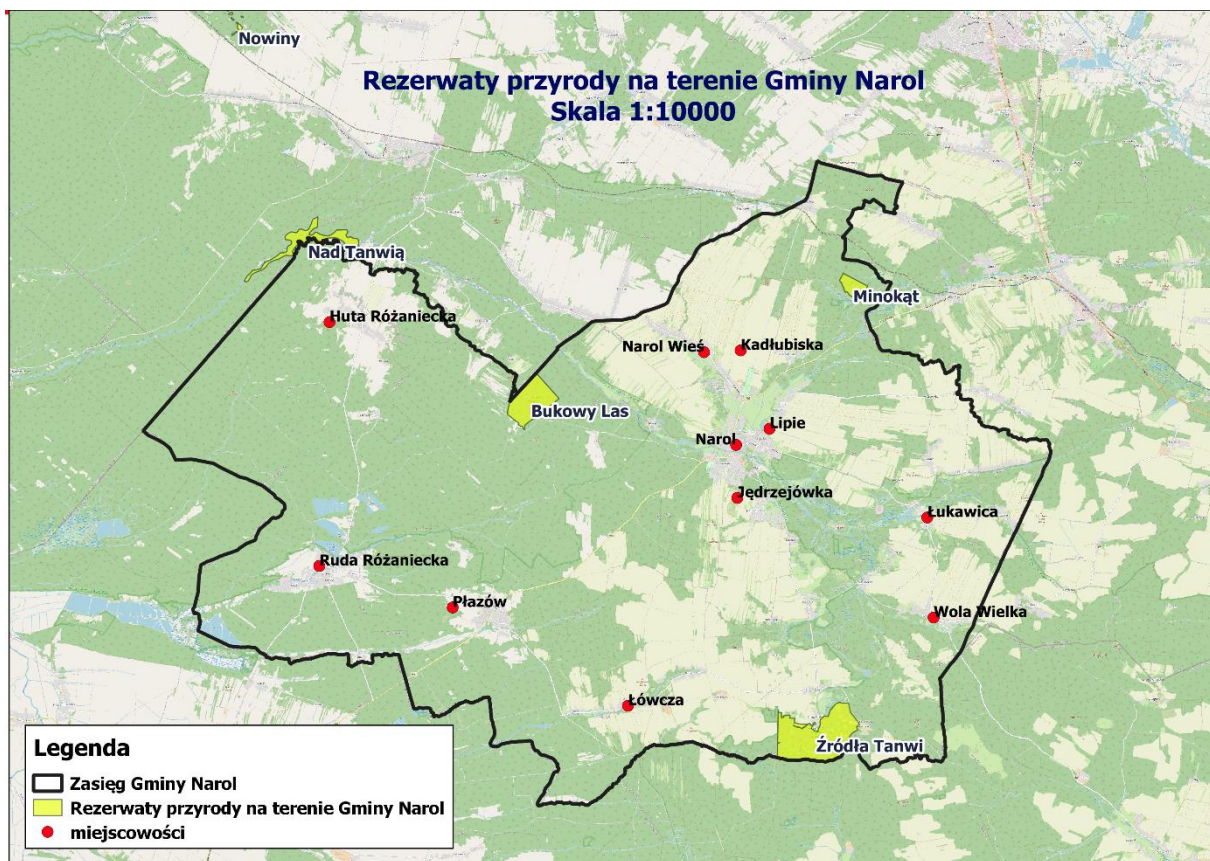

Tabela nr 2. Wykaz parków krajobrazowych na terenie Gminy Narol

Lp.	Nazwa parku krajobrazowego	Cel ochrony parku
1	Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej	Celem ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Solskiej jest zachowanie unikalnych walorów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych Roztocza oraz Puszczy Solskiej, a w szczególności zwartych kompleksów leśnych o charakterze puszczańskim (bory sosnowe, bory bagienne i wilgotne) z charakterystyczną florą i fauną, znajdują się tu unikalne przełomy rzeczne strefy krawędziowej Roztocza i Puszczy Solskiej w postaci szeregu niewielkich wodospadów zwanych "szumami" lub "szypotami", tworzących niezwykle, malowniczy, trochę górski charakter tej puszczańskiej krainy
2	Południoworoztoczański Park Krajobrazowy	Utworzony został w celu ochrony cennych walorów przyrodniczych, krajobrazowych, wypoczynkowych i kulturowo-historycznych przed nasilającą się antropopresją. Ochrona obejmuje zwarte kompleksy lasów mieszanych, stanowiska roślin górskich, formy rzeźby terenu i hydrosferę Roztocza Rawskiego, ślady ścierających się wpływów kultury zachodniej i wschodniej, głównie w postaci zabytków cerkiewnych oraz, pozostałe po II wojnie światowej, liczne bunkry i umocnienia

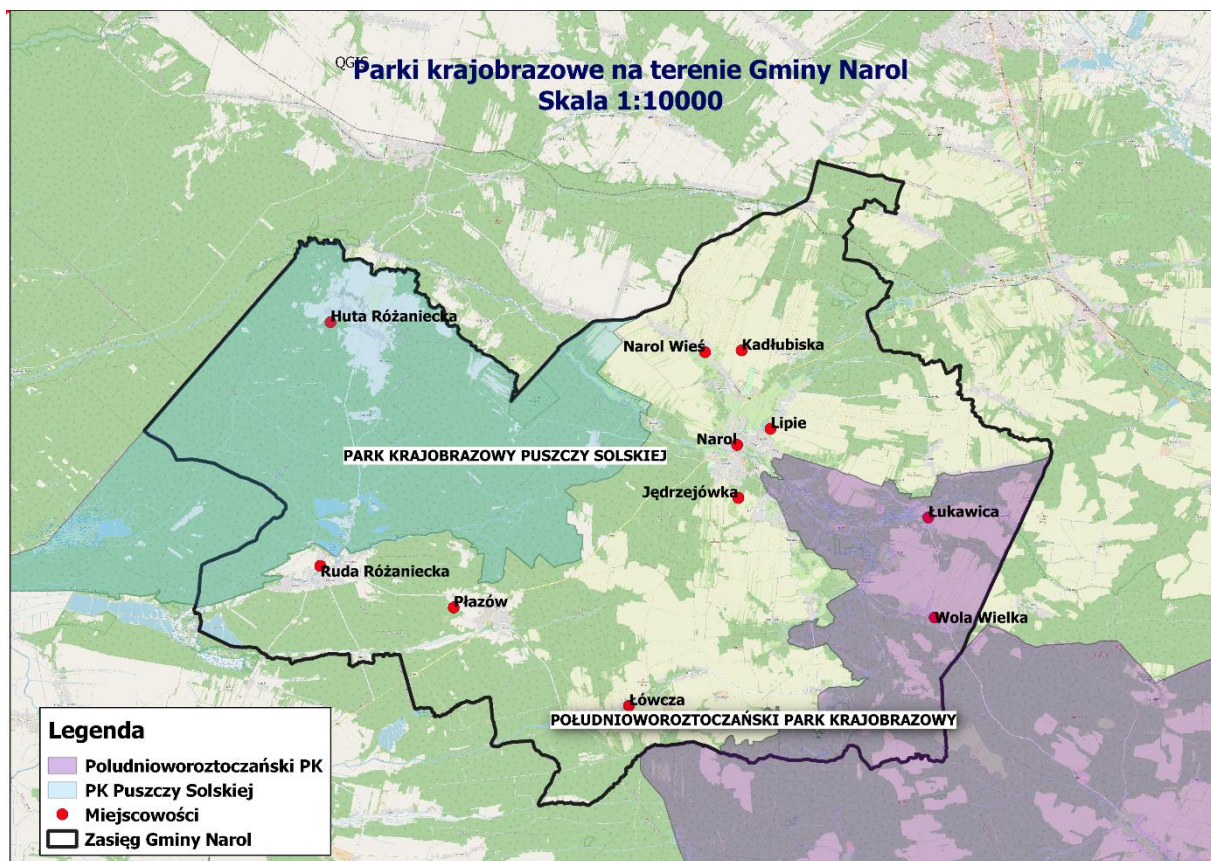

Tabela nr 3. Obszar chronionego krajobrazu na terenie Gminy Narol

Lp.	Nazwa Obszaru	Charakterystyka Obszaru
1	Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu	W rzeźbie terenu charakterystyczne są odosobnione lesiste wzniesienia, pooddzielane od siebie malowniczymi dolinami. Najcenniejszy element flory przedstawiają zbiorowiska leśne. Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.

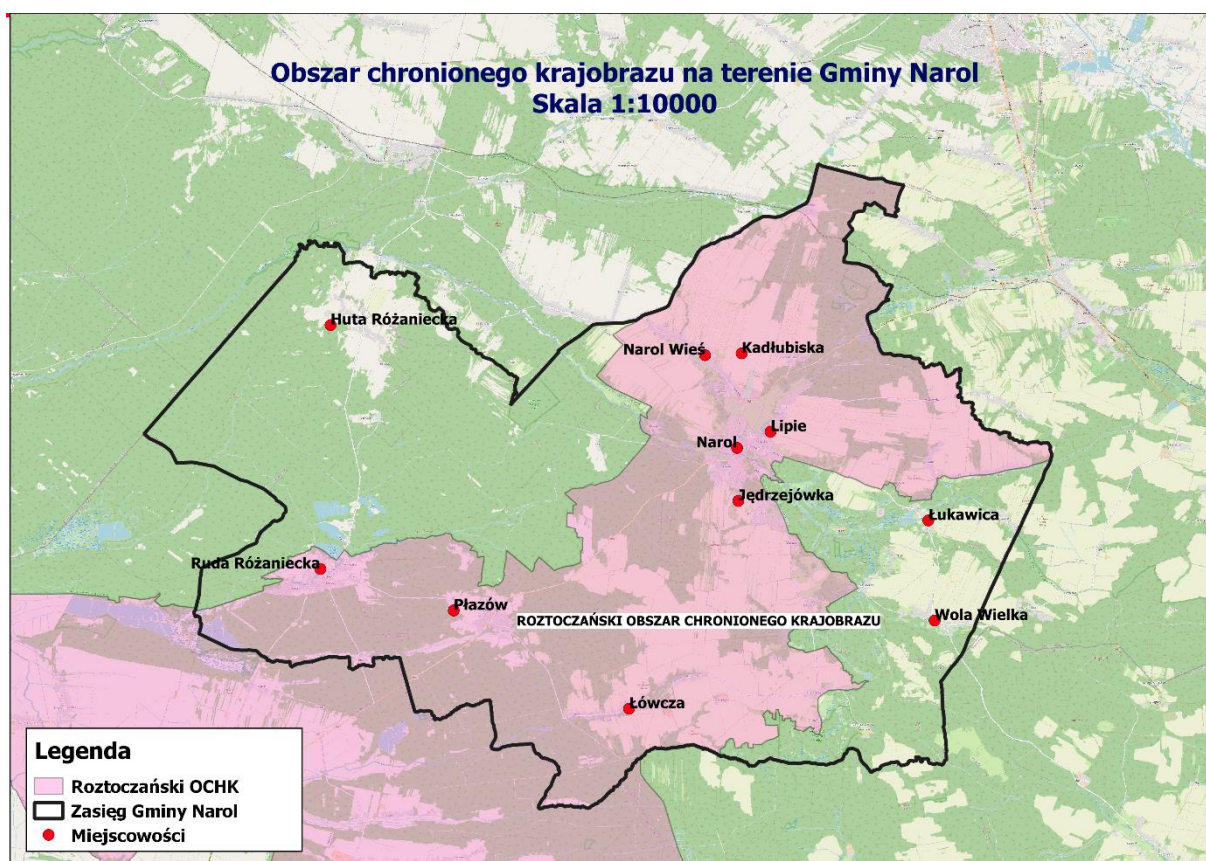
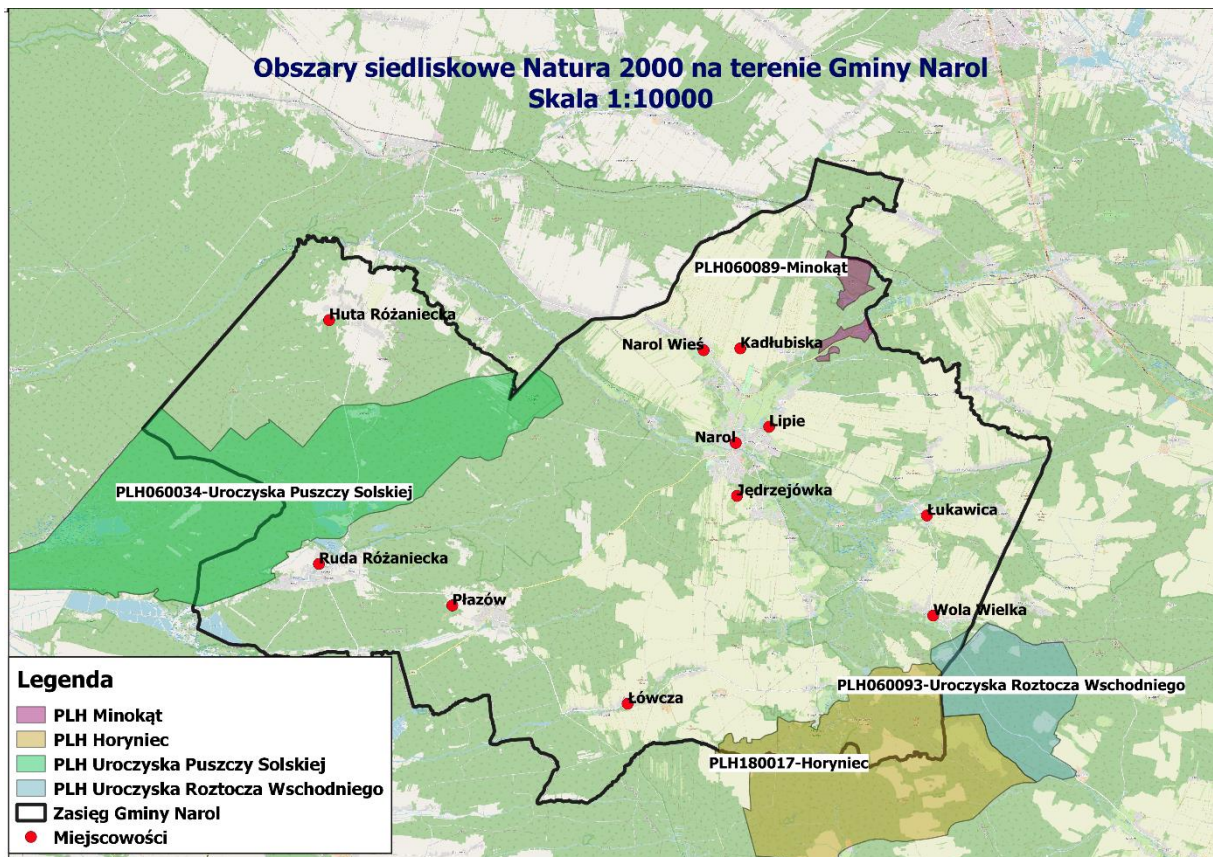
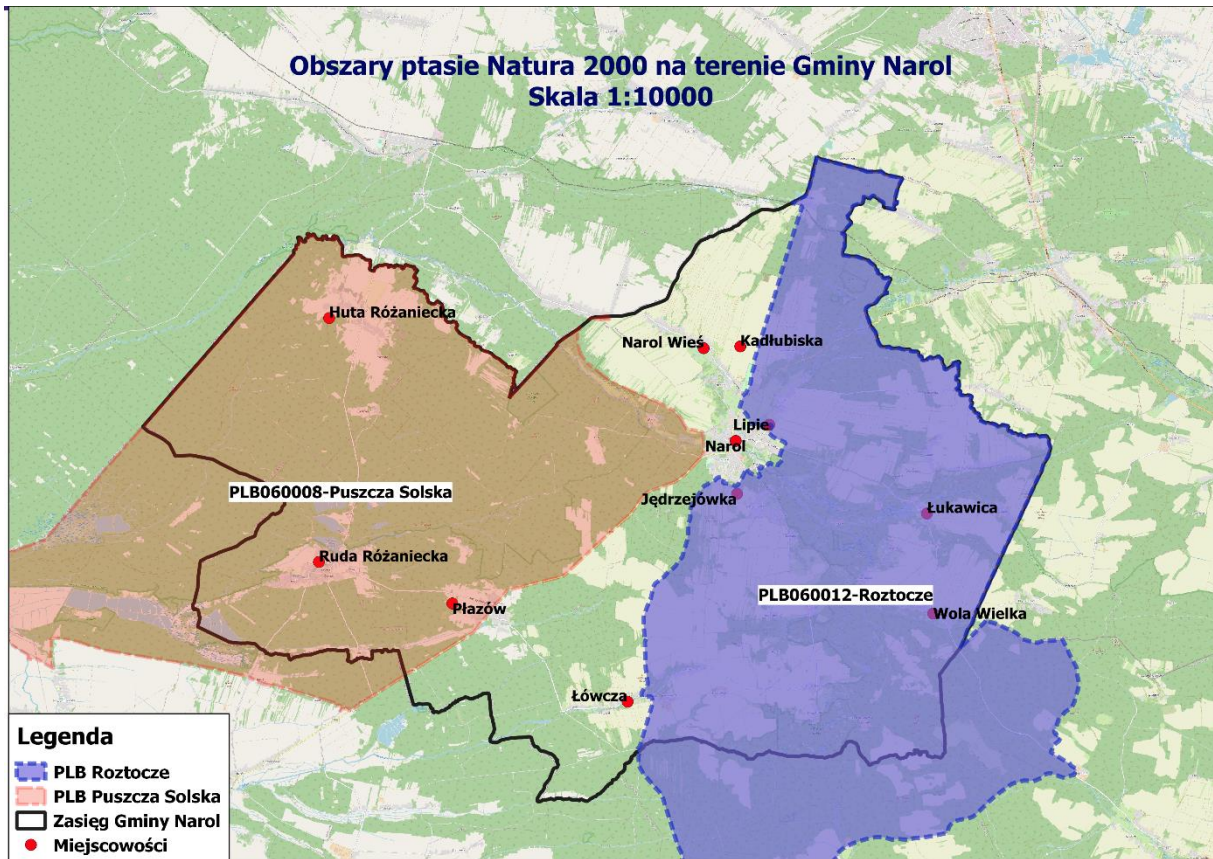

Tabela nr 4. Wykaz obszarów Natura 2000 na terenie Gminy Narol

Lp.	Nazwa obszaru N2000	Kod obszaru	Cel ochrony
Obszary Natura 2000 Ptasie			
1	Puszcza Solska	PLB060008	Celem wyznaczenia obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) jest ochrona populacji dziko występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk. Podstawą programu Natura 2000 jest Dyrektywa Ptasia
2	Roztocze	PLB060012	
Obszary Natura 2000 Siedliskowe			
3	Minokąt	PLH060089	Celem wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony siedlisk (OOS) jest ochrona siedlisk przyrodniczych, populacji i siedlisk roślin oraz zwierząt, a także odtworzenie siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków roślin lub zwierząt. Podstawą programu Natura 2000 jest Dyrektywa Siedliskowa
4	Horyniec	PLH180017	
5	Uroczyska Puszczy Solskiej	PLH060034	
6	Uroczyska Roztocza Wschodniego	PLH060093	

Pomniki przyrody na terenie Gminy Narol

Według art. 40 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r., poz. 55) pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Na obszarze Gminy zinwentaryzowano występowanie 72 pomników przyrody, w skład których wchodzi drzewa tworzące pomniki grupowe, pojedyncze drzewa oraz obiekty przyrody nieożywionej – źródłisko Tanwi, ostańce wapienne (wg. danych z POŚ dla Gminy Narol na lata 2019-2022 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2026).

Użytki ekologiczne na terenie Gminy Narol

Według art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r., poz. 55) użytki ekologiczne zostały utworzone w celu ochrony pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, to jest: kęp drzew i krzewów, torfowisk, płatów nie użytkowanej roślinności, bagien, muraw kserotermicznych oraz stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym miejsca ich przebywania i rozrodu. Na terenie Gminy Narol stwierdzono występowanie 29 użytków ekologicznych (wg. Uchwały nr 32/IV/2018 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie użytków ekologicznych).

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Według art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r., poz. 55) ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Gatunki mogą zostać objęte ochroną:

- ściągą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- częściową,
- częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

Na terenie Gminy Narol występuje wiele gatunków chronionych roślin, zwierząt i grzybów, które w zdecydowanej większości znajdują się w lasach Nadleśnictwa Narol.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Narol:

- w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Narol występuje 56 gatunków roślin chronionych, 5 gatunków grzybów chronionych i 13 gatunków porostów chronionych.
- w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Narol występują 22 gatunki chronionych bezkręgowców, 6 gatunków chronionych ryb, 13 gatunków chronionych płazów, 5 gatunków chronionych gadów, 144 gatunki chronionych ptaków i 29 gatunków chronionych ssaków.

Polityka społeczna

J. Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narolu jest jednostką organizacyjną Gminy Narol realizującą zadania własne oraz zadania zlecone Gminie z zakresu administracji rządowej, które określa ustawa o pomocy społecznej.

Głównym celem Ośrodka jest udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, które we własnym zakresie nie są w stanie zaspokoić niezbędnych potrzeb życiowych.

Każda osoba i rodzina, która nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów ma prawo zwrócić się z prośbą o pomoc do ośrodka pomocy społecznej. Ponadto pomoc taka może być przyznana z urzędu bądź na wniosek innych osób, za uprzednią zgodą osoby, której jest ona udzielana.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narolu działa na podstawie statutu i realizuje zadania wynikające m.in. z:

- ustawy o pomocy społecznej;
- ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy o samorządzie gminnym;
- ustawy o finansach publicznych;
- uchwał Rady Miejskiej w Narolu oraz zarządzeń Burmistrza Miasta i Gminy Narol.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narolu realizuje w szczególności:

- zadania własne gminy i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej
- zadania w zakresie ustalania prawa i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego 500+, świadczenia „Dobry start”, zasiłku dla opiekuna,
- zadania z zakresu pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia szkolne i zasiłki szkolne),
- wydawanie Karty Dużej Rodziny,
- inne zadania powierzone i wynikające z przepisów prawa.

W zakresie zadań zleconych Wojewoda Podkarpacki sprawuje merytoryczny nadzór nad działalnością Ośrodka.

Zadania w MGOPS realizowane są przy udziale kadry zatrudnionej na podstawie umów o pracę i umów zlecenia.

Na dzień **31.12.2019 r.** zatrudnionych było **16 osób, z tego:**

- **4** pracowników socjalnych (w tym 1 pracownik socjalny zatrudniony w celu zastępstwa za nieobecnego pracownika socjalnego),
- **3** opiekunów w ośrodku pomocy społecznej,

- **3** pracowników (1 inspektor i 2 referentów) do spraw świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych 500+, funduszu alimentacyjnego, KDR, świadczenia „Dobry start”, świadczenia „Za życiem”, zasiłku dla opiekuna),
- **1** asystent rodziny,
- **2** pracownik zatrudniony na stanowisku: pomoc administracyjna (łącznie 1,25 etatu),
- **1** opiekun medyczny (0,25 etatu),
- **1** kierownik.

Ponadto w 2019 r. 2 osoby wykonywały pracę w ramach umowy zlecenia.

Zadania pomocy środowiskowej realizują w Gminie Narol w głównej mierze pracownicy socjalni oraz opiekunowie, a także asystent rodziny.

Pracownicy socjalni Ośrodka przeprowadzają rodzinne wywiady środowiskowe w celu dokonania analizy i określenia planu pracy z osobą lub rodziną potrzebującą wsparcia oraz ustalenia rodzaju pomocy, po czym wnioskuje do Kierownika o udzielenie potrzebnego wsparcia.

Praca wykonywana przez pracowników socjalnych nie ogranicza się tylko do przyznawania świadczeń, jest również udzielana pomoc niematerialna osobom, które borykają się z różnymi dysfunkcjami, należy do niej m.in. praca socjalna, udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, współpraca z różnymi instytucjami, udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jego Grupach Roboczych.

Praca w środowisku jest pracą często bardzo trudną, zdarza się, że klienci pomocy społecznej mają postawę roszczeniową i własnymi siłami nie chcą zmienić swojej sytuacji życiowej; wolą zwrócić się o zasiłek niż np. podjąć zatrudnienie.

Domy Pomocy Społecznej:

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu **jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.**

W 2019 r. w domach pomocy społecznej przebywało **łącznie 4 mieszkańców** skierowanych, za których ponoszona była odpłatność.

W okresie od 1 stycznia 2019 r. - do 31 grudnia 2019 r. wydatki Gminy na pobyt mieszkańców w DPS wyniosły 129 740,00 zł (za 2018r. kwota ta wyniosła 118 417,49 zł).

Pomoc społeczna:

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w Gminie Narol zamieszkiwało 8 076 mieszkańców.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narolu w 2018r. udzielił wsparcia 283 rodzinom (w roku 2018 liczba ta wynosiła 280), tj. 890 osobom w rodzinach, co stanowi 11,20 % mieszkańców Gminy Narol.

Osobom tym udzielano wsparcia w różnych formach, m.in. w formie wypłat zasiłków celowych, okresowych, stałych, skierowania do ośrodków wsparcia, opłacania składek na ubezpieczenia zdrowotne, zawarcia kontraktów socjalnych, dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach.

Ponadto wypłacano stypendia szkolne i zasiłki szkolne w ramach pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

Skierowane zostały również wnioski do sądu o wgląd w sytuację dzieci, wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie leczeniem osób uzależnionych od alkoholu.

Pracownicy socjalni, załatwiając sprawy podopiecznych w środowisku w **2018 r.** przeprowadzili **1 183** rodzinnych wywiadów środowiskowych.

Z informacji tych wynika, że w 2019 r. najczęstszą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy Narol było bezrobocie (**136 rodzin**), ubóstwo (**110 rodzin**), niepełnosprawność (**81 rodziny**) oraz długotrwała lub ciężka choroba (**90 rodzin**), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (**45 rodzin**), rodzina wielodzietna (**43 rodziny**), alkoholizm/narkomania (**28 rodzin**), rodzina niepełna (**23 rodziny**), przemoc w rodzinie (**1 rodzina**), bezdomność (**1 osoba**).

Zasiłki stałe:

W 2019 r. z zasiłków stałych korzystało ogółem 31 osób na łączną kwotę 139 084,00 zł. Na wypłatę zasiłków stałych MGOPS otrzymuje dotację z budżetu państwa (100%).

Zasiłki okresowe:

W 2019 r. z zasiłki okresowe przyznano ogółem **115** osobom na łączną kwotę **299 502,00 zł**.

Na wypłatę zasiłków okresowych Ośrodek otrzymuje dotację z budżetu państwa.

W 2019 r. zasiłki okresowe były w części dofinansowane z budżetu gminy w kwocie: **97,00 zł**.

Zasiłki celowe:

W 2019 r. z zasiłków celowych (w tym na zakup posiłku lub żywności z Programu „Posiłek w szkole i w domu”) korzystało ogółem **236** rodzin na łączną kwotę **210 352,00 zł**. Na wypłatę zasiłków celowych Ośrodek otrzymał dotację z budżetu państwa w kwocie **129 750,00 zł**, kwota świadczeń przeznaczona na ten cel z budżetu gminy to **80 602,00 zł**.

Usługi opiekuńcze:

MGOPS udziela również wsparcia w postaci usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania osób wymagających opieki, które wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione.

W okresie **od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.** z usług opiekuńczych skorzystało **17 osób**.

Usługi te udzielane są odpłatnie – koszt to **10 zł za 1 godzinę**. Jeśli osoby mają niski dochód to są całkowicie lub częściowo zwalniane z odpłatności.

W 2019 r. na dochód Gminy z tytułu sprawowania usług opiekuńczych wpłynęła kwota **18 645,00 zł**, natomiast wydatki Gminy wyniosły **146 232,55 zł**.

Dzienny Dom „Senior+” w Jędrzejówce

Na terenie Gminy Narol utworzono ośrodek wsparcia dziennego Dzienny Dom „Senior+” w Jędrzejówce wchodzący w skład struktury organizacyjnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narolu. Korzystanie usług Domu jest odpłatne. Zasady odpłatności reguluje Uchwała Rady Miejskiej w Narolu.

W 2019 r. do pracy w Dziennym Domu „Senior+” w Jędrzejówce zatrudnionych było **3** pracowników na łączną liczbę pełnych etatów: **2**.

Z usług Domu skorzystało średnio **18** seniorów z terenu gminy Narol.

Wydatki poniesione na prowadzenie Domu w 2019 r. wyniosły: **112 774,88 zł**, w tym środki własne wyniosły: **71 605,75 zł**.

Stypendia i zasiłki szkolne:

W 2019 r. pomocą materialną o charakterze socjalnym w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych objęto **90 uczniów**, środki finansowe przeznaczone na ten cel to kwota **59 887,58 zł**.

Na realizację wypłat pomocy materialnej o charakterze socjalnym w 2019 r. Gmina Narol otrzymała dotację od Kuratora Oświaty w Rzeszowie w łącznej wysokości **47 000,00 zł**, a wkład własny Gminy wynosił **12 887,58 zł**.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narolu realizował wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Na posiłki dla dzieci w szkołach wydano kwotę **87 812,00 zł**, w tym środki własne to: **17 562,00 zł** oraz dotacja w wysokości: **70 250,00 zł**.

Łącznie z pomocy w formie posiłków korzystało **174 dzieci** z terenu Gminy Narol.

W ramach Programu wypłacono również zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności **dla 191 rodzin**, łączna kwota wydatków na ten cel to **162 649,00 zł**, w tym środki własne: **32 899,00 zł** oraz dotacja: **129 750,00 zł**.

Koszt realizacji Programu wyniósł ogółem **250 461,00 zł**, w tym środki własne to: **50 461,00 zł** oraz dotacja: **200 000,00 zł**.

Plan finansowy Ośrodka oraz wykonanie budżetu w 2019 r.:

Plan finansowy wydatków Ośrodka na 2019 r. :

12 529 168,00 zł, w tym:

1. budżet Gminy – **1 171 754,00 zł**
2. dotacje celowe przekazywane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie – **10 483 247,00 zł**
3. dotacje celowe przekazywane z budżetu państwa na realizację zadań własnych bieżących Gminy – **874 167,00 zł**

Wykonanie budżetu za 2019 r. przedstawia poniższa tabela:

Rozdział	Nazwa	Zadania własne	Zadania własne dotowane	Zadania zlecone	Razem
85195	Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnej	-	-	210,00	210,00
85202	Domy Pomocy Społecznej	129 739,61	-	-	129 739,61
85508	Rodziny zastępcze	27 200,91	-	-	27 200,91
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy	1 217,86	-	-	1 217,86
85504	Wspieranie rodziny	33 121,18	22 098,85	282 720,00	337 940,03
85502	Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	-	-	3 731 933,23	3 731 933,23
85501	Świadczenie wychowawcze	-	-	6 289 084,27	6 289 084,27
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	-	12070,54	40 189,11	52 259,65
85214 85216	Zasiłki i pomoc w naturze	47 798,76	438 488,86	-	486 287,62
w tym:	zasiłki stałe	-	139 083,86	-	139 083,86
	zasiłki okresowe	96,75	299 405,00	-	299 501,75

	pozostałe zasiłki i pomoc w naturze	47 702,01	-	-	47 702,01
85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	333 942,17	96 407	48 045,68	478 394,85
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	146 232,55	-	-	146 232,55
85295	Pozostała działalność (prace społecznie użyteczne, organizacja pogrzebu i inne)	14 840,20	-	-	14 840,20
85295	Dzienny Dom „Senior+”	71 605,75	41 169,13	-	112 774,88
85415	Stypendia i zasiłki szkolne	12 887,58	47 000,00	-	56 167,58
85503	Karta Dużej Rodziny	-	-	1 497,76	1 497,76
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	129 021,12	-	-	129 021,12
85230	Pomoc w zakresie Dożywiania	50 641,00	200 000,00	-	250 461,00
RAZEM		998 248,24	857 234,38	10 393 680,05	12 245 263,12

Źródło: opracowanie własne

Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

Nowelizacja z 2010 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie i powołania Zespołu Interdyscyplinarnego.

W związku z powyższym został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Zarządzeniem nr 41/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Narol z dnia 11 lipca 2011 roku ze zm.

Opracowano drugi Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Narol na lata 2016-2020, którego głównym celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Pracownicy MGOPS w Narolu w 2019 r. uczestniczyli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i jego Grup Roboczych.

W 2019 roku wszczęto **11** procedur „Niebieskie Karty” w **7** rodzinach.

Najczęstszymi przyczynami przemocy w rodzinie była przemoc fizyczna i przemoc psychiczna/emocjonalna.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w 2019 r. dotyczyła głównie:

- prowadzenia łącznie **20** procedur „Niebieskie Karty” (w tym 9 to kontynuacja z lat poprzednich),
- zakończenia **2** procedur „Niebieskie Karty”
- **16** posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,
- **135** spotkań Grup Roboczych,
- **8** szkoleń dla członów Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

Świadczenia rodzinne i alimentacyjne:

Od dnia 01.05.2004 r. świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego są zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez tutejszy Ośrodek w szczególności na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia rodzinne:

łącna liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny wraz z dodatkami w 2019 r. wyniosła **364** rodziny, natomiast liczba dzieci, na które pobierany był zasiłek rodzinny to **719** dzieci.

W 2019 r. wypłacono:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na kwotę **1 377 257,00 zł**,
- świadczenia opiekuńcze na kwotę **1 500 357,00 zł**,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka na kwotę **60 000,00 zł**,
- świadczenie rodzicielskie na kwotę **222 306,00 zł**.

W 2019 roku na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wypłacono **138** świadczeń na kwotę: **84 913,00 zł**. W/w zasiłek przysługuje niezależnie od kryterium dochodowego w kwocie **620,00 zł** miesięcznie.

Świadczeni „Za życiem”

Przysługuje w kwocie **4000,00 zł** jednorazowo. W 2019 r. przyznano i wypłacono **1** świadczenie „Za życiem”.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego:

Wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustalana jest zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do wysokości bieżących alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł miesięcznie na dziecko uprawnione do tego świadczenia.

W 2019 r. średnia miesięczna liczba rodzin uprawnionych do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła **22**, w tym średnia miesięczna liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła **29**.

W okresie **od 01.01.2019r. - do 31.12.2019r.** wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę **138 076,00 zł**.

Ponadto w okresie **od 01.01.2019r. - do 31.12.2019r.** kwota zwrócona/odzyskana od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego to: **77 966,54 zł**, z tego:

- przekazano na dochody budżetu państwa: **64 172,91 zł**
- przekazano na dochody własne gminy: **13 793,63 zł**.

Świadczenie wychowawcze (Program „Rodzina 500+”):

W dniu 1 kwietnia 2016r. w życie weszła ustawa „o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci” , czyli regulacja dotycząca uprawnienia do otrzymania 500,00 zł na dziecko. Realizację świadczenia wychowawczego w gminie Narol, jako zadania zleconego, powierzono tutejszemu Ośrodkowi.

Do dnia 30 czerwca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko lub jedyne dziecko świadczenie wychowawcze po spełnieniu kryterium dochodowego: 800,00 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne – kwoty 1200,00 zł. na drugie i każde inne dziecko świadczenie wychowawcze przysługuje niezależnie od dochodu. Natomiast od 1 lipca 2021r. świadczenie to przysługuje niezależnie od dochodu rodziny również na pierwsze dziecko.

Świadczenie wychowawcze w 2019 r. przyznano łącznie **763** rodzinom na **1244** dzieci. W 2019 r. tutejszy Ośrodek wydatkował na ten cel kwotę **6 205 484,27 zł**.

Świadczenie „Dobry start”:

Od dnia 1 czerwca 2018r. tutejszemu Ośrodkowi powierzono realizację rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie „Dobry start” przysługuje osobom uprawnionym w wysokości **300 zł jednorazowo**

raz w roku na dziecko w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, nie wcześniej niż od roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 7 rok życia.

W 2019 r. Ośrodek wypłacił **912** świadczenia, na łączną kwotę **273 600,00zł**.

Karta Dużej Rodziny

Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na wiek.

W 2019 r. **247** rodzin złożyło wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny. Łączna ilość wydanych Kart Dużej Rodziny w 2019 r. wynosi **505 szt.** w tym w wersji tradycyjnej wynosi 485 szt. oraz 20 szt. w wersji elektronicznej.

Współpraca:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narolu realizując swe zadania współpracuje z lokalnym samorządem, organizacjami pozarządowymi, instytucjami działającymi na rzecz osób wymagających pomocy oraz z innymi instytucjami.

Wśród organizacji i osób, z którymi aktywnie współpracują pracownicy Ośrodka szczególnie należy wymienić:

- Sąd Rejonowy w Lubaczowie (w tym kuratorzy zawodowi i społeczni),
- Prokuratura,
- Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie,
- Policja,
- Komornicy sądowi,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Narolu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narolu,
- Domy Pomocy Społecznej,
- Szkoły z terenu gminy Narol,
- Służba zdrowia,
- Ośrodki pomocy społecznej,
- Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze
- Radni i Sołtysi z terenu Gminy Narol,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Lipsku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaczowie,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Narolskiej,
- Podkarpacki Bank Żywności,
- Podkarpacki Urząd Wojewódzki.

K. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych
Na podstawie sprawozdania z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Lipsku za rok 2019

1. Nazwa jednostki:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Lipsku

kierownik jednostki: Halina Zuchowska

jednostka funkcjonuje od 15.12.2006r. jest wyłączona ze struktur MGOPS w 2008r.

2. Organ prowadzący: Urząd Miasta i Gminy Narol

3. Typ domu:

typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,

typ B – dla upośledzonych intelektualnie

typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych,

4. Liczba uczestników ze względu na rodzaj niepełnosprawności stan na 31.12.2019 r.

Lp.	Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób
1.	Choroba psychiczna	6
2.	Niepełnosprawność intelektualna	17
3.	Inne przewlekłe zaburzenia psychiczne	11
	-w tym osób ze sprzężeniem	10

Liczba i rodzaj miejsc:

liczba osób skierowanych do ŚDS na podstawie decyzji na dzień 31.12.2018 r. : 34

liczba miejsc regulaminowych: 31

osoby oczekujące na przyjęcie: 3

W okresie sprawozdawczym Dom obejmował wsparciem łącznie 38 osób z terenu Gminy Narol.

Misją a zarazem nadrzędnym celem działalności środowiskowego domu samopomocy w Lipsku jest:
" Rehabilitacja uczestników, poprawa ich funkcjonowania w społeczeństwie lokalnym, tworzenie postaw samorządności oraz realizacja rozwoju kulturalnego z zapewnieniem dostępu do usług medycznych, psychologicznych i psychiatrycznych"

Cele ogólne przyjęte do realizacji w roku 2019 tj.

- kompleksowe wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi;
- usamodzielnianie uczestników w zakresie podstawowych umiejętności życiowych;
- wspieranie rozwoju społecznego i emocjonalnego uczestników;
- zwiększenie ilości miejsc w Domu;
- utrzymanie i poprawa kondycji;
- prowadzenie ksiąg rachunkowych jednostki zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Cele ogólne przyjęte do realizacji zostały w większości zrealizowane. Kompleksowe wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone było na wysokim poziomie, księgi rachunkowe i plan finansowy został zrealizowany w całości. Nie udało się uzyskać zwiększenia miejsc regulaminowych.

Usamodzielnianie uczestników, wspieranie rozwoju społecznego i emocjonalnego oraz utrzymanie i poprawa kondycji fizycznej i psychicznej zostało zrealizowane częściowo ponieważ jest to proces długotrwały i ciągły. Wymaga kontynuacji i ewaluacji.

Głównym zadaniem Domu było zapewnienie wsparcia i rozwijanie różnych umiejętności uczestników, którzy w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cele dotyczące osób, którym świadczone są usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy realizowane są poprzez:

- prowadzenie działań wspierająco – aktywizujących zmierzających do osiągnięcia jak największej samodzielności i zaradności życiowej,
- zapobieganie nawrotom i pogłębianiu się zaburzeń psychicznych,
- zmniejszenie objawów chorobowych,
- integrację społeczną i zapobieganie izolacji społecznej,
- kształtowanie współpracy grupie ,
- nabywanie i rozwijanie potrzebnych umiejętności,
- wypełnianie wolnego czasu i pogłębianie zainteresowań ,
- doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach życiowych,
- wspieranie uczestników i ich rodzin w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

Środowiskowy dom samopomocy świadczył usługi w ramach realizacji indywidualnych planów wspierająco - aktywizujących w formie treningów indywidualnych i grupowych oraz zajęć indywidualnych i zespołowych.

Nad dostosowaniem i realizacją planów i form pracy dla każdego uczestnika czuwał zespół wspierająco – aktywizujący, który zbierał się w 2019 r. sześć razy w celu:

- omówienia efektów realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco - aktywizującego,
- opracowania nowych indywidualnych planów postępowania wspierająco - aktywizującego.

W Domu prowadzone były: trening umiejętności społecznych, treningi funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening umiejętności komunikacji, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, poradnictwo psychologiczne 2 razy w miesiącu lub w razie potrzeby częściej. Dwa razy w tygodniu zajęcia z nauczycielem muzyki. Przez cały rok prowadzona była terapia ruchowa przez zatrudnionego na umowę zlecenie fizjoterapeutę w ramach środków otrzymanych w związku z realizacją programu " Za życiem" dla osób ze sprzężoną niepełnosprawnością oraz przez terapię ruchową prowadzoną przez pracowników ŚDS. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, niezbędna opieka w zakresie samodzielności i czynnościach samoobsługowych, świadczona w miarę potrzeb uczestników przez cały rok. Z innych form wsparcia przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia prowadziliśmy: terapię zajęciową w pracowniach w tym ergoterapię, zajęcia pedagogiczne, wycieczki, spotkania integracyjne, udział w uroczystościach lokalnych. Ze środków finansowych przeznaczonych na realizację programu „Za życiem” podopieczni korzystali z rozszerzonej rehabilitacji ruchowej oraz zabiegów fizjoterapeutycznych dzięki zakupionym sprzętom oraz możliwości częstych wyjazdów na basen. Ponadto prowadzone były zajęcia w Sali doświadczania świata, które miały wpływ sensoryczny dla osób niemówiących, niedowidzących i niedosłyszących. Osoby stale jeżdżące na wózkach inwalidzkich mogły odpocząć w pozycji leżącej, zrelaksować się, odbierać bodźce świetlne i dźwiękowe. Sala doświadczania świata relaksuje i wycisza stany napięciowe, nerwowe i agresywne.

W roku 2019 organizowaliśmy Walentynki, Dzień Godności, andrzejki, występy artystyczne, Międzynarodowy Dzień Osób z niepełnosprawnością intelektualną. Braliśmy udział w Kiermaszu Wielkanocnym i Bożonarodzeniowym, Festiwalu Tańca w Sieniawie, Jarmarku Galicyjskim, w XXI Spartakiadzie Sportowej Środowiskowych Domów Samopomocy w Dębicy, w Przeglądzie Twórczości Artystycznej osób z niepełnosprawnością w Tarnobrzegu, Międzynarodowym Dniu Osób Niepełnosprawnych w Baszni Dolnej,

Organizowaliśmy wycieczki do Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, Pałacu Czartoryskich w Puławach, do Oceaniki i Parku Miniatur w Chrustowie, zwiedziliśmy wąwóz lessowy w Kazimierzu Dolnym oraz

ZOO w Zamościu. Podziwialiśmy pejzaże bieszczadzkie oraz widoki z Kamiennej Góry. Braliśmy udział w rajdzie rowerowym Szówsko – Radawa organizowanym przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością oraz Pikniku Country w Jelnej.

Wyjeżdżaliśmy do kina, teatru, na kręgielnię, zabawy Andrzejkowe, spotkania jubileuszowe innych ŚDS. Braliśmy udział w uroczystościach gminnych, szkolnych, w pracach na rzecz społeczności lokalnej, turnieju tenisa stołowego, piłki nożnej i piłki siatkowej, warsztatach fotograficznych oraz w zajęciach warsztatowych na temat komunikacji w ruchu drogowym i profilaktyka zachowań agresywnych – spotkanie z funkcjonariuszami policji

Na terenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Lipsku działał samorząd uczestników, wybierany w miesiącu lutym każdego roku, który organizował zebrania społeczności ŚDS oraz planował organizację czasu i zajęć

FORMY PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI.

L.p	Formy zajęć	Efekty prowadzonej działalności
1.	Trening umiejętności społecznych	Uzyskano: -poprawę w zakresie funkcjonowania w grupie społecznej; -poszerzenie wiedzy na temat umiejętności komunikacyjnych; -nabycie umiejętności współpracy; -poznanie podstawowych kompetencji społecznych; -wypracowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny; -rozwój osobisty- wyższa samoocena, poprawa w zakresie prowadzenia rozmowy; -lepsza znajomość metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach dnia codziennego; -wypracowanie u uczestników umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
2.	Treningi funkcjonowania w codziennym życiu:	
	- trening dbałości o wygląd zewnętrzny,	Wzrost umiejętności w zakresie doboru ubrań adekwatnie do pory roku, warunków atmosferycznych i okoliczności. Rozwój umiejętności dbania o czystość i schludności noszonych ubrań. Dobór ubrań we właściwym rozmiarze. Kształtowanie estetyki wyglądu zewnętrznego.
	- trening nauki higieny,	Wyrobienie i utrwalenie nawyków higienicznych. Nabycie umiejętności z zakresu właściwego posługiwania się środkami do higieny osobistej. Wzrost motywacji i samodzielności w zakresie systematycznego mycia całego ciała. Zwiększenie poczucia konieczności dbania o higienę osobistą.
	- trening kulinarny,	Wyrobiono i udoskonalono umiejętność samodzielnego przygotowania prostych dań na zimno i na ciepło, przetworów z owoców i warzyw oraz potraw na spotkania okolicznościowe. Podczas zajęć doskonalono umiejętność korzystania ze sprzętów AGD, jak również dobór produktów i układanie tygodniowych jadłospisów. Wzrost świadomości w zakresie przechowywania żywności oraz zwracania uwagi na terminy przydatności produktów do spożycia. Wyrobienie nawyków kulturalnego zachowania się przy stole oraz zdrowego żywienia.

	- trening umiejętności praktycznych,	Rozwój i podtrzymanie umiejętności z zakresu obsługi sprzętu AGD i RTV. Poprawa zaradności i samodzielności z zakresu dbałości o porządek w ośrodku i w jego otoczeniu. Wzrost samodzielności w prasowaniu, przyszywaniu guzików,
	- trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi	Uzyskano wzrost wiedzy związanej z zasadami prawidłowego gospodarowania własnymi środkami oraz konieczności systematycznego opłacania rachunków. Nabycie umiejętności zarządzania niewielkimi sumami poprzez oszczędzanie, racjonalizację wydatków, przewidywanie i planowanie. Doskonalono umiejętność rozpoznawania wartości nominatów, robienia listy zakupów, wyszukiwania towarów w sklepie.
3.	Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów w tym: - kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z bliskimi, sąsiadami - kształtowanie pozytywnych relacji w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury.	Uzyskano: - wyższy poziom znajomości zasad zachowania się w instytucjach kulturalnych i społecznych; - wzrost komunikowania się w grupie; - poprawa w zakresie używania kulturalnego słownictwa; - nabycie umiejętności adekwatnego wyrażania swoich emocji, myśli i potrzeb; - kształtowanie poczucia odpowiedzialności i potrzeby niesienia pomocy innym; - nabycie umiejętności współpracy i współdziałania z innymi. Częściowo wdrożyli się do umiejętności świadomego podejmowania decyzji, opanowania negatywnych emocji, okazywania uśmiechu i życzliwości, optymizmu, rozładowywania złości.
4.	Trening umiejętności spędzania czasu wolnego: - rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, - udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych, organizacja czasu w sposób aktywny na świeżym powietrzu - zajęcia muzyczne - z elementami muzykoterapii i rytmiki - zajęcia integracyjne	Rozwijanie i podtrzymanie zainteresowań i pasji uczestników. Stymulowanie rozwoju intelektualnego i osobowego uczestników poprzez gry logiczne, krzyżówki, quizy, kalambury, konkursy wiedzy, zabawy z wyrazami. Rozwijanie zainteresowań literaturą, czasopiśmem, muzyką, tańcem, śpiewem. Kształtowanie umiejętności samodzielnej organizacji czasu wolnego.
5.	Poradnictwo psychologiczne - elementy psychoterapii, - terapia podtrzymująco - wspierająca, - bieżące trudności w radzeniu sobie z sytuacjami trudnymi.	Psycholog współpracował z zespołem wspierająco-aktywizującym w zakresie ustalenia celów pracy i sposobów ich realizacji. Wspierał uczestników w trudnych sytuacjach życiowych, rozwijał umiejętności interpersonalne. Opiniował stan psychiczny każdego uczestnika i udzielał wsparcia psychologicznego. Opiniował na potrzeby orzecznictwa.
6.	Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych - pomoc w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego w sferze rodzinnej, bytowej, urzędowej, mieszkaniowej i zdrowotnej.	W roku 2018 pomocy potrzebowali uczestnicy w sprawach dotyczących pisania pism o pomoc finansową do MGOPS, wypełnianie wniosków o wydanie dokumentów, wyrabianie dowodów osobistych, zakupie leków, udzielaniu informacji o możliwościach uzyskania pomocy socjalnej, realizacji spraw dotyczących opłat i rozliczeń bankowych i komorniczych.

7.	Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych w tym: pomoc w uzgadnianiu i pilnowaniu wizyt lekarskich, przy zakupie leków, pomoc w dotarciu do lekarza.	Uczestnicy potrzebowali pomocy w konsultacjach z lekarzem rodzinnym, lekarzem specjalistą a także w dotarciu do szpitala. Pracownicy pomagali uczestnikom przy zakupie leków.
8.	Niezbędna opieka - pomoc w zaspokajaniu potrzeb fizjologicznych; - monitorowanie stanu psychofizycznego uczestników podczas zajęć i całego pobytu w ŚDS - udzielanie pomocy uczestnikom Domu przy czynnościach związanych z utrzymaniem higieny osobistej i wyglądu zewnętrznego.	Uczestnicy mieli zapewnioną pomoc przy zakupie leków i ich regularnym przyjmowaniu, w zaspokajaniu potrzeb fizjologicznych, pomoc w poruszaniu się, kąpielach, zmianie bielizny, praniu i prasowaniu własnej odzieży, robieniu zakupów w sklepie, kontrole ciśnienia, wagi.
9.	Terapia ruchowa: - ćwiczenia koordynacji wzrokowo- ruchowej, - ćwiczenia samo usprawniające, - ćwiczenia odciążające, - masaż klasyczny, - gimnastyka ogólnie- usprawniająca - gry i zabawy przy muzyce - zajęcia sportowo- turystyczno - rekreacyjne.	Poprawa sprawności fizycznej i utrzymanie na stałym poziomie aktywności ruchowej. Wypracowanie nawyku systematycznego udziału w ćwiczeniach ogólnie-usprawniających. Terapia ruchowa pozytywnie wpływała na sprawność psychofizyczną, oddechową i ruchową. Uzyskano wzmocnienie siły mięśniowej, koordynacji oraz ogólnej kondycji organizmu. Wzrósł pozytywny nastrój, samopoczucie oraz świadomość korzystnego wpływu aktywności fizycznej na zdrowie.
10.	Inne formy wsparcia przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia	
	Terapia zajęciowa w pracowni plastyczno- rękodzielniczej	Zajęcia w tej pracowni poprawiły sprawność manualną, motoryczną, pobudzały wyobraźnię twórczą, ćwiczenie koordynacji i orientacji. Ćwiczenie cierpliwości, dokładności i staranności podczas wykonywania powierzonych zadań. Nabycie umiejętności wychodzenia z własnymi pomysłami i inicjatywami oraz samodzielnej pracy.
	Terapia zajęciowa w pracowni stolarsko- wikliniarska	Uczestnicy poprawili sprawność manualną rąk, zwiększyli umiejętności wykonywania drobnych prac z drewna i sklejk, naprawy sprzętu oraz posługiwania się urządzeniami. Rozwijali swoją twórczość, wyobraźnię i wiarę we własne możliwości. Część osób wykazała się własną inicjatywą w wykonywaniu prac. Współdziałanie w grupie doskonalilo umiejętności komunikacji, wzajemnej akceptacji i budowania więzi społecznych.
	Terapia zajęciowa w pracowni komputerowej	Uczestnicy zapoznali się z programami, uczyli się pisania tekstów, nabyli umiejętność posługiwania się drukarką, bindownicą i laminatorem.
	Ergoterapia - lekkie prace w ośrodku i wokół budynku - zajęcia manualne - wykonywanie prac plastycznych, elementów dekoracyjnych	Uczestnicy poprzez wykonywanie różnych prac w budynku lub otoczeniu nabywali umiejętności potrzebne do dbania o własne gospodarstwa domowe. Wyuczone umiejętności wykorzystują w domu tj. utrzymanie w czystości otoczenia śds, pielęgnacji kwiatów i klombów, koszenie trawy, przycinanie krzewów i drzewek, sprzątanie pracowni
	Zajęcia pedagogiczne	Wzrost aktywności i zaradności życiowej uczestników oraz usprawnienie procesów pamięciowych, myślowych, koordynacji wzrokowo – ruchowej a także koncentracji uwagi. Kompensacja braków po przez regularne ćwiczenia mające na celu podtrzymanie i utrwalenie podstawowych umiejętności i sprawności

		niezbędnych w życiu codziennym tj. nazewnictwo, odczytywanie godzin, liczenie, czytanie i pisanie.
	Zajęcia kulturalno - oświatowe	Podtrzymano pozytywne relacje w grupie poprzez wspólne gry edukacyjne, krzyżówki i łamigłówki; aktywizacja uczestnika poprzez proponowanie nowych i ciekawych form współpracy w grupie.
	Zajęcia w sali doświadczania świata	Usprawnienie funkcji poznawczych, pobudzenie zmysłów, poprawa koncentracji oraz rozwój motoryki.
	Zajęcia relaksacyjne	Zredukowanie zachowań agresywnych, wyciszenie, poprawa samopoczucia, odprężenie i relaksacja.
	Wycieczki, wyjazdy, spotkania integracyjne, udział w obchodach rocznic i innych uroczystości.	Udział w spotkaniach wpłynął na budowanie pozytywnych relacji. Uczestnicy stali się bardziej otwarci w kontaktach towarzyskich. Wspólne imprezy kulturalne przyczyniły się do rozwoju zdrowej rywalizacji w grupie, do bliższego poznania się w niecodziennych okolicznościach, jest formą wspólnie spędzonego czasu. Imprezy integracyjne to szczególnie rodzaj wydarzeń które przede wszystkim daje wiele radości i satysfakcji uczestnikom. Uczestnicy bardzo chętnie biorą udział w spotkaniach towarzyskich, wyjazdach do kina a najchętniej w wycieczkach turystycznych na terenie gminy i całej Polski. Kalendarz imprez na rok 2018 został zrealizowany w 80% z powodów organizacyjnych.

ZASOBY DOMU

1. Środki finansowe

a). środki przekazane z budżetu Wojewody – 651 930,00 zł

w tym:

- wynagrodzenia ogółem łącznie ze składkami - 455 658,10 zł

- wydatki na zakup towarów i usług ogółem - 246 137,53 zł

- dodatkowe środki dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną – 59 409,75 zł

w tym

umowy cywilno-prawne – 12 625,00 z

szkolenia - 666, 00 zł

sprzęt i wyposażenie – 7 882,98 zł

wynagrodzenia dodatkowe dla pracowników- 15 400, 00 zł

b). inne środki – 0,00

Razem – 711 339, 75zł

2. Pracownicy :

a). pracownicy etatowi

Lp.	Stanowisko	Wykształcenie/rodzaj ukończonej szkoły	Wymiar etatu	Umowa na czas określony/nieokreślony
1.	Kierownik	Wyższe	1 etat	Nieokreślony
2.	Instruktor terapii zajęciowej/ opiekun	Wyższe	1 etat	Nieokreślony
3.	Pedagog	Wyższe	1 etat	Nieokreślony
4.	Instruktor d.s. kult.	Średnie	1 etat	Nieokreślony

	Oświatowych/opiekun			
5.	Opiekun	Wyższe	1 etat	Nieokreślony
6.	Kierowca/młodszy opiekun	Średnie	1 etat	Nieokreślony
7.	Terapeuta	Wyższe	1 etat	Określony
8.	Pedagog	Wyższe	1 etat	Określony- umowa w ramach prac interwencyjnych

b) inne formy zatrudnienia

Lp.	Stanowisko/rodzaj świadczonych usług	Wykształcenie	Częstotliwość świadczonych usług	Rodzaj umowy
1.	Psycholog	Wyższe	2 x w miesiącu lub w zależności od potrzeb do końca listopada	Umowa zlecenie
2.	Nauczyciel muzyki	Wyższe	2 x w tygodniu	Umowa zlecenie
3.	Informatyk	Wyższe	W zależności od potrzeb	Umowa zlecenie
4.	Terapeuta fizjoterapii	Wyższe	2 razy w tygodniu	Umowa zlecenie

c) szkolenia personelu

W roku 2019 personel jednostki przeszedł szkolenia

Wewnętrzne:

- Niepełnosprawność sprzężona w obliczu aktualnych metod i form pracy z podopiecznymi.
- Zasady pracy zespołu metodą „Burza mózgów”

Zewnętrzne:

- Trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej.
- Stymulacja zmysłów i integracja sensoryczno- motoryczna u osób z autyzmem.
- Terapia zajęciowa – bank pomysłów z elementami treningu umiejętności społecznych.
- Środowiskowe Domy Samopomocy 2019- zmiany w przepisach prawa i kwestie problematyczne.
- Zasady postępowania ze zbędnymi, zużytymi i uszkodzonymi rzeczowymi składnikami majątku ruchomego stanowiącego wyposażenie samorządowych jednostek sektora finansów publicznych.
- Trening umiejętności społecznych.
- Indywidualne plany postępowania wspierająco – aktywizującego dla ŚDS
- Kreatywność pracy terapeuty- trening kreatywności.

Baza lokalowa Domu

a). powierzchnia użytkowana przez Dom ogólnie - **733,17 m²**

powierzchnia użytkowana przez Dom do realizacji zajęć - **571,18 m²**

powierzchnia na jednego uczestnika - **18,42m²**

b). rodzaj i powierzchnia poszczególnych pomieszczeń

Lp.	Pomieszczenie	Powierzchnia
	Parter	
1.	Szatnia	11,59 m ²
2.	Sala spotkań	46,24 m ²
3.	Pracownia plastyczno – rękodzielnicza	21,10 m ²
4.	Pracownia stolarsko - wikliniarska	24,01 m ²
5.	Pracownia kulinarna	36,39 m ²
6.	Łazienka ogólna	7,44 m ²
7.	Toaleta męska	2,61 m ²
8.	Pomieszczenie porządkowe	3,12 m ²
9.	Korytarz	29,90 m ²
	Razem	182,40 m²
	Piętro	
1.	Sala bilardowa	18,37 m ²
2.	Pracownia muzyczna	21,10 m ²
3.	Pokój wyciszeń/pokój psychologa	10,30m ²
4.	Pokój kierownika	14,09 m ²
5.	Pracownia komputerowa	15,22 m ²
6.	Sala doświadczenia świata	17,68 m ²
7.	Pokój socjalny	10,28 m ²
8.	Pralnia	4,23 m ²
9.	Toaleta damska	7,44 m ²
10.	Toaleta dla personelu	2,61 m ²
11.	Korytarz	26,06 m ²
	Razem	147.38 m²
	Budynek "Sali wielofunkcyjnej" z zapleczem	403,39 m²
	Sala wielofunkcyjna	291,59 m ²
1.	Garaż na samochód służbowy	35,00 m ²
2.	Sala terapii ruchowej	33,40 m ²
3.	Zaplecze sanitarne i magazynowe	43,40 m ²
	Razem	733,17 m²

Zapewnienie dowozu na zajęcia :

Dom zapewnia dowóz **26** uczestnikom samochodem służbowym.

Praktyki

W ciągu roku 2019 zawarto porozumienia ze szkołami w celu odbycia praktyk

- Policealna Szkoła Centrum Szkół Akademickich „Student”

LICZBA UCZESTNIKÓW, KTÓRZY OPUŚCILI DOM WRAZ Z PODANIEM PRZYCZYN ODEJŚCIA:

W roku 2019 Dom opuściło 4 osoby z powodów :

- uchylenie decyzji z powodu zmiany miejsca zamieszkania
- uchylenie z powodu konieczności opieki nad członkiem rodziny
- uchylenie z powodów długotrwałej nieobecności
- uchylenie decyzji z powodu przejścia do Zakładu Opieki Zdrowotnej

ŚREDNIA LICZBA UCZESTNIKÓW ZAJĘĆ.

Średnia dzienna liczba uczestników obecna w ŚDS w poszczególnych miesiącach:

Miesiąc	Ilość uczestników posiadających aktualne decyzje	Średnia dzienna liczba osób biorących udział w zajęciach prowadzonych w ŚDS
Styczeń	37	24,0
Luty	37	24,7
Marzec	37	27,0
Kwiecień	37	26,6
Maj	37	25,2
Czerwiec	36	22,4
Lipiec	35	25,4
Sierpień	34	25,4
Wrzesień	34	24,0
Październik	34	22,9
Listopad	34	27,1
Grudzień	34	22,7

Razem (średnia dzienna liczba uczestników z całego roku) około 25 osób

Średnia dzienna liczba uczestników obecna na poszczególnych zajęciach:

L.p.	Rodzaj zajęć	Średnia liczba uczestników poszczególnych zajęć w ciągu roku 2019	Uwagi
1.	Trening umiejętności społecznych	3,8	
2.	Trening dbałości o wygląd zewnętrznego	2,3	
3.	Trening nauki higieny	2,2	
4.	Trening kulinarny	5,7	
5.	Trening umiejętności praktycznych	4,0	
6.	Trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi	2,2	
7.	Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów	3,2	
	Trening umiejętności komunikacyjnych	1,8	
8.	Trening umiejętności spędzania czasu wolnego	4,6	
9.	Zajęcia muzyczne z elementami muzykoterapii i rytmiki	5,5	

10	Poradnictwo psychologiczne	4,9	
11.	Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych	3,0	
12.	Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych	1,4	
13.	Niezbędna opieka	1,7	
14.	Terapia ruchowa	6,1	
16.	Zajęcia z terapeutą rehabilitacji ruchowe	4,3	
15.	Inne formy zajęć:		
	Terapia zajęciowa	4,3	
	Zajęcia kulturalno-oświatowe	4,5	
	Zajęcia pedagogiczne	3,6	
	Zajęcia w Sali doświadczania świata	2,8	
	Zajęcia relaksacyjne (trening)	2,0	
	Konsultacje kierownika z uczestnikami	4,6	

WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI OKREŚLONYMI W § 21 ROZPORZĄDZENIA I JEJ EFEKTY

Lp.	Podmiot, z którym ŚDS współpracuje	Efekty prowadzonej współpracy
1.	Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie	Udział w „Światowym Dniu Chorego” w Lubaczowie; Pracownik socjalny wielokrotnie uzyskiwał informacje i porady o możliwościach wsparcia podopiecznych ŚDS w Lipsku
2.	Szkoła Podstawowa im. Św. Brata Alberta	Udział w obchodach "Dnia Patrona " w szkole podstawowej. Występ uczniów dla podopiecznych ŚDS Lipsko z okazji Dnia Osób Niepełnosprawnych. Udział dzieci ze szkoły we wspólnym spotkaniu podczas „Jasełek” w ŚDS Lipsku
3.	Dom seniora w Jędrzejówce	Wspólne spotkania integracyjne
4.	Przychodnia zdrowia w Narolu R- 36	Pomoc w dotarciu do lekarza rodzinnego, specjalisty, laboratorium.
5.	Dom Pomocy w Rudzie Różanieckiej	Występ grupy "Rudniacy" z okazji Dnia Kobiet Turniej "Tenisa stołowego" Wspólna zabawa Andrzejkowa „Jasełka” i spotkanie opłatkowe
6.	Kościół Rzymsko - Katolicki: Parafia w Lipsku	Wizyty księdza z grupą młodzieży. Udzielanie wsparcia duchowego podopiecznym.
7.	Gminny Ośrodek Kultury w Narolu	Pomoc GOK w przygotowaniu wystawy prac uczestników podczas „Jarmarku Galicyjskiego”

8.	Biblioteka Publiczna w Narolu	Wizyty uczestników ŚDS w Lipsku w Bibliotece Publicznej w Narolu - zapoznanie z nowymi pozycjami.
9.	Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narolu	Współpraca w zakresie udzielania pomocy uczestnikom ŚDS Lipsko
10.	Urząd Miasta i Gminy Narol	Wystawy prac rękodzielniczych podopiecznych Domu w Urzędzie Miasta i Gminy. Udział ŚDS w Lipsku w organizacji Wielkiej Orkiestr Świątecznej Pomocy w Narolu i Jarmarku Galicyjskim
11.	Środowiskowe Domy Samopomocy Woj. Podkarpackiego	Festiwal Tańca w Sieniawie, Spartakiada Sportowa Środowiskowych Domów Samopomocy w Dębicy, Zabawy Andrzejkowe, 15 -lecie ŚDS w Lubaczowie.

W 2019 roku w budynku ŚDS wyremontowano i zmodernizowano pokój socjalny dla pracowników, wymieniono kocioł centralnego ogrzewania z powodu zużycia wcześniej używanego kotła, zamontowano dwa elementy zewnętrzne do ćwiczeń dla osób poruszających się na wózkach

OCENA REALIZACJI ZADAŃ ORAZ EWENTUALNE WNIOSKI.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Lipsku w okresie sprawozdawczym realizował zadania zgodnie z planem i określonymi celami oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Realizował zadania w formie kompleksowej rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, zapewniał uczestnikom oparcie społeczne pozwalające zaspokoić ich potrzeby, integrować się oraz usamodzielniać. Kształtował pozytywną postawę otoczenia względem osoby niepełnosprawnej poprzez działania w środowisku lokalnym. Podnosił kwalifikacje zawodowe zespołu wspierająco – aktywizującego. Wyposażył pracownię terapeutyczne w nowe meble ułatwiające poruszanie się i korzystanie ze sprzętu osobom na wózkach inwalidzkich. Salę terapii ruchowej wyposażono w dodatkowy sprzęt fizjoterapeutyczny dla osób, które mają problemy w dotarciu do gabinetów rehabilitacji w przychodniach zdrowia. Wyposażono ośrodek w specjalistyczne sprzęty i pomoce do zajęć z uczestnikami z niepełnosprawnością sprzężoną. Realizacja zadań pozytywnie wpłynęła na uczestników zajęć. Bez zakłóceń przebiegały zadania w zakresie prowadzenia postępowania wspierająco – aktywizującego oraz dokonywania jego okresowej oceny; w zakresie realizacji planów poszczególnych zajęć, kalendarza imprez; zakresie prowadzenia dokumentacji ośrodka, doksztalcania kadry, itp. Praca terapeutyczna i rehabilitacja prowadzona w naszym Domu utrzymała w dobrej kondycji uczestników. Podopieczni stali się bardziej otwarci na kontakt ze środowiskiem zewnętrznym, zmieniają się ich zachowania na bardziej efektywne społecznie, stają się bardziej samodzielni, pozbywają się zahamowań w komunikowaniu się z osobami odwiedzającymi nasz Dom.

L. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Gminne Programy Profilaktyczne w 2019 roku określały sposób realizacji zadań własnych gminy w oparciu o ustawy:

- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Celem realizacji Gminnych Programów Profilaktycznych: Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2019 było podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Narol dotyczących zagrożeń wynikających ze spożywania (nadużywania) napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich używania poprzez prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych. Realizacją zadań wyżej wymienionych programów zajmuje się pracownik merytoryczny zatrudniony przez Burmistrza Miasta i Gminy Narol, jako jego pełnomocnik oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narolu.

Kontynuował swoją działalność punkt konsultacyjny prowadzony przez koordynatora do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych w Lipsku, ul. Mogiłek 1, w którym osoby zainteresowane mogły pozyskać wiedzę między innymi na temat uzależnień, przemocy domowej oraz placówek (z terenu woj. lubelskiego i podkarpackiego) leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narolu w ramach realizacji wyżej wymienionych programów współpracowała z:

- Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Narolu;
- dyrektorami, pedagogami i wychowawcami z placówek oświatowych działających na terenie Gminy,
- Policją,
- Sądem,
- Kuratorami,
- Radnymi Rady Miejskiej w Narolu,
- Sołtysami,
- Zespołem interdyscyplinarnym,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Klubami sportowymi działającymi na terenie Gminy.

Realizowane zadania w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji społecznych i zdrowotnych szkód wynikających ze spożywania alkoholu i narkotyków, dotyczyły:

I. Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

GKRPA w 2019 r. zrealizowała następujące zadania:

1. Zgłoszenie Gminy Narol do udziału w Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł 2019 r. Zakupiono ½ pakietu bazowego ZTU na kwotę 1 230,00 zł i ekspediowano do trzech szkół działających na terenie Gminy Narol.
2. W okresie ferii dzieci i młodzież z okolicznych miejscowości miały możliwość korzystania z pomieszczeń Świetlicy Integracyjnej w Lisku czyli: sali komputerowej wyposażonej w sprzęt multimedialny oraz świetlicy z bilardem, cymbergajem i tenisem stołowym. Podczas tych spotkań przybyli zapoznali się z problemem przemocy i agresji poprzez zajęcia plastyczne i wspólne oglądanie filmów edukacyjnych. Uczestnikom rozdano plakaty, foldery profilaktyczne oraz ulotki z nr telefonów alarmowych.
3. Zespół Szkół w Rudzie Różanieckiej złożył wniosek o dofinansowanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień, które odbyły się w formie warsztatów w grupach kl. IV-VI i VII-VIII oraz spotkania z rodzicami. Łączny koszt warsztatów wyniósł 700,00 zł, z czego 500,00 zł dofinansowała GKRPA w Narolu.
4. Wszystkie szkoły z terenu gminy podejmowały się realizacji licznych działań profilaktycznych o tematyce uzależnień i przemocy. Odbyły się pogadanki i prelekcje dla uczniów i rodziców dotyczące konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie. Podczas spotkań rozpowszechniano ulotki profilaktyczne przekazane przez GKRPA w Narolu.
5. W dniu 17 maja 2019 r. w świetlicy Integracyjnej w Lipsku odbył się X Gminny Konkurs Profilaktyczny, zorganizowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narolu. Uczniowie wyłonieni w eliminacjach szkolnych rozwiązywali test wiedzy, a potem w Centrum Koncertowo-Wystawienniczym odbył się koncert profilaktyczny pt. „Broń się, nie trać wiary” w wykonaniu Piotra Lubertowicza.

Celem konkursu było uświadomienie uczniom, że alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze to środki uzależniające, a ich spożywanie prowadzi do nałogu. Konkurs został przeprowadzony w dwóch kategoriach, dla szkół podstawowych i gimnazjów. Składał się z testu 30 pytań zamkniętych jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. Wcześniej każda z Narolskich szkół wyłoniła po pięciu reprezentantów.

Na zakończenie wszyscy uczestnicy oraz pedagodzy szkolni otrzymali nagrody oraz pamiątkowe dyplomy, które wręczył Grzegorz Dominik – Burmistrz Miasta i Gminy Narol. Koszt X Konkursu Profilaktycznego wyniósł 4 864,00 zł.

6. Uczniowski Klub Sportowy „Roztocze” przy Szkole Podstawowej w Narolu złożył wniosek o dofinansowanie organizacji cyklicznej imprezy plenerowej pod nazwą „XVIII Rajd Rowerowy im. Kazimierza Patałucha”, który odbył się 15 czerwca 2019 r. Rajd był wspaniałą formą spędzania czasu wolnego zarówno dla dorosłych jak i dla dzieci. Obecność liderów społeczności lokalnej, w osobach władz miasta i gminy, pracowników urzędu, nauczycieli, kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, liderów lokalnego biznesu jest wspaniałym przykładem dla dzieci i młodzieży oraz promocją zdrowego stylu życia, zabawy bez używek. Dzieci i młodzież z miejscowych szkół bardzo chętnie angażują się w tego typu przedsięwzięcia. Obecność uczniów z terenów „popegeerowskich”

oraz ich rodzin z tzw. grupy podwyższonego ryzyka jest gwarancją, że ten czas spędzą pod fachową opieką nauczycieli i pedagogów, a nie na eksperymentach ze środkami psychostymulującymi. W czasie rajdu prowadzony był kolportaż ulotek o charakterze profilaktycznym. GKRPA dofinansowała rajd w kwocie 200,00 zł.

II. Zwiększenie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem, stosujących przemoc domową i ich ofiar.

1. Instytut Psychologii Zdrowia w ramach realizacji zadań Narodowego Programu Zdrowia przekazał broszury edukacyjne na temat istoty i wpływu uzależnień na funkcjonowanie rodziny. Materiały przekazywane są zgłaszającym się do punktu konsultacyjnego GKRPA.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narolu wezwała na rozmowy 100 osób uzależnionych od alkoholu, zgłosiło się 90 osób uzależnionych i 46 członków ich rodzin. Przeprowadzono rozmowy motywacyjne, z rozmów spisano notatki i protokoły.

3. W Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej Jarosławiu, w Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu leczyło się 9 pacjentów z terenu gminy Narol, 8 pacjentów przyjętych na podstawie postanowienia sądowego nakazującego stacjonarne leczenie odwykowe, 1 pacjent podjął dobrowolne leczenie. W Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym w Żurawicy w Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu leczyło się 10 pacjentów na podstawie postanowienia sądowego nakazującego stacjonarne leczenie odwykowe, w tym 3 kobiety, w SP ZOZ Leżajsk, w Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych było leczone dobrowolnie 5 osób. W Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Lubaczowie leczonych było 30 osób, z czego 24 z nakazu sądowego, 6 osób leczyło się dobrowolnie. W Poradni Odwykowej w „Psycho - Med” w Tomaszowie Lubelskim leczyło się dobrowolnie 10 osób.

Dane dotyczące działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narolu

DZIAŁANIA GKRPA	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób z problemami alkoholowymi, zarejestrowanych w Punkcie Konsultacyjnym w Lipsku	223	238	263	255	262
Ilość przeprowadzonych rozmów z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym	51	63	53	49	46
W stosunku do ilu osób podjęto czynności, działania zmierzające do poddania się	53	62	65	58	49

leczeniu w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu					
Z iloma osobami w danym roku Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywacyjne w związku z nadużywaniem alkoholu	159	121	103	95	90
Ile osób leczyło się w placówkach w danym roku, a wobec ilu osób GKRPA w Narolu wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	47, w tym GKRPA w Narolu 5	62, w tym GKRPA w Narolu 16	65, w tym GKRPA w Narolu 16	47, w tym GKRPA w Narolu 33	64, w tym GKRPA w Narolu 6
GKRPA w Narolu odnotowała kontakt z osobami, które były dotknięte przemocą w rodzinie, w związku z nadużywaniem alkoholu przez członków rodziny.	34	33	31	29	25
Członkowie GKRPA w Narolu uczestniczyli w pracach zespołu Interdyscyplinarnego / Grupach Roboczych	Wszczęto 6 procedur Niebieskich Kart - A, Utworzono 6 Grup Roboczych.	Wszczęto 6 procedur Niebieskich Kart - A, Utworzono 6 Grup Roboczych.	Wszczęto 6 procedur Niebieskich Kart - A, Utworzono 6 Grup Roboczych.	Wszczęto 8 procedur Niebieskich Kart - A, Utworzono 8 Grup Roboczych.	Wszczęto 11 procedur Niebieskich Kart - A, Utworzono 9 Grup Roboczych.

III. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz przemoc domowa.

1. Opracowano ulotki informacyjne z adresami i nr telefonów placówek pomocy i leczenia odwykowego z terenu woj. lubelskiego i podkarpackiego, które umieszczone zostały na gminnych tablicach ogłoszeń.

2. W Urzędzie Miasta i Gminy Narol mieszkańcy mogli korzystać z bezpłatnych porad i pomocy prawnej Radcy Prawnego.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.

Koło Gospodyń w Jędrzejówce zwróciło się z wnioskiem o dofinansowanie spotkania opłatkowego (w wysokości 1 000,00 zł) dla wszystkich Kół Gospodyń z terenu Gminy Narol podczas, którego między innymi rozmawiano o „wpływie uzależnienia od alkoholu na życie rodziny” oraz „ jak zatrzymać i zrozumieć przemoc w rodzinie”. Spotkanie miało na celu wpieranie rodziny. Było prowadzone w formie pogadanki. Uczestnikom spotkania zostały wręczone ulotki profilaktyczne.

GKRPA w Narolu stara się wspierać rodziny przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo –wychowawczych poprzez planowanie działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzinom osób uzależnionych przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych zapewnia się wsparcie polegające w szczególności na rozmowie i analizie sytuacji rodziny, środowiska oraz przyczyn kryzysu w rodzinie.

Rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniami wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a wszystkie podejmowane, w tym zakresie działania powinny mieć charakter długofalowy, konsekwentnie i systematycznie wdrażany. Z tego też względu kierunki działań określone w Gminnych Programach Profilaktycznych: Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r. powinny stanowić podstawę działań podejmowanych w latach następnych. W dalszym ciągu należałoby podejmować działania profilaktyczne przy jednoczesnym zabezpieczeniu odpowiedniej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, a w szczególności dzieci i młodzieży. W obszarze monitoringu uwagę powinno się skierować na badanie efektywności podejmowanych działań naprawczych i profilaktycznych.

Należy stwierdzić, iż realizacja programów przez UMiG Narol i współpraca z podmiotami zewnętrznymi odbywała się na wielu płaszczyznach, a sami zleceniobiorcy przy realizacji powierzonych zadań wykazywali się dużym zaangażowaniem i profesjonalizmem.

Sprawozdanie z realizacji Gminnych Programów: Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii za 2019 r. zostało pozytywnie zaopiniowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narolu.

M. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Zgodnie z zapisami art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 ze zm.) organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi za rok poprzedni.

Niniejszy dokument stanowi więc podsumowanie kolejnego roku współpracy Gminy Narol z organizacjami pozarządowymi.

Projekt „Rocznego Programu Współpracy Gminy Narol z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019” został poddany konsultacjom na podstawie Uchwały nr 58/VII/2011 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu konsultacji z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Ogłoszenie o konsultacjach wraz z projektem Rocznego Programu Współpracy Gminy Narol z organizacjami pozarządowymi na rok 2019 zostały umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Narol w dniach od 11.10.2018 r. do 26.10.2018 r. Zainteresowane podmioty otrzymały możliwość składania swoich wniosków i uwag w formie pisemnej lub pocztą elektroniczną. W trakcie prowadzonych konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi, opinie, ani propozycje zmian co do proponowanego projektu Programu Współpracy Gminy Narol z organizacjami pozarządowymi.

Roczny Program Współpracy Gminy Narol z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019 - przyjęty został Uchwałą Nr 10/II/2018 z dnia 29 listopada 2018 r., który określał w perspektywie rocznej formy, cele, zasady współpracy Gminy Narol z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy oraz stanowił uszczegółowiony katalog zadań publicznych.

Program ten, podobnie jak w latach poprzednich opierał się na zasadach pomocniczości, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności, oraz miał charakter finansowy jak i pozafinansowy, a głównym trybem zlecenia realizacji zadań publicznych był tryb otwartego konkursu ofert.

Organizacje pozarządowe są bardzo ważnym partnerem Gminy Narol w realizacji jej zadań. Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych zwiększa skuteczność i efektywność ich realizacji, rozwija i wzmacnia aktywność, potwierdza wolę budowania dialogu w społeczeństwie i tworzenia odpowiednich warunków do realizacji inicjatyw służących lokalnej społeczności.

I. Współpraca finansowa z Organizacjami Pozarządowymi (otwarte konkursy ofert).

Współpraca finansowa Gminy Narol z organizacjami pozarządowymi polegała na organizowaniu konkursów i przyznawania dotacji na określone działania, w trybie otwartych konkursów ofert.

Burmistrz Miasta i Gminy Narol ogłosił na 2019 rok dwa konkursy ofert na realizację zadań publicznych.

1) Pierwszy konkurs dotyczył realizacji zadania publicznego w zakresie nauki, edukacji oświaty i wychowania oraz działalności na rzecz osób niepełnosprawnych. Zadanie to zapisane zostało w Rocznym Programie Współpracy Gminy Narol z organizacjami Pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019 – w rozdziale VII Priorytetowe zadania publiczne, w punkcie 4 w zakresie oświaty i wychowania jako: wspieranie procesów edukacyjnych dzieci i młodzieży.

W ramach ogłoszonego konkursu złożona została oferta przez organizację pozarządową wymienioną w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu podpisano umowę na realizację zadania z następującym podmiotem - Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jarosławiu, z siedzibą przy ul. Wilsona 6a, 37-500 Jarosław.

Zadanie dotyczyło – dowozu dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Narol do filii zamiejscowej w Oleszycach Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczego Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jarosławiu w roku 2019. Umowa została zawarta w dniu 31.12.2018 r. na okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

Cel realizacji zadania został osiągnięty poprzez zapewnienie dowozu dziecka niepełnosprawnego z terenu Gminy Narol do Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczego w Oleszycach, co umożliwiło realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Zapewniono także opiekę dla dziecka w trakcie dowozu, w każdym dniu nauki szkolnej, zgodnie z harmonogramem. Zapewniono transport i opiekę w czasie przewozu do Ośrodka w Oleszycach dla jednego ucznia mieszkającego na terenie Gminy Narol.

Zadanie powyższe zostało zrealizowane w okresie od 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r.

W ramach realizacji zadania dowożono jedno dziecko z terenu Gminy Narol z miejsca zamieszkania do Ośrodka w Oleszycach i odwożono je z powrotem do miejsca zamieszkania. Dziecko dowożone było w dni nauki szkolnej w następujących godzinach: do szkoły w godzinach 6.00 – 10.00, do domu w godzinach 14.00 – 18.00.

W realizacji zadania uczestniczyło 10 kierowców posiadających wymagane uprawnienia do przewozu osób, opiekunowie posiadający wiedzę i doświadczenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz z zakresu reagowania w sytuacjach kryzysowych, specjalista ds. rozliczeń dotacji – księgowa i osoba rozliczająca. Do realizacji zadania wykorzystano 10 samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych. Każdy pojazd wyposażony był w windę hydrauliczną lub podjazd dla wózków inwalidzkich.

Przyznana kwota dotacji wykorzystana została zgodnie z umową zawartą pomiędzy Gminą Narol a oferentem. Po zrealizowaniu zadania nastąpiło jego rozliczenie w wyniku którego ostateczny koszt realizacji zadania wyniósł 12.888 zł.

Drugi konkurs dotyczył upowszechniania sportu poprzez organizację zawodów, rozgrywek, imprez sportowych, w tym rozwijania bazy sportowej. Zadanie to zapisane zostało w Rocznym Programie Współpracy Gminy Narol z organizacjami Pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019 – w rozdziale VII Priorytetowe zadania publiczne, w punkcie 1 w zakresie kultury fizycznej, w tym wychowania fizycznego, rekreacji i sportu.

Do konkursu wpłynęło cztery oferty złożone przez 4 kluby sportowe z terenu Gminy Narol. Zgodnie z procedurą konkursową określoną w Uchwale Nr 339/XLIX/2010 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 9 listopada 2010r. (w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie

Gminy Narol) oferty zostały zweryfikowane pod względem formalnym i merytorycznym oraz zaopiniowane pozytywnie przez Komisję Konkursową powołaną Zarządzeniem przez Burmistrza Miasta i Gminy w Narolu. Komisja Konkursowa stwierdziła celowość realizacji wszystkich zadań publicznych złożonych w otwartym konkursie ofert. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu, podpisano umowy na realizację zadań z następującymi podmiotami:

Zestawienie zawartych umów:

L.p.	Nazwa organizacji/ stowarzyszenia.	Rodzaj zadania (nazwa zadania)	Wysokość środków przekazanych	Wysokość środków przypis. do zwrotu	Wykorzystana dotacja
1.	Ludowy Klub Sportowy „LEŚNIK” w Płazowie	„Upowszechnianie kultury fizycznej poprzez organizację zawodów sportowych wśród dorosłych i młodzieży w zakresie zawodów sportowych piłki nożnej w miejscowościach Płazów, Łówcza oraz innych”.	24.000 zł	0,00 zł	24.000 zł
2.	Ludowy Klub Sportowy „ROZTOCZE” Ruda Różaniecka	„Kultura fizyczna i sport. Organizacja imprez sportowych”	21.000 zł	727,00 zł	20,273 zł
3.	Miejski Klub Sportowy „ROZTOCZE” Narol	„Działalność szkoleniowa młodzieży i dorosłych z terenu Gminy Narol w piłce nożnej przy Miejskim Klubie Sportowym Roztocze Narol”	55.000 zł	0,00 zł	55.000 zł
4.	Ludowy Klub Sportowy „TANEW” Wola Wielka	„Działalność szkoleniowa młodzieży i dorosłych w piłce nożnej LKS Tanew Wola Wielka”	10.000 zł	0,00 zł	10.000 zł

1) Ludowy Klub Sportowy „Leśnik” w Płazowie.

Na podstawie umowy nr 3/2019 z dnia 25.03.2019 r., Klubowi LKS „LEŚNIK” Płazów została przyznana kwota dotacji celowej w wysokości 24.000,00 zł (słownie: dwadzieścia cztery tysiące złotych 00/100).

Gmina Narol w 2019 r. przekazała na rachunek bankowy LKS „LEŚNIK” Płazów dotację w dwóch transzach na łączną kwotę 24.000,00 zł. (słownie: dwadzieścia cztery tysiące złotych 00/100).

Poszczególne transze dotacji przekazano jak poniżej:

- 15.04.2019 r. kwotę w wysokości – 12.000,00 zł.
- 31.07.2019 r. kwotę w wysokości - 12.000,00 zł.

W dniu 02.12.2019 r. Ludowy Klub Sportowy „LEŚNIK” Płazów złożył końcowe sprawozdanie z wykonania zadania publicznego. W wyniku szczegółowej oceny finansowej rozliczenia wydatków poniesionych na jego realizację oraz na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów stwierdzono, że Ludowy Klub Sportowy „LEŚNIK” Płazów w 2019 roku wydatkował kwotę w wysokości 25.281,16 zł. (słownie: dwadzieścia pięć dwieście osiemdziesiąt jeden złotych 16/100). Kwota 1.281,16 zł. (słownie: jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt jeden złotych 16/100) przekraczająca dotację została pokryta ze środków własnych Klubu.

Klub rozgrywał mecze piłki nożnej: 26 seniorów klasy A. Klub w rozgrywkach wiosennych seniorzy kl. A zajął 12 miejsce, a w rozgrywkach jesiennych 14 miejsce.

2) Ludowy Klub Sportowy „Roztocze” Ruda Różaniecka.

Na podstawie umowy nr 2/2019 z dnia 25.03.2019 r., Klubowi LKS „ROZTOCZE” Ruda Różaniecka została przyznana kwota dotacji celowej w wysokości 21.000,00 zł (słownie: dwadzieścia jeden tysięcy złotych 00/100).

Dokonano analizy dokumentów finansowych – rachunków, faktur, opłat i delegacji. Dokumenty oryginalne pozostają w LKS „ROZTOCZE” Ruda Różaniecka. W wyniku szczegółowej oceny finansowego rozliczenia wydatków stwierdzono, że wszystkie środki zostały wydatkowane i dotyczą powierzonego zadania.

Gmina Narol w 2019 r. przekazała na rachunek bankowy LKS „ROZTOCZE” Ruda Różaniecka dotację w dwóch transzach na łączną kwotę 21.000,00 zł. (słownie: dwadzieścia jeden tysięcy złotych 00/100).

Poszczególne transze dotacji przekazano jak poniżej:

- 15.04.2019 r. kwotę w wysokości – 11.000,00 zł.
- 31.07.2019 r. kwotę w wysokości - 10.000,00 zł.

W dniu 04.12.2019 r. Ludowy Klub Sportowy „ROZTOCZE” Ruda Różaniecka złożył końcowe sprawozdanie z wykonania zadania publicznego oraz przedłożył do kontroli dokumenty w celu dokonania analizy dokumentów finansowych – rachunków, faktur, opłat oraz delegacji. Dokumenty oryginalne pozostają w LKS „ROZTOCZE” Ruda Różaniecka. W wyniku szczegółowej oceny finansowej rozliczenia wydatków poniesionych na jego realizację oraz na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów stwierdzono, że Ludowy Klub Sportowy „ROZTOCZE” Ruda Różaniecka w 2019 roku wydatkował kwotę w wysokości 21.571,06 zł. (słownie: dwadzieścia jeden tysięcy pięćset siedemdziesiąt jeden złotych 06/100). Kwota 571,06 zł. (słownie: pięćset siedemdziesiąt jeden złotych 06/100) przekraczająca dotację została pokryta ze środków własnych Klubu. Jak wynika z przedstawionych dokumentów potwierdzających poniesione wydatki dodatkowo stwierdzono również, iż kwota w wysokości 727,00 zł. została wydatkowana na przedmioty (czynności), które dokonano po terminie określonym w umowie na realizację zadania publicznego.

W konsekwencji stwierdzono, że środki publiczne w wysokości 727,00 zł. (słownie: siedemset dwadzieścia siedem złotych 00/100), przeznaczone na wykonanie zadania p.n. „Kultura fizyczna i sport. Organizacja imprez sportowych” zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem (min. wydatki związane z utrzymaniem stadionu oraz podatek od osób fizycznych zostały poniesione po terminie)

określonym w umowie nr 2/2019 z dnia 25.03.2019 r.

W związku z powyższym Burmistrz Miasta i Gminy Narol zobowiązał Prezesa Ludowego Klubu Sportowego „ROZTOCZE” Ruda Różaniecka do zwrotu dotacji celowej w kwocie 727,00 zł. (słownie: siedemset dwadzieścia siedem złotych 00/100) wraz z odsetkami na rachunek bankowy Urzędu Miasta i Gminy Narol.

W klubie funkcjonują dwie grupy rozgrywkowe rywalizujące w odpowiednich klasach rozgrywkowych:

- seniorzy w klasie B – grupy lubaczowskiej,
- juniorzy młodszy trenujący przy szkółce piłkarskiej w Narolu.

W zajęciach pod opieką trenera piłki nożnej uczestniczy ponad 30 zawodników zarejestrowanych w OZPN Jarosław.

W klubie aktywnie prowadzona jest praca z młodzieżą. Trzon drużyny stanowią jej wychowankowie. Systematycznie i zgodnie z wymogami prowadzona jest w klubie gospodarka sprzętowo – materiałowa.

3) Miejski Klub Sportowy „Roztocze” Narol.

Na podstawie umowy nr 1/2019 z dnia 25.03.2019., Klubowi MKS „ROZTOCZE” Narol została przyznana kwota dotacji celowej w wysokości 55.000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt pięć tysięcy złotych 00/100).

Dokonano analizy dokumentów finansowych – rachunków, faktur, opłat i delegacji. Dokumenty oryginalne pozostają w MKS „ROZTOCZE” Narol. W wyniku szczegółowej oceny finansowego rozliczenia wydatków stwierdzono, że wszystkie środki zostały prawidłowo wydatkowane i dotyczą powierzonego zadania.

Gmina Narol w 2019 r. przekazała na rachunek bankowy MKS „ROZTOCZE” Narol dotację w trzech transzach na łączną kwotę 55.000,00 zł. (słownie: pięćdziesiąt pięć tysięcy złotych 00/100).

Poszczególne transze dotacji przekazano jak poniżej:

- 15.04.2019 r. kwotę w wysokości – 20.000,00 zł.
- 31.07.2019 r. kwotę w wysokości – 20.000,00 zł.
- 10.10.2019 r. kwotę w wysokości – 15.000,00 zł.

W dniu 05.12.2019 r. Miejski Klub Sportowy „ROZTOCZE” Narol złożył końcowe sprawozdanie z wykonania zadania publicznego. W wyniku szczegółowej oceny finansowej rozliczenia wydatków poniesionych na jego realizację oraz na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów stwierdzono, iż Miejski Klub Sportowy „ROZTOCZE” Narol w 2019 roku wydatkował kwotę w wysokości 58.129,09 zł. (słownie: pięćdziesiąt osiem tysięcy sto dwadzieścia dziewięć złotych 09/100). Kwota 3.129,09 zł. (słownie: trzy tysiące sto dwadzieścia dziewięć złotych 09/100) przekraczająca dotację została pokryta ze środków własnych Klubu.

W klubie sportowym trenuje około 50 zawodników - drużyna seniorów i juniorów starszych oraz 70 zawodników drużyn młodzieżowych.

Klub tworzy odpowiednie warunki sportowe do uprawiania sportu dla zawodników wszystkich drużyn. Organizowano rozgrywki sportowe, organizowano zajęcia i treningi prowadzone przez uprawnionych instruktorów i trenerów.

W 2019 r. rozegrano 28 meczy mistrzowskich – drużyny seniorów w rozgrywkach klasy A i klasy 0. W rozgrywkach klasy A juniorów starszych rozegrano 10 meczy.

W rozgrywkach grup młodzieżowych dla najmłodszych zawodników trenuje około 70 zawodników, 60 zawodników bierze udział w rozgrywkach sportowych organizowanych przez związek sportowe.

W 2019 roku drużyny z klubu brały udział w rozgrywkach nieformalnych i turniejach sportowych organizowanych na terenie gminy i powiatu.

4) Ludowy Klub Sportowy „Tanew” Wola Wielka.

Na podstawie umowy nr 4/2019 z dnia 15 lipca 2019 r., Klubowi LKS „TANEW” Wola Wielka została przyznana kwota dotacji celowej w wysokości 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych 00/100). Dokonano analizy dokumentów finansowych – rachunków, faktur, opłat i delegacji. Dokumenty oryginalne pozostają w LKS „TANEW” Wola Wielka. W wyniku szczegółowej oceny finansowego rozliczenia wydatków stwierdzono, że wszystkie środki zostały prawidłowo wydatkowane i dotyczą powierzonego zadania.

Gmina Narol w 2019 r. przekazała na rachunek bankowy LKS „TANEW” Wola Wielka dotację w jednej transzy na łączną kwotę 10.000,00 zł. (słownie: dziesięć tysięcy złotych 00/100).

Poszczególne transze dotacji przekazano jak poniżej:

- 31.07.2019 r. kwotę w wysokości – 10.000,00 zł.

W dniu 03.12.2019 r. Ludowy Klub Sportowy „TANEW” Wola Wielka złożył końcowe sprawozdanie z wykonania zadania publicznego. W wyniku szczegółowej oceny finansowej rozliczenia wydatków poniesionych na jego realizację oraz na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów stwierdzono, że Ludowy Klub Sportowy „Tanew” Wola Wielka w 2019 roku wydatkował kwotę w wysokości 11.132,60 zł. (słownie: jedenaście tysięcy sto trzydzieści dwa złotych 60/100). Kwota 1.132,60 zł. (słownie: jeden tysiąc sto trzydzieści dwa złotych 60/100) przekraczająca dotację została pokryta ze środków własnych Klubu.

W Ludowym Klubie Sportowym „Tanew” Wola Wielka funkcjonuje grupa seniorów B klasy, która zakończyła sezon na miejscu 9. W zajęciach sportowych uczestniczyło ponad 30 zarejestrowanych w klubie zawodników.

W klubie aktywnie prowadzona jest praca z młodzieżą – w rozgrywkach uczestniczy drużyna seniorów. Stadion sportowy w Woli Wielkiej utrzymywany jest w należytym porządku. Systematycznie i zgodnie z wymogami prowadzona jest w klubie gospodarka sprzętowo – materiałowa. Ludowy Klub Sportowy „Tanew” Wola Wielka rozegrał w B klasie w 2019 roku 11 meczy, z tego 5 meczy na wyjeździe i 6 meczy na stadionie sportowym w Woli Wielkiej. W meczach zagrało w sumie 30 zawodników z LKS „Tanew”.

Podsumowanie współpracy finansowej.

W ramach przeprowadzonych otwartych konkursów ofert organizacje pozarządowe składały oferty na realizację zadań. Opiniowaniem ofert pod względem merytorycznym jak i formalnym zajmowały się powoływane Komisje Konkursowe, które oceniały możliwość realizacji zadań przez organizacje pozarządowe, przedstawione kalkulacje kosztów, wartości merytoryczne wniosków oraz uwzględniały wysokość środków przeznaczonych na realizację danego zadania. W wyniku szczegółowej analizy wniosków komisja przedstawiła Burmistrzowi Gminy propozycje kwot na realizację (powierzenie) poszczególnych zadań, których łączna wartość odpowiadała kwocie, jaka została zabezpieczona w projekcie budżetu na 2019 rok. Natomiast ostateczną decyzję o wyborze ofert i udzieleniu dotacji podejmował zgodnie z trybem określonym w ogłoszeniu o naborze projektów Burmistrz Miasta i Gminy Narol.

II. Współpraca pozafinansowa z Organizacjami Pozarządowymi.

Gmina Narol w 2019 roku wspierała sektor pozarządowy także w formach pozafinansowych. Istotną częścią współpracy Gminy z organizacjami było wsparcie organizacyjne przy prowadzonych przedsięwzięciach np. poprzez udostępnienie gminnych obiektów czy sprzętu.

Działania Gminy Narol nakierowane były w szczególności na tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej, prowadzenia ciekawych i efektywnych inicjatyw na rzecz mieszkańców,

uzupełnieniu działań gminy w zakresie nieobejmowanym przez samorząd gminny. Dotychczasowa współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz wspólne rozpoznawanie potrzeb mieszkańców Gminy Narol wpływa na podnoszenie jakości wykonanych usług oraz na efektywne wykorzystanie aktywności społecznej tego sektora skierowanej do społeczności lokalnej.

Możliwości współpracy Gminy Narol z organizacjami pozarządowymi na tak wielu płaszczyznach odbywały się dzięki pozytywnemu nastawieniu obu stron na zasadach pomocniczości, suwerenności partnerstwa i jawności.

Realizacja Programu współpracy na gruncie pozafinansowym to również:

- umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje,
- umacnianie lokalnych działań, stworzenie warunków do powstawania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych oraz zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców Gminy,
- podwyższenie efektywności działań kierowanych do mieszkańców Gminy.

Samorząd Gminy Narol nadal pragnie rozwijać współpracę z organizacjami pozarządowymi poprzez podejmowanie i realizację nowych projektów. Gmina Narol stara się, aby współpraca ta opierała się tylko na finansowaniu zadań publicznych, ale również nakierowywaniu również na rozwijaniu współpracy pozafinansowej.

VI. Realizacja Uchwał Rady Miejskiej w Narolu w 2019 roku.

W 2019 roku Rada Miejska w Narolu podjęła 114 Uchwał podczas 11 Sesji Rady Miejskiej, które odbyły się w sali narad Urzędu Miasta i Gminy Narol, ul. Rynek 1. W przypadku czterech, Wojewoda Podkarpacki stosował rozstrzygnięcie nadzorcze. Ponadto w trakcie 2019 trwały postępowania nadzorcze Wojewody rozpoczęte w roku 2018.

Rada Miejska w Narolu podjęła w 2019 roku Uchwałę Budżetową oraz 14 uchwał zmieniających tę uchwałę. Osiem razy dokonywano zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej. W roku 2019 podjęto jedną uchwałę zatwierdzającą sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z wykonania budżetu. Burmistrzowi udzielono również absolutorium oraz wotum zaufania. Podjęto 13 uchwał dotyczących zbycia mienia w tym 9 w ramach sprzedaży bezprzetargowej. Dwie uchwały dotyczyły zamiany mienia komunalnego, zaś przedmiot nabycia mienia dotyczył pięciu uchwał.

Rada Miejska podjęła 11 uchwał z zakresu przedmiotu działań gospodarki komunalnej. Uchwał z zakresu oświaty podjęto łącznie 10. Uchwał dotyczących zmian w zakresie opłat podjęto dziewięć. Zmian w zakresie stawek podatku było 5. Trzy uchwały dotyczyły pomocy finansowej dla innych jednostek w tym jedna dla Powiatu Lubaczowskiego. Tyle samo uchwał dotyczyło pomników przyrody na terenie gminy. Ponadto dwie z uchwał dotyczyły porozumienia z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, również dwie dotyczyły wyrażenia zgody na zaciągnięcie przez Burmistrza Miasta i Gminy Narol zobowiązań wykraczających poza rok budżetowy, jedna dot. emisji obligacji Gminy Narol oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu, jedną podjęto w zakresie upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Jedną z uchwał podjęto w sprawie zaciągnięcia pożyczki w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Pozostałe uchwały dotyczyły statutów gminnych jednostek organizacyjnych i ich zmian, współpracy z organizacjami pożytku, dwie

tyczyły się programów rozwiązywania problemów z uzależnieniami, utworzenia placówki wsparcia "Klub Senior+", sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru "ŁÓWCZA-KAMIENNA GÓRA", studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narol, uchwalano „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Narol na lata 2019-2022 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2026”. Podjęto również uchwały w zakresie zatwierdzenia "Sołectkiej Strategii Rozwoju Wsi Kadłubiska", przyjęcia Programu Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na terenie Gminy Narol w 2019 roku, przyjęcia darowizny przez Gminę Narol, wyrażenia zgody na dzierżawę nieruchomości na okres dłuższy niż 3 lata, obciążenia służebnością gruntową nieruchomości stanowiącej własność Gminy Narol, w zamian za ustanowienie służebności gruntowej dla nieruchomości Gminy Narol, określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Narol, wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego, wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członka ochotniczej straży pożarnej, nadania nazwy ulicy w Jędrzejówce, rozpatrzenia petycji w przedmiocie wdrożenia Polityki Zarządzania Konfliktem Interesów, "Rocznego programu współpracy Gminy Narol z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019”.

W 2019 roku z tytułu udziału w Sesjach Rady Miejskiej, posiedzeniach wspólnych wszystkich Komisji oraz posiedzeniach Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Rady wraz z Przewodniczącymi Komisji, wypłacono Radnym Rady Miejskiej diety w kwocie: 108.212,00zł. Za udział w sesjach Rady Miejskiej w Narolu Sołtysom sołectw Gminy Narol wypłacono diety w kwocie: 20.700,00 zł.

VII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

A. Związki komunalne (gminne)

1) Związek Międzygminny pod nazwą „Ziemia Lubaczowska”

Gmina Narol utworzyła wspólnie z Gminą Horyniec-Zdrój, Gminą Stary Dzików, Gminą Wielkie Oczy, Miastem Lubaczów, Gminą Cieszanów, Gminą Lubaczów, Gminą Oleszyce – Związek Międzygminny pod nazwą: Ziemia Lubaczowska”.

Podstawą prawną utworzenia Związku jest uchwała nr 80/XI/2015 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 8 października 2015 r. w sprawie utworzenia Związku Międzygminnego pod nazwą „Ziemia Lubaczowska”.

Związek ma na celu integrację oraz gospodarczy i kulturowy rozwój gmin - członków Związku. Związek dąży do rozwijania, eksponowania i wykorzystywania zasobów gospodarczych, przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych swej ziemi.

Zadaniem związku jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarki, w tym turystyki, w szczególności poprzez: współpracę w celu przygotowania i promocji wspólnej oferty inwestycyjnej; tworzenie wspólnych produktów turystycznych; budowę wspólnej marki i promocję regionu; pozyskiwanie środków krajowych i zagranicznych na realizację wspólnych przedsięwzięć.

Każda z gmin – członków Związku reprezentowana jest w Zgromadzeniu Związku przez trzech uprawnionych przedstawicieli. W skład Zgromadzenia wchodzi Wójtowie, Burmistrzowie i po dwóch przedstawicieli wytypowanych przez rady gmin.

Na podstawie obecnej uchwały Nr 34/IV/2018 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia dwóch dodatkowych przedstawicieli Gminy Narol do Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Ziemia Lubaczowska”, jako dodatkowi przedstawiciele Gminy Narol do Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Ziemia Lubaczowska” zostali wytypowani: Krzysztof Szawara i Daniel Lomber.

B. Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego

1) Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Działania „Serce Roztocza”.

Gmina Narol zadeklarowała chęć przystąpienia do stowarzyszenia w dniu 21 lutego 2008 r. na mocy uchwały nr 112/XV/2008 Rady Miejskiej w Narolu w sprawie przystąpienia Gminy Narol do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania "Południowe Roztocze".

Tak więc stowarzyszenie to posiadało pierwszą nazwę Lokalna Grupa Działania "Południowe Roztocze". Uchwałą nr 125/16/2008 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 15 kwietnia 2008 r. zmieniono powyższą uchwałę w zakresie nazwy, tj. Stowarzyszenia przyjęło nazwę Lokalna Grupa Działania "Serce Roztocza" i wyznaczono do uczestnictwa w pracach stowarzyszenia pod nową nazwą obecny wówczas Burmistrz Miasta i Gminy Narol Stanisław Wosia.

Uchwałą Nr 44/V/2019 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie wyznaczenia przedstawiciela Gminy Narol do Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Serce Roztocza” – wyznaczono Grzegorza Dominika – Burmistrza Miasta i Gminy Narol do uczestnictwa w pracach stowarzyszenia.

Lokalna Grupa Działania „Serce Roztocza” została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 26.06.2008 r. Siedzibą stowarzyszenia jest Cieszanów. LGD obejmuje obszar dwóch gmin miejsko-wiejskich: Cieszanów i Narol oraz gminę wiejską Horyniec – Zdrój. Gminy członkowskie charakteryzuje spójność terytorialna, geograficzna, przyrodnicza, historyczna i kulturowa, co zadecydowało o zawarciu współpracy.

Celem stowarzyszenia jest działalność na rzecz rozwoju obszarów wiejskich poprzez realizację Lokalnej Strategii Rozwoju, podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnych oraz ich czynny udział w realizacji LSR, propagowanie działań na rzecz realizacji LSR na obszarze działania LGD, pozyskiwanie partnerów i źródeł finansowania LSR, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oraz obszarów uzdrowiskowych, jak również promocja obszarów wiejskich położonych w obszarze działania LGD.

Dokumentem wyznaczającym kierunki działania Lokalnej Grupy Działania jest Lokalna Strategia Rozwoju, będąca dokumentem planistycznym, który powstał w oparciu o szerokie konsultacje społeczne.

2) Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna ROZTOCZE.

Gmina Narol przystąpiła do stowarzyszenia Lokalna Organizacja Turystyczna ROZTOCZE na mocy uchwały Nr 76/X/2007 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie przystąpienia Gminy Narol do Stowarzyszenia pod nazwą Lokalna Organizacja Turystyczna ROZTOCZE.

LOT Roztocze jest stowarzyszeniem skupiającym samorządy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i osoby fizyczne. Stowarzyszenie powstało 26 września 2007 roku w Tomaszowie Lubelskim z inicjatywy Zarządu Powiatu Tomaszowskiego i samorządów lokalnych. Organizacja w swojej działalności opiera się o statut, który określa misję i cele stowarzyszenia takie jak:

Misja i cele organizacji: kreowanie wizerunku regionu turystycznego obejmującego Roztocze i tereny przyległe, zwanego dalej jako regionu atrakcyjnego turystycznie, prowadzenie szkoleń dla środowisk działających na rzecz turystyki, integrowanie środowisk samorządu terytorialnego, gospodarczego i zawodowego oraz osób, instytucji i organizacji pozarządowych zainteresowanych rozwojem turystycznym Roztocza, zwiększanie liczby turystów odwiedzających Roztocze i tereny przyległe, działanie na rzecz wzrostu wpływów z turystyki, propagowanie i podejmowanie działań na rzecz ekologii, ochrony środowiska przyrodniczego oraz kulturowego Roztocza i terenów przyległych, stworzenie oraz promocja systemu informacji, promocji i rezerwacji turystycznej, działanie na rzecz poprawy infrastruktury turystycznej, opracowanie i wdrażanie strategii rozwoju turystyki na obszarze Roztocza i terenów przyległych, inicjowania i kreowanie działań społecznych i gospodarczych na rzecz rozwoju turystyki, aktywizacja obszarów wiejskich Roztocza i terenów przyległych poprzez rozwój na jego terenie pozarolniczej działalności gospodarczej związanej z turystyką i kulturą, stwarzanie warunków dla powstania i promowania produktów turystycznych, koordynacja działań w zakresie promocji turystyki podejmowanych na terenie Roztocza i terenach przyległych, promocja aktywnych, prozdrowotnych form wypoczynku, pomoc członkom Stowarzyszenia w zakresie pozyskiwania funduszy strukturalnych.

3) Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Roztocze”.

Gmina Narol przystąpiła do Stowarzyszenia Rybackiej Lokalnej Grupy Działania „Roztocze” na mocy uchwały Nr 223/XXX/2009 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie przystąpienia Gminy Narol do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Roztocze”. Na mocy podjętej uchwały do uczestnictwa w pracach stowarzyszenia wyznaczono Pana Stanisława Wosia.

W 2018 r. na mocy uchwały nr 35/IV/2018 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia przedstawiciela Gminy Narol do stowarzyszenia Rybackiej Lokalnej Grupy Działania „Roztocze” wyznaczono Pana Grzegorza Dominika.

Rybacka Lokalna Grupa Działania „Roztocze” jako stowarzyszenie zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 17.09.2009 r.

Stowarzyszenie tworzy 14 gmin: Narol, Bełzec, Lubycza Królewska, Tomaszów Lubelski, Adamów, Krasnobród, Laszki, Radymno, Wiązownica, Cieszanów, Lubaczów, Stary Dzików, Medyka, Stubno.

Celem powstania Rybackiej Lokalnej Grupy Działania „Roztocze” było wyjście naprzeciw oczekiwaniom społeczności obszaru, dotyczącym przyszłych kierunków rozwoju tego obszaru, z uwzględnieniem uwarunkowań związanych z dużym znaczeniem sektora rybackiego na tym obszarze.

Stowarzyszenie o nazwie Rybacka Lokalna Grupa Działania „Roztocze” jest dobrowolnym, samorządowym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych mającym na celu: działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów tradycyjnie związanych z chowem i hodowlą ryb; rozwijanie kwalifikacji zawodowych i zachęcanie ludzi młodych do przedsiębiorczości; realizację strategii rozwoju lokalnego, zwanej dalej (LSR) w rozumieniu art. 2 pkt 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr

1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”; promocję obszarów oraz propagowanie innowacji związanych z chowem i hodowlą ryb w gminach położonych na obszarze objętym LSR; podnoszenie atrakcyjności obszarów objętych LSR przez rozwój turystyki i małej infrastruktury; propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury; regenerację osad i wiosek z głęboko zakorzenioną działalnością związaną i chowem z hodowlą ryb; wspieranie i wykorzystywanie atutów środowiska na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym działanie na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i ochrony środowiska; kształtowanie postaw ukierunkowanych na zdobywanie wiedzy i innowacyjne działania; integrację obszaru objętego LSR; wspieranie rozbudowy infrastruktury służącej rozwojowi obszaru objętego LSR; propagowanie rozwoju intelektualnego i fizycznego dzieci i młodzieży; propagowanie idei zdrowego stylu życia; wspieranie akcji charytatywnych.

C. Współpraca międzynarodowa

1) Współpraca między Gminą Narol (Rzeczpospolita Polska) a Gminą Birki (Ukraina).

Gmina Narol nawiązała współpracę na mocy uchwały Nr 173/XX/2016 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 7 września 2016 r. w sprawie współpracy między Gminą Narol (Rzeczpospolita Polska) a Gminą Birki (Ukraina).

Strony zobowiązują się do rozwijania współpracy w zakresie: działalność samorządu terytorialnego, gospodarki i infrastruktury, rolnictwa i ochrony środowiska, ochrony zdrowia, oświaty, kultury, sportu i turystyki, realizacji wspólnych zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i innych środków zewnętrznych, innych dziedzin w ramach posiadanych kompetencji.

Strony zobowiązują się do:

- a) wspólnego aplikowania o środki Unii Europejskiej i inne środki zewnętrzne na zadania wywierające efekty transgraniczne,
- b) wzajemnego informowania się o: priorytetowych potrzebach regionu, które mogą przyciągnąć zagranicznych inwestorów, potrzebach importowych i propozycjach eksportowych, wykonawstwie robót budowlanych i usług, obowiązujących przepisach prawa dotyczących działalności gospodarczej i samorządowej.

Strony będą stwarzać warunki do współpracy organizacji rolniczych (tworzenie gospodarstw agroturystycznych, wspieranie rozwoju agroturystyki i ekoturystyki) i sprzyjać współpracy w zakresie ochrony środowiska.

Strony będą rozwijać działalność w sferze kultury a także wspierać współzawodnictwo sportowe i organizować wspólne imprezy sportowe.

Strony będą dążyć do nawiązywania bezpośrednich kontaktów między szkołami i placówkami oświatowymi oraz będą wymieniać doświadczenia z zakresu ochrony zdrowia.

2) Współpraca między Gminą Narol (Rzeczpospolita Polska) a Rejonem Głybockim (Ukraina).

Gmina Narol nawiązała współpracę na mocy uchwały Nr 198/XXII/2016 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie współpracy między Gminą Narol (Rzeczpospolita Polska) a Rejonem Głybockim (Ukraina).

Strony zobowiązują się do rozwijania współpracy w zakresie: działalność samorządu terytorialnego, gospodarki i infrastruktury, rolnictwa i ochrony środowiska, ochrony zdrowia, oświaty, kultury, sportu i turystyki, realizacji wspólnych zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i innych środków zewnętrznych, innych dziedzin w ramach posiadanych kompetencji.

Strony zobowiązują się do: wspólnego aplikowania o środki Unii Europejskiej i inne środki zewnętrzne na zadania wywierające efekty transgraniczne, wzajemnego informowania się o: priorytetowych potrzebach regionu, które mogą przyciągnąć zagranicznych inwestorów, potrzebach importowych i propozycjach eksportowych, wykonawstwie robót budowlanych i usług, obowiązujących przepisach prawa dotyczących działalności gospodarczej i samorządowej.

Strony będą stwarzać warunki do współpracy organizacji rolniczych (tworzenie gospodarstw agroturystycznych, wspieranie rozwoju agroturystyki i ekoturystyki) i sprzyjać współpracy w zakresie ochrony środowiska. Strony będą rozwijać działalność w sferze kultury a także wspierać współzawodnictwo sportowe i organizować wspólne imprezy sportowe. Strony będą dążyć do nawiązywania bezpośrednich kontaktów między szkołami i placówkami oświatowymi oraz będą wymieniać doświadczenia z zakresu ochrony zdrowia.

3) Współpraca między Gminą Narol (Rzeczpospolita Polska) a Gminą Mlynica (Słowacja).

Gmina Narol nawiązała współpracę na mocy uchwały Nr 222/XXV/2017 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie współpracy między Gminą Narol (Rzeczpospolita Polska) a Gminą Mlynica (Słowacja).

Strony zobowiązują się do rozwijania współpracy w zakresie: działalność samorządu terytorialnego, gospodarki i infrastruktury, rolnictwa i ochrony środowiska, ochrony zdrowia, oświaty, kultury, sportu i turystyki, realizacji wspólnych zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i innych środków zewnętrznych, innych dziedzin w ramach posiadanych kompetencji.

Strony zobowiązują się do: wspólnego aplikowania o środki Unii Europejskiej i inne środki zewnętrzne na zadania wywierające efekty transgraniczne, wzajemnego informowania się o: priorytetowych potrzebach regionu, które mogą przyciągnąć zagranicznych inwestorów, potrzebach importowych i propozycjach eksportowych, wykonawstwie robót budowlanych i usług, obowiązujących przepisach prawa dotyczących działalności gospodarczej i samorządowej.

Strony będą stwarzać warunki do współpracy organizacji rolniczych (tworzenie gospodarstw agroturystycznych, wspieranie rozwoju agroturystyki i ekoturystyki) i sprzyjać współpracy w zakresie ochrony środowiska. Strony będą rozwijać działalność w sferze kultury a także wspierać współzawodnictwo sportowe i organizować wspólne imprezy sportowe. Strony będą dążyć do nawiązywania bezpośrednich kontaktów między szkołami i placówkami oświatowymi oraz będą wymieniać doświadczenia z zakresu ochrony zdrowia.

4) Współpraca między Gminą Narol (Rzeczpospolita Polska) a Miastem Tokaj (Węgry), Gminą Mlynica (Słowacja) oraz Miastem Ujezd u Brna (Republika Czeska).

Gmina Narol nawiązała współpracę na mocy uchwały Nr 278/XXXI/2017 Rady Miejskiej w Narolu z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie współpracy między Miastem Tokaj (Węgry), Gminą Mlynica (Słowacja), Gminą Narol (Rzeczpospolita Polska) oraz Miastem Ujezd u Brna (Republika Czeska).

Umowa o partnerstwie stanowi podstawę rozwoju współpracy lokalnych samorządów z uwzględnieniem wspólnego celu, jakim jest rozwój polityki regionalnej UE oraz promowanie go z uwzględnieniem interesów i potrzeb państw Grupy Wyszehradzkiej w powiązaniu z więzami kulturowymi i historycznym oraz powszechnymi wyzwaniem odnoszącymi się do społecznego i ekonomicznego rozwoju naszych państw w obrębie Unii Europejskiej.

Deklarując wolę pogłębiania i umacniania przyjacielskich stosunków, opierając się na przekonaniu, iż ta współpraca będzie służyła wzbogaceniu społecznego, kulturalnego i ekonomicznego życia naszych

regionów oraz promowała rozwój bezpośrednich kontaktów pomiędzy ich mieszkańcami, strony postanowiły, że przedmiotem umowy ramowej o partnerskiej współpracy jest wymiana doświadczeń, współpraca kulturowa oraz kontakty pracownicze pomiędzy personelem regionalnych władz państw Grupy Wyszehradzkiej. Jej cel stanowi pogłębianie przyjacielskich stosunków, przewyższanie barier językowych oraz lepsze wzajemne zrozumienie pomiędzy społecznościami.

W tym celu umawiające się strony uzgodniły, że współpraca i stosunki partnerskie będą obejmowały następujące obszary regionalnej współpracy państw Grupy Wyszehradzkiej: budowanie wspólnej tożsamości kulturowej, zwiększanie kompetencji i budowanie potencjału w dziedzinie edukacji innowacje, badania i rozwój lokalnej przedsiębiorczości, wartości demokratyczne oraz media, partnerstwo w dziedzinie polityki publicznej oraz poszczególnych instytucji, rozwój regionalnego środowiska i turystyki, rozwój społeczny, złożenie wspólnych wniosków w ramach projektów w obrębie Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego.

VIII. Oświata

LICZBA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH W GMINIE NAROL W 2019 R.

- Szkoła Podstawowa im. Św. Brata Alberta w Narolu
- Szkoła Podstawowa w Łukawicy
- Gimnazjum im. Bohaterów Września 1939r. W Narolu
- Przedszkole Samorządowe w Narolu
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Hucie Różanieckiej
- Zespół Szkół w Rudzie Różanieckiej:
- Szkoła Podstawowa im. kpt. Władysława Ważnego w Rudzie Różanieckiej
- Przedszkole Samorządowe w Rudzie Różanieckiej
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Rudzie Różanieckiej.

LICZBA DZIECI W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH W GMINIE NAROL W 2019R.

PLACÓWKA OŚWIATOWA	STYCZEŃ-SIERPIEŃ 2019R.	WRZESIEŃ-GRUDZIEŃ 2019R.
Szkoła Podstawowa im. Św. Brata Alberta w Narolu	392	371
Szkoła Podstawowa w Łukawicy	148	125
Szkoła Podstawowa im. kpt. Władysława Ważnego w Rudzie Różanieckiej	151	135
Gimnazjum im. Bohaterów Września 1939r. W Narolu	45	-
Przedszkole Samorządowe w Narolu	100	100
Przedszkole Samorządowe w Rudzie Różanieckiej	25	25
RAZEM	861	756

LICZBA NAUCZYCIELI ZATRUDNIONYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH W GMINIE NAROL W 2019R.

PLACÓWKA OŚWIATOWA	STYCZEŃ-SIERPIEŃ 2019R.		WRZESIEŃ-GRUDZIEŃ 2019R.	
	PEŁNY ETAT	NIEPEŁNY ETAT	PEŁNY ETAT	NIEPEŁNY ETAT
Szkoła Podstawowa im. Św. Brata Alberta w Narolu	37	5	32	10
Szkoła Podstawowa w Łukawicy	13	7	12	8
Szkoła Podstawowa im. kpt. Władysława Ważnego w Rudzie Różanieckiej	17	4	15	6
Gimnazjum im. Bohaterów Września 1939r. W Narolu	3	1	-	-
Przedszkole Samorządowe w Narolu	6	2	6	2
Przedszkole Samorządowe w Rudzie Różanieckiej	2	0	2	0
Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Hucie Różanieckiej	0	1	0	1
RAZEM	78	20	67	27

WYDATKI W GMINIE NAROL NA OŚWIATĘ W STOSUNKU DO SUBWENCJI OŚWIATOWEJ W 2019R.

Subwencja oświatowa na 2019 rok 6 539 628,00 zł

Środki własne gminy w 2019 roku 3 349 871,02 zł co stanowi 51,22% wszystkich wydatków na oświatę.

NAJDŁUŻSZY CZAS DOJAZDU UCZNIA DO SZKOŁY -16 km w jedną stronę na trasie Łówcza -Narol około 30 minut.

WSKAŹNIK „UPRZEDSZKOLNIENIA”

(LICZBA DZIECI W WIEKU 3-6 LAT)

PLACÓWKA OŚWIATOWA	STYCZEŃ-SIERPIEŃ 2019R.	WRZESIEŃ-GRUDZIEŃ 2019R.
Szkoła Podstawowa im. Św. Brata Alberta w Narolu	33	41
Szkoła Podstawowa w Łukawicy	24	18
Szkoła Podstawowa im. kpt. Władysława Ważnego w Rudzie Różanieckiej	14	16
Przedszkole Samorządowe w Narolu	100	100
Przedszkole Samorządowe w Rudzie Różanieckiej	25	25
RAZEM	196	200

IX. Kultura

Dane za 2019 r. przekazane przez **MIEJSKO – GMINNĄ BIBLIOTEKĘ PUBLICZNĄ W NAROLU** oraz **Filie w Płazowie i Rudzie Różanieckiej** przedstawiają się następująco:

Ilość **woluminów** w bibliotece głównej i filiach – 20.719.

Ilość woluminów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy – 2,60.

Ilość **wypożyczeń** w bibliotece głównej i filiach – 11.909 woluminów (spadek w stosunku do roku 2018, kiedy to liczba wypożyczeń wynosiła 13.273).

Ilość wypożyczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy – 1,50.

Ilość odwiedzin w bibliotece głównej i filiach – 6.752 osób (wzrost o 295 w stosunku do roku 2018)

Ilość odwiedzin w czytelnich bibliotek – 4.411 osób.

Ilość woluminów udostępnionych na miejscu – 4.237.

Ilość osób korzystających z **Internetu** – 2.524 (wzrost o niemal połowę w stosunku do roku 2018, w którym liczba osób korzystających z Internetu wynosiła 1.444)

Ilość **wydarzeń – imprez** organizowanych przez bibliotekę – 121 (blisko trzykrotny wzrost w stosunku do roku 2018, kiedy to liczba imprez wynosiła 41).

Według danych przedstawionych przez **Gminny Ośrodek Kultury** w Narolu w 2019 r. na terenie Miasta i Gminy Narol zorganizowano następującą liczbę imprez kulturalnych:

1. **WYSTAWY** – 2 – liczba uczestników ogółem: 230 (na wernisażach) + ok. 200 osób zwiedzających w sezonie
2. **FESTIWALE** – 1 - (3 dni koncertowe) – liczba uczestników ogółem – 500
3. **KONCERTY PLENEROWE** – 6

KONCERTY W CENTRUM KONCERTOWO – WYSTAWIENNICZYM – 10 KONCERTY W GMINNYM OŚRODKU KULTURY – 3

liczba uczestników ogółem – 7640

4. **IMPREZY REKREACYJNO – SPORTOWE** – 3 – liczba uczestników – 650
5. **KONKURSY** – 3 – liczba uczestników – 240
6. **SPEKTAKLE TEATRALNE** – 2 – liczba uczestników - 350
7. **IMPREZY PATRIOTYCZNE** – 5 – liczba uczestników – 350
8. **KIERMASZE ŚWIĄTECZNE** – 2 – liczba uczestników – 250

X. Transport

Do końca 2019r. długość dróg gminnych oraz procentowy udział nawierzchni asfaltowych/utwardzonych i nieutwardzonych (Drogi: liczba kilometrów wyremontowanych gminnych; stan dróg według Systemu Oceny Stanu Nawierzchni (z podziałem na poszczególne kategorie dróg publicznych znajdujących się na obszarze gminy) wynosił:

Długość dróg gminnych:	47,91 km
nawierzchni asfaltowych:	21,38 km,
nawierzchni utwardzonych:	2,97 km,
nawierzchni nieutwardzonych:	23,56 km,
liczba kilometrów wyremontowanych gminnych:	5,38 km

Odsetek dróg gminnych, które podniosły swój standard w danym roku: **11,42%**

Na terenie Gminy Narol zatrzymuje się 8 autobusów komunikacji dalekobieżnej.

XI. Ochrona zdrowia

Ochrona zdrowia 2019 r.

Placówki ochrony zdrowia:

- liczba podmiotów leczniczych zarządzanych przez Gminę Narol wraz z liczbą pacjentów - **0**
- programy zdrowotne w zarządzanych przez Gminę Narol podmiotach leczniczych wraz z liczbą osób (z nich) korzystających – **0**

Przeciwdziałanie alkoholizmowi:

- liczba osób nadużywających alkoholu zgłoszonych do GKRPA w Narolu w 2019 r. – **46** (rok wcześniej liczba ta wynosiła 47)
- liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – **50** (w roku 2018r. liczba wydanych zezwoleń była o połowę niższa i wynosiła 25)
- liczba podmiotów posiadających zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych - **29**

Na terenie gminy zlokalizowane są 4 podmioty lecznicze (Punkty Opieki Zdrowotnej):

- liczba pacjentów korzystających z tych podmiotów w 2019 r. - **1 1017**

L.P.	PODMIOT LECZNICZY / PLACÓWKA DZIAŁAJĄCA NA TERENIE GMINY	JEDNOSTKOWA LICZBA PACJENTÓW LE CZONYCH W DANEJ PLACÓWCE	ŁĄCZNA LICZBA PACJENTÓW LE CZONYCH W PLACÓWKACH
1.	ZOZ R-36 Punkt Zdrowia w Narolu	2 694	6 842
2.	ZOZ R-36 Wiejski Ośrodek Zdrowia w Rudzie Różanieckiej	2 448	
3.	ZOZ R-36 Punkt Zdrowia w Płazowie	1 700	
4.	Przychodnia Zdrowia w Narolu	4 175	4 175
RAZEM			1 1017

XII. Bezpieczeństwo

Policyjne statystyki za rok 2019 zawierają następujące dane:

Liczba stwierdzonych przestępstw:

- 3 przestępstwa z art. 207§1kk (znęcanie)
- 7 przestępstw z art. 209§1kk (alimentacja)
- 6 przestępstw z art. 178a§1kk (nietrzeźwi kierujący)
- 1 przestępstw z art. 288§1kk (uszkodzenie mienia)

Liczba stwierdzonych wykroczeń

- 6 z art. 87a§1kw (nietrzeźwi rowerzyści)

Liczba stwierdzonych wypadków

- 0 wypadków z art. 177§1kk

Liczba stwierdzonych kolizji

- 16 kolizji z art. 86§1kw
- 2 z art. 98kw (szkoda parkingowa)

Liczba wykroczeń porządkowych

- 7 z art. 51§2kw(zakłócanie spokoju)
- 6 z art. 66§1i2kw (bezprawne wywoływanie alarmu)
- 3 z art. 77§1 kw (niezachowanie środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia –psy)
- 1 z art. 124 kw (uszkodzenia mienia)
- 1 z art. 140kw (nieobyczajny wybryk)
- 1 z art. 145kw (zaśmiecanie miejsca publicznego)

XIII. Partycypacja obywatelska

Realizacja budżetu obywatelskiego w 2019 r.

Budżet obywatelski jest formą konsultacji społecznych, sprowadzającą się do wyboru przez mieszkańców w głosowaniu bezpośrednim zadań, które następnie są włączane przez organ stanowiący, wraz z odpowiednimi środkami finansowymi, do uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego. Oznacza to, że przez realizację budżetu obywatelskiego należy rozumieć:

- włączenie do uchwały budżetowej zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego i przeznaczenie na nie określonych kwot wydatków, w tym umiejscowienie ich w strukturze tej uchwały,
- ewentualne zmiany w tym zakresie przeprowadzane w ciągu roku budżetowego,
- wykonanie tych zadań we wskazanym czasie, a zatem rzeczywiście poniesione na nie wydatki.

Budżet obywatelski jest pewnym procesem, który sprowadza się do dokonania przez mieszkańców w demokratycznej procedurze wyboru określonych zadań do realizacji w ramach środków finansowych ustalonych przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, w celu uwzględnienia ich w jej budżecie.

Budżet obywatelski jest szczególnym, wyróżnionym ze względu na sposób ustalenia (demokratyczny, bezpośredni udział mieszkańców) rodzajem budżetu w sensie ekonomicznym. Budżet ten jest więc planem finansowym obejmującym dochody i wydatki pewnego zasobu środków pieniężnych, gromadzonych i wykorzystywanych w sposób planowy na realizację zadań publicznych.

Zgodnie z art. 5a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym szczególną formą konsultacji społecznych jest budżet obywatelski. W ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu decydują corocznie o części wydatków budżetu gminy. Zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego zostają uwzględnione w uchwale budżetowej gminy. Z kolei ust. 5 cytowanego wyżej artykułu stanowi, że w gminach będących miastami na prawach powiatu utworzenie budżetu obywatelskiego jest obowiązkowe.

Nawiązując do powyższego należy mieć na względzie, że budżet obywatelski w Gminie Narol nie jest obowiązkowy i nie jest również obecnie stosowany, zgodnie z terminologią wyrażoną w art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Fundusz sołecki jako forma budżetu obywatelskiego

Gmina Narol realizuje inną formę „tzw. budżetu obywatelskiego” stosując fundusz sołecki i to od początku jego powstania, tj. od pierwszej ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim. Obowiązującą obecnie podstawą prawną funkcjonowania funduszu sołeckiego jest ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim. Zgodnie z ustawą środki funduszu sołeckiego przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Fundusz sołecki jest rozwiązaniem, w ramach którego o części budżetu gminy decydują bezpośrednio mieszkańcy. Mieszkańcy sami decydują, na co wydać środki z funduszu sołeckiego. Dzięki tym środkom zwiększa się znaczenie zebrania wiejskiego, które daje kompetencje mieszkańcom do podejmowania wymiernych decyzji i zobaczenia ich skutków w kolejnym roku budżetowym.

Tabela zawiera zestawienie zrealizowanych wydatków ujętych we wnioskach poszczególnych sołectw na realizację zadań w ramach Funduszu Sołeckiego w roku 2019.

Lp.	SOŁECTWO	ZADANIE	KASYFIKACJA BUDŻETOWA			KWOTA (w zł)
			DZIAŁ	ROZDZIAŁ	PARAGRAF	
		Kwota ogółem:				21.369,46
		Plan po zmianach: Zakup tłucznia (kruszywa) do remontu dróg gminnych (polnych) w sołectwie Chlewiska. Wykonanie: Faktura VAT Nr FV/87/2019 z dnia 09.10.2019 r.– kwota 6.000,00 zł.	600	60017	4210	6.000,00

1	Chlewiska	Plan po zmianach: Remont ogrodzenia działki gminnej przy świetlicy wiejskiej w Chlewiskach. Wykonanie: Rachunek nr 10/2019 z dnia 19.08.2019 r. – kwota 7.000,00 zł	700	70005	4270	7.000,00
		Plan po zmianach: Ułożenie kostki brukowej na działce gminnej nr 476/8 w sołectwie Chlewiska. Wykonanie: Faktura Nr FA/5/2019 z dnia 29.11.2019 r.– kwota: 3.499,13 zł. Plan: Ułożenie kostki brukowej na działce gminnej przy budynku komunalnym (świetlicy wiejskiej) w Chlewiskach. Wykonanie: Faktura Nr FA/4/2019 z dnia 29.11.2019 r. – kwota: 2.870,33 zł.	700	70005	4300	6.369,46
		Plan: Zakup towarów, materiałów, nagród i pucharów do zorganizowania spotkań integracyjnych dla mieszkańców sołectwa Chlewiska. Wykonanie: Faktura VAT nr 271/2019 z dnia 30.11.2019 r.– kwota 2.000,00 zł.	921	92195	4210	2.000,00
2	Dębiny	Kwota ogółem:				16.469,62
		Plan: Zakup materiału do remontu dróg gminnych (polnych) w sołectwie Dębiny. Wykonanie: Faktura VAT Nr FV/58/2019 z dnia 22.07.2019 r. – kwota 13.000,00 zł. Plan po zmianach: Zakup materiału do remontu dróg gminnych (polnych) w sołectwie Dębiny. Wykonanie: Rachunek nr 1/11/2019 z dnia 29.11.2019 r. – kwota: 1.000,00 zł. Rachunek nr 1/12/2019 z dnia 17.12.2019 r. – kwota: 1.000,00 zł.	600	60017	4210	15.000,00
		Plan: Zakup mebli kuchennych do budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Dębinach. Wykonanie: Faktura VAT nr 2019/CFF/S16A/000917 z dnia 26.11.2019 r.– kwota: 434,09 zł . Faktura VAT nr 2019/CFF/S16A/000993 z dnia 11.12.2019 r.– kwota: 1035,53 zł .	700	70005	4210	1.469,62
		Kwota ogółem:				22.503,37
		Plan: Zakup kruszywa do utwardzenia dróg gminnych w sołectwie Huta Różaniecka. Wykonanie:	600	60016	4210	4.947,75

		Faktura VAT Nr F/5/05/2019 z dnia 07.05.2019 r. kwota 4.947,75 zł.				
		Plan po zmianach: Zakup krzeseł do doposażenia budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w sołectwie Huta Różaniecka. Zakup materiałów budowlanych potrzebnych do utwardzenia terenu na działce gminnej przy świetlicy wiejskiej w Hucie Różanieckiej. Wykonanie: Faktura VAT nr FS-14/1157/07/OP/2019 z dnia 16.07.2019 r.– kwota 6.995,63 zł. Faktura VAT nr F/3T/19/000575 z dnia 19.12.2019 r.– kwota 2.614,99 zł.	700	70005	4210	9.610,62
3	Huta Różaniecka	Plan: Zakup mundurów specjalistycznych w celu doposażenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Hucie Różanieckiej. Wykonanie: Faktura VAT Nr 5158/OPO/2019 z dnia 27.08.2019 r. – kwota: 5.000,00 zł.	754	75412	4210	5.000,00
		Plan: Zakup kosy spalinowej do utrzymania terenów zielonych w sołectwie Huta Różaniecka. Wykonanie: Faktura VAT nr 38/K/03/2019 z dnia 28.03.2019 r.– kwota: 1.970,00 zł .	900	90004	4210	1.970,00
		Plan: Pielęgnacja (wykaszenie) terenów zielonych w sołectwie Huta Różaniecka. Wykonanie: Faktura VAT nr FV 39/2019 z dnia 16.09.2019 r.– kwota: 975,00 zł .	900	90004	4300	975,00
		Kwota ogółem:				15.103,84
4	Huta Złomy	Plan: Remont budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Hucie Złomy (remont sali oraz korytarza). Wykonanie: Faktura VAT 4/03/2019 z dnia 20.03.2019 r.– kwota 15.103,84 zł.	700	70005	4270	15.103,84
		Kwota ogółem:				26.977,21
5	Jędrzejówka	Plan: Zakup kruszywa (tłucznia) do remontu dróg gminnych w sołectwie Jędrzejówka. Wykonanie: Faktura VAT Nr FV/39/2019 z dnia 23.05.2019 r.– kwota 3.298,43 zł. Faktura VAT Nr FV/80/2019 z dnia 16.09.2019 r.– kwota 301,56 zł.	600	60016	4210	3.599,99
		Plan: Kopanie rowów koparką na terenie sołectwa Jędrzejówka. Wykonanie: Faktura VAT Nr FV 5/2019 z dnia 30.04.2019 r.– kwota 1.968,00 zł. Faktura VAT Nr FV 15/2019 z dnia 30.09.2019 r.– kwota 984,00 zł.	600	60016	4300	2.952,00

	<p>Plan: Zakup sprzętu AGD, naczyń kuchennych, zastaw, firanek oraz zastawy stołowej w celu doposażenia budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Jędrzejówce.</p> <p>Plan po zmianach: Zakup materiałów, towarów oraz środków (farby, lakiery, pędzle, wałki, cement, gwoździe itp.) Do zabezpieczenia altan na Stawiskach oraz studni w sołectwie Jędrzejówka.</p> <p>Wykonanie: Faktura VAT nr FS 3/2019 z dnia 19.01.2019 r. FHU - kwota 800,00 zł. Faktura VAT nr 2/N/2019 z dnia 16.01.2019 r.– kwota 158,42 zł. Faktura VAT nr 341/446/2019 z dnia 14.08.2019 r. – kwota 666,00 zł. Faktura VAT nr: FP/123/2019/15 z dnia 04.09.2019 r.– kwota 175,00 zł. Faktura VAT nr FANAR/000016/2019 z dnia 07.11.2019 r.– kwota 411,39 zł. Faktura VAT Nr FA/10671/2019 z dnia 04.12.2019 r.– kwota: 580,85 zł.</p>	700	70005	4210	2.791,66
	<p>Plan po zmianach: Remont budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Jędrzejówce (remont ściany zewnętrznej budynku).</p> <p>Wykonanie: Faktura Nr FA 189/19 z dnia 09.10.2019 r. – kwota 4.000,00 zł.</p>	700	70005	4270	4.000,00
	<p>Plan: Budowa altany na działce gminnej nr 275/1 w sołectwie Jędrzejówka.</p> <p>Wykonanie: Faktura Nr 13/2019 z dnia 13.12.2019 r.– kwota 5.499,28 zł.</p>	700	70005	4300	5.499,28
	<p>Plan po zmianach: Zakup zieleni ozdobnej (krzewów oraz kwiatów) z przeznaczeniem do wykonania nasadzeń w sołectwie Jędrzejówka.</p> <p>Wykonanie: Faktura VAT nr FN000026 z dnia 26.04.2019 r.– kwota 115,00 zł. Faktura VAT nr 10/2019 z dnia 05.04.2019 r. – kwota 416,00 zł. Faktura VAT nr 25/2019 z dnia 27.10.2019 r.– kwota 449,06 zł. Faktura VAT nr 03/11/2019 z dnia 06.11.2019 r.– kwota 19,94 zł.</p>	900	90004	4210	1.000,00
	<p>Plan: Zakup towarów, materiałów, nagród i pucharów do zorganizowania imprez okolicznościowych i konkursów w sołectwie Jędrzejówka.</p> <p>Wykonanie: Faktura VAT Nr F/000007/02/19/RLU z dnia 08.02.2019 r.– kwota: 381,82 zł. Faktura VAT Nr 229/MAS/2019 z dnia 14.07.2019 r.– kwota: 88,00 zł.</p>	921	92195	4210	3.134,28

6	Kadłubiska	Faktura VAT nr FV/00070/440/2019 z dnia 19.07.2019 r – kwota 209,03 zł. Faktura VAT nr FV/00069/440/2019 z dnia 18.07.2019 r.– kwota 398,26 zł. Faktura VAT FS 72/2019 z dnia 18.07.2019 r. – kwota: 1.330,20zł. Faktura VAT nr 1/2019 z dnia 20.08.2019 r.– kwota 154,16 zł. Faktura VAT nr 09/08/2019 z dnia 16.08.2019 r.– kwota 403,10 zł. Faktura VAT Nr FA/97/08/2019 z dnia 14.08.2019 r.– kwota: 169,71 zł.				
		Plan po zmianach: Zakup 2 bramek przenośnych na boisko wiejskie w sołectwie Jędrzejówka. Zakup siatek ochronnych (za bramkami) do doposażenia boiska wiejskiego w sołectwie Jędrzejówka. Wykonanie: Faktura VAT FS 111/2019 z dnia 16.09.2019 r. FHU– kwota: 2.000,00 zł Faktura VAT FS 112/2019 z dnia 16.09.2019 r. FHU– kwota: 2.000,00 zł.	926	92601	4210	4.000,00
		Kwota ogółem:				15.643,39
		Plan: Zakup kruszywa (tłucznia) do naprawy dróg polnych w sołectwie Kadłubiska. Wykonanie: Faktura VAT Nr FV/40/2019 z dnia 23.05.2019 r.– kwota 3.311,33 zł. Faktura VAT Nr FV/77/2019 z dnia 11.09.2019 r.– kwota 388,40 zł.	600	60017	4210	3.699,73
		Plan po zmianach: Zakup ławek do postawienia na działkach gminnych w Kadłubiskach. Wykonanie: Faktura VAT nr 4/04/2019 z dnia 03.04.2019 r. - kwota 1.500,00 zł.	700	70005	4210	1.500,00
		Plan po zmianach: Remont elewacji zewnętrznej budynku komunalnego położonego na działce gminnej nr 278/6 w sołectwie Kadłubiska. Wykonanie: Faktura VAT nr 14/2019 z dnia 11.10.2019 r.– kwota 2.500,00 zł.	700	70005	4300	2.500,00
		Plan: Zakup krzewów oraz kwiatów z przeznaczeniem do wykonania nasadzeń w sołectwie Kadłubiska. Wykonanie: Faktura VAT nr 26/2019 z dnia 17.09.2019 r.– kwota 48,00 zł.	900	90004	4210	48,00
Plan: Przebudowa oświetlenia ulicznego w sołectwie Kadłubiska. Wykonanie:	900	90015	6050	6.500,00		

		Faktura VAT nr 059/2019 z dnia 19.12.2019 r.– kwota 6.500,00 zł.				
		Plan: Zakup towarów, materiałów, nagród i pucharów do zorganizowania spotkań integracyjnych dla mieszkańców w sołectwie Kadłubiska. Wykonanie: Faktura VAT nr 07/03/2019 z dnia 12.03.2019 r.– kwota: 38,62 zł. Faktura VAT Nr FA/53/03/2019 z dnia 08.03.2019 r.– kwota: 30,80 zł Faktura VAT Nr 000005/001/19/SP z dnia 12.03.2019 r.– kwota: 110,64 zł. Faktura VAT nr 28/2019 z dnia 10.10.2019 r. FHU– kwota 83,00 zł. Faktura VAT Nr FA/50/10/2019 z dnia 08.10.2019 r.– kwota: 490,08 zł Faktura VAT nr 213/2019 z dnia 05.10.2019 r. Sklep– kwota 398,49 zł. Faktura VAT Nr 000042/001/19/SP z dnia 08.10.2019 r.– kwota: 244,03 zł.	921	92195	4210	1.395,66
		Kwota ogółem:				21.972,88
7	Lipie	Plan po zmianach: Przebudowa drogi gminnej położonej na działce 703/1 w miejscowości Lipie . Wykonanie: Faktura VAT Nr SU/FV/0001/12/2019/7 z dnia 06.12.2019 r.– kwota 21.972,88 zł.	600	60016	6050	21.972,88
		Kwota ogółem:				26.399,97
		Plan: Zakup kruszywa (tłuczni) do remontu zjazdów z dróg gminnych w Lipsku. Wykonanie: Faktura VAT Nr F/6/05/2019 z dnia 07.05.2019 r.– kwota 5.000,00 zł.	600	60016	4210	5.000,00
8	Lipsko	Plan: Doposażenie budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Lipsku (zakup sprzętu nagłaśniającego). Plan po zmianach: Zakup materiałów, towarów oraz środków (deski, farby, lakiery, pędzle, wałki itp.) do odnowienia oraz zabezpieczenia elementów małej architektury (ławek, ławostolów itp.) w sołectwie Lipsko Zakup zmywarki oraz namiotu do doposażenia budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Lipsku. Zakup materiałów oraz towarów do wykonania remontu instalacji elektrycznej w budynku komunalnym (świetlicy wiejskiej) w Lipsku. Wykonanie: Faktura VAT Nr FA/17/03/2019 z dnia 18.03.2019 r.– kwota: 10.000,00 zł. Faktura VAT Nr 346/06/2019/RPST z dnia 10.06.2019 r.– kwota 131,80 zł. Faktura VAT nr FA/209/2019 z dnia 13.06.2019 r.– kwota: 61,00 zł.	700	70005	4210	16.009,00

		Faktura VAT nr FA/240/2019 z dnia 02.07.2019 r.– kwota: 77,00 zł. Faktura VAT nr FA/871/2019 z dnia 10.07.2019 r.– kwota: 265,77 zł Faktura VAT nr FALUB/000032/07/2019 z dnia 02.07.2019 r.– kwota: 250,92 zł, Faktura VAT Nr 21/2019 z dnia 27.08.2019 r.– kwota: 499,38 zł. Faktura VAT nr FA/350/2019 z dnia 11.09.2019 r.– kwota: 264,13 zł. Faktura VAT nr FV/19/2585 z dnia 10.10.2019 r.– kwota: 1.960,00 zł. Faktura VAT nr 462/446/2019 z dnia 10.10.2019 r.– kwota 1.499,00 zł. Faktura VAT nr FA/462/2019 z dnia 15.11.2019 r.– kwota: 1.000,00 zł.				
		Plan po zmianach: Doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Lipsku (zakup kurtek ochronnych). Wykonanie: Faktura VAT Nr PRZ0359/19/FVS z dnia 04.09.2019 r.– kwota: 2.099,98 zł.	754	75412	4210	2.099,98
		Plan po zmianach: Zakup drzewek oraz kwiatów z przeznaczeniem do wykonania nasadzeń w sołectwie Lipsko. Zakup kosy spalinowej do utrzymania terenów zielonych w sołectwie Lipsko. Wykonanie: Faktura VAT nr 115/MTO/2019 z dnia 31.05.2019 r.– kwota: 1.299,00 zł. Faktura VAT nr 190910265 z dnia 19.09.2019 r.– kwota: 539,75 zł.	900	90004	4210	1.838,75
		Plan: Szkolenie zespołu Chór Tanew” Wykonanie: Rachunek z dnia 02.04.2019 r. – kwota: 552,24 zł	921	92195	4170	552,24
		Plan: Zakup towarów, materiałów, nagród i pucharów do zorganizowania spotkań integracyjnych dla mieszkańców sołectwa Lipsko. Wykonanie: Faktura VAT Nr 2/06/2019 z dnia 22.06.2019 r.– kwota: 900,00 zł	921	92195	4210	900,00
		Kwota ogółem:				26.712,21
		Plan: Remont budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Łówczy (wykonanie remontu kuchni, sanitariatów, korytarza, sali). Wykonanie: Faktura VAT 1/03/2019 z dnia 06.03.2019 r. – kwota 25.712,92 zł.	700	70005	4270	25.712,92
		Plan: Zorganizowanie spotkań integracyjnych dla mieszkańców sołectwa Łówcza (zakup towarów, materiałów, nagród i pucharów). Wykonanie:	900	92195	4210	999,29
9	Łówcza					

		Faktura VAT nr FA/1223/2019 z dnia 30.08.2019 r.– kwota: 110,50 zł Faktura VAT Nr FA/210/08/2019 z dnia 31.08.2019 r.– kwota: 371,11 zł Faktura VAT nr 18/08/2019 z dnia 30.08.2019 r.– kwota: 206,75 zł. Faktura VAT nr F/700453/2019/5617 z dnia 13.12.2019 r.– kwota: 105,96 zł. Faktura VAT nr 10/12/2019 z dnia 18.12.2019 r.– kwota: 204,97 zł.				
		Kwota ogółem:				19.417,76
		Plan: Zakup kruszywa (tłucznia) do remontu dróg gminnych (polnych) w sołectwie Łukawica. Wykonanie: Faktura VAT Nr F/7/05/2019 z dnia 07.05.2019 r.– kwota 13.569,48 zł. Faktura VAT Nr FKOR/1/06/2019 z dnia 19.06.2019 r.– kwota 1.751,72 zł. (zwrot)	600	60017	4210	11.817,76
		Plan: Zakup krzesel, sprzętu AGD, naczyń kuchennych, mebli kuchennych oraz zastawy stołowej jako wyposażenia budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Łukawicy. Zakup sprzętu muzycznego do budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Łukawicy. Wykonanie: Faktura VAT nr FA/49/02/2019 z dnia 11.02.2019 r.– kwota: 2.000,00 zł. Faktura VAT nr FV 5/03/2019 z dnia 04.03.2019 r.– kwota: 3.500,00 zł, Faktura VAT nr FS 32/2019 z dnia 12.04.2019 r. – kwota: 315,00 zł. Faktura VAT nr 538/MAG/4/2019 z dnia 12.04.2019r.– kwota: 313,00 zł. Faktura VAT nr FP01612/04/19 z dnia 18.04.2019r.– kwota: 87,99 zł. Faktura VAT Nr 91/04/2019 z dnia 30.04.2019 r. HR– kwota: 883,37 zł. Faktura VAT nr FP/60/2019/15 z dnia 30.04.2019r.– kwota: 148,00 zł. Faktura VAT nr FP/48/2019/3 z dnia 30.04.2019r.– kwota: 74,00 zł. Faktura VAT nr FAV/236 z dnia 11.05.2019r.– kwota: 89,99 zł. Faktura VAT nr FP/62/2019/15 z dnia 11.05.2019r.– kwota: 68,00 zł. Faktura VAT nr FS 48/2019 z dnia 14.05.2019 r. – kwota: 120,65 zł.				
10	Łukawica		700	70005	4210	7.600,00
		Kwota ogółem:				39.895,08
11	Narol	Plan: Zakup tłucznia (niesortu) do remontu dróg gminnych w sołectwie Narol. . Wykonanie:	600	60016	4210	8.500,00

Faktura VAT Nr F/3/07/2019 z dnia 16.07.2019 r.– kwota 8.500,00 zł.				
Plan: Doposażenie placu zabaw na osiedlu Słonecznym w Narolu (zakup elementów placu zabaw, materiałów oraz niezbędnych usług). Plan po zmianach: Zakup kuchenki gazowej do doposażenia budynku komunalnego (świetlicy) w Narolu. Wykonanie: Faktura VAT nr (S)FS-322/UZ/2019 z dnia 09.07.2019 r.– kwota: 9.590,06 zł. Faktura VAT nr 424/446/2019 z dnia 18.09.2019 r.– kwota 1.499,00 zł. Faktura VAT nr 16/2019 z dnia 18.12.2019 r.– kwota: 399,95 zł.	700	70005	4210	11.489,01
Plan: Zakup mundurów (odzieży ochronnej) specjalistycznych na potrzeby OSP w Narolu. Wykonanie: Faktura VAT nr FV/345/2019 z dnia 15.04.2019 r.– kwota:6.600,00 zł.	754	75412	4210	6.600,00
Plan: Szkolenie zespołu Chór Tanew” Wykonanie: Rachunek z dnia 24.06.2019 r. – kwota: 1.000,00 zł	921	92195	4170	1.000,00
Plan: Zakup materiałów i towarów do zorganizowania spotkań integracyjnych dla mieszkańców przez Klub Seniora. Zakup strojów dla „Chóru Tanew”. Plan po zmianach: Zakup materiałów i towarów do zorganizowania spotkania integracyjnego dla mieszkańców sołectwa Narol p.n. „Piknik rodzinny”. Wykonanie: Faktura VAT nr 02/03/2019 z dnia 05.03.2019 r.– kwota: 290,89 zł. Faktura VAT nr F/6/2019 z dnia 08.03.2019 r.– kwota: 199,99 zł. Faktura VAT nr 05/05/2019 z dnia 21.05.2019 r.– kwota: 168,89 zł. Faktura VAT nr 12/05/2019 z dnia 22.05.2019 r. – kwota: 331,30 zł. Rachunek Nr 01/2019 z dnia 01.06.2019 r. – kwota: 600,00 zł. Rachunek Nr 1/2019 z dnia 01.06.2019 r. Ruchoma Placówka Gastronomiczna Paweł Piątek, ul. Warszawska 57/3, 37-610 Narol. – kwota: 400,00 zł. Faktura VAT nr FV/5970/19/CN...TOM/TOM z dnia 25.05.2019– kwota: 554,41 zł. Faktura VAT nr F/000956/2019 z dnia 28.05.2019 r.– kwota: 74,98 zł. Faktura VAT nr 1470/19/VAT z dnia 25.05.2019 r.– kwota: 360,37 zł. Faktura VAT nr 111/2019 z dnia 31.05.2019 r.– kwota: 86,35 zł.	921	92195	4210	11.306,07

		<p>Faktura VAT Nr FADET/346/05/2019 z dnia 31.05.2019 r.– kwota: 1.932,04 zł.</p> <p>Faktura VAT nr FV/903/2019 z dnia 04.06.2019 r.– kwota: 2.215,50 zł.</p> <p>Faktura VAT nr 698/19/F z dnia 01.06.2019 r.– kwota 95,41 zł.</p> <p>Faktura VAT nr 25/05/2019 z dnia 21.05.2019 r.– kwota: 103,80 zł.</p> <p>Faktura VAT nr 40/2019 z dnia 15.10.2019 r.– kwota: 3.000,00 zł.</p> <p>Faktura VAT nr 431/12/2019 z dnia 10.12.2019 r.– kwota: 322,14 zł.</p> <p>Faktura VAT nr F/36/2019 z dnia 11.12.2019 r.– kwota: 69,93 zł.</p> <p>Faktura VAT nr 272/2019 z dnia 11.12.2019 r.– kwota: 500,07 zł.</p>				
		<p>Plan: Zakup usług do zorganizowania spotkania integracyjnego dla mieszkańców sołectwa Narol p.n. „Piknik rodzinny”.</p> <p>Wykonanie: Rachunek nr 1/2019 z dnia 01.06.2019 r. – kwota: 1.000,00 zł.</p>	921	92195	4300	1.000,00
		Kwota ogółem:				28.387,39
		<p>Plan po zmianach: Zakup tłuszczu na drogi polne dojazdowe.</p> <p>Wykonanie: Faktura VAT Nr FV/81/2019 z dnia 16.09.2019 r.– kwota 16.357,78 zł.</p> <p>Faktura VAT Nr FV/86/2019 z dnia 09.10.2019 r.– kwota: 7.042,27 zł</p>	600	60017	4210	23.400,05
		<p>Plan: Zakup towarów, materiałów, nagród i pucharów do zorganizowania spotkań integracyjnych dla mieszkańców w sołectwie Narol-Wieś.</p> <p>Wykonanie: Faktura VAT nr FVKL/19/7//N z dnia 15.02.2019 r.– kwota: 2.066,92 zł.</p> <p>Faktura VAT Nr FA/96/02/2019 z dnia 15.02.2019 r.– kwota: 210,53 zł.</p> <p>Faktura VAT FS 16/2019 z dnia 15.02.2019 r. – kwota: 136,20 zł.</p> <p>Faktura VAT nr FVKL/19/27//N z dnia 01.07.2019 r. – kwota: 442,53 zł.</p> <p>Faktura VAT Nr FA/12/07/2019 z dnia 01.07.2019 r.– kwota: 294,62 zł.</p> <p>Faktura VAT Nr FA/83/10/2019 z dnia 11.10.2019 r.– kwota: 236,58 zł.</p> <p>Faktura VAT nr 215/2019 z dnia 12.10.2019 r.– kwota: 1.599,96 zł.</p>	921	92195	4210	4.987,34
12	Narol - Wieś					
		Kwota ogółem:				24.182,21
		<p>Plan po zmianach: Remont budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Płazowie (docieplenie ścian zewnętrznych budynku).</p> <p>Wykonanie:</p>	700	70005	6050	23.182,22
13	Płazów					

		Faktura VAT nr 21/2019 z dnia 08.11.2019 r. – kwota: 23.182,22 zł.				
		Plan: Zakup lamp oświetlenia ulicznego na potrzeby sołectwa Płazów. Wykonanie: Faktura VAT nr FA/20/2019 z dnia 15.01.2019 r.– kwota: 999,99 zł.	900	90015	4210	999,99
		Kwota ogółem:				13.118,67
14	Podlesina	Plan: Doposażenie budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Podlesinie (zakup rolet oraz sprzętu AGD) Plan po zmianach: Zakup sprzętu nagłaśniającego do budynku komunalnego (świetlicy wiejskiej) w Podlesinie. Wykonanie: Faktura VAT Nr S260/F000775/02/2019 z dnia 26.02.2019 r.– kwota: 383,25 zł. Faktura VAT Nr S260/F000783/02/2019 z dnia 27.02.2019 r.– kwota: 969,97 zł. Faktura Nr 32/03/2019/RPST z dnia 02.03.2019 r.– kwota 730,77 zł. Faktura VAT Nr S260/F001180/03/2019 z dnia 29.03.2019 r.– kwota: 999,99 zł.	700	70005	4210	3.083,98
		Plan: Zagospodarowanie terenu gminnego przy źródle Krynica w Podlesinie (wykonanie zadaszania na źródle krynica oraz utwardzenie terenu prowadzącego do źródła – ułożenie kostki brukowej). Wykonanie: Faktura Nr 11/2019 z dnia 22.07.2019 r. – kwota 7.975,69 zł.	700	70005	4300	7.975,69
		Plan: Zakup kosiarki spalinowej do utrzymywania terenów zielonych w sołectwie Podlesina. Wykonanie: Faktura VAT Nr 6/K/03/2019 z dnia 06.03.2019 r.– kwota 2.059,00 zł.	900	90004	4210	2.059,00
		Kwota ogółem:				40.169,80
15	Ruda Różaniecka	Plan po zmianach: Zakup wraz z montażem elementów małej architektury oraz elementów palcu zabaw na terenie „Bojkówki”. Wykonanie: Faktura VAT nr FA/1/11/2019 z dnia 04.11.2019 r.– kwota: 8.797,23 zł. Faktura VAT nr FA/2/11/2019 z dnia 05.11.2019 r.– kwota: 17.589,00 zł.	700	70005	4210	26.386,23
		Plan po zmianach: Wykonanie dokumentacji budowlano kosztorysowej na wykonanie elementu małej architektury (nasypy) oraz ławek na działkach gminnych nr 1662/1, 1662/2 w sołectwie Ruda Różaniecka (Bojkówka). Wykonanie nasypy na działkach gminnych nr 1662/1, 1662/2 w sołectwie Ruda Różaniecka (Bojkówka).	700	70005	4300	6.283,57

		<p>Wykonanie: Faktura VAT nr 96/P/2019 z dnia 09.12.2019 r.– kwota: 500,00 zł. Faktura VAT nr FV/0171/19/H z dnia 13.12.2019 r.– kwota: 5.783,57 zł.</p>				
		<p>Plan po zmianach: Uszczegółowienie oraz aktualizacja dokumentacji projektowej na potrzeby utworzenia terenu rekreacyjnego na działkach gminnych nr 1662/1, 1662/2 w sołectwie Ruda Różaniecka.</p>	926	92695	4300	7.500,00
		<p>Wykonanie: Faktura VAT nr 55/P/2019 z dnia 26.08.2019 r. – kwota: 7.500,00 zł.</p>				
		Kwota ogółem:				27.383,29
		<p>Plan: Zakup kruszywa (tłucznia) do remontu dróg gminnych (polnych) w sołectwie Wola Wielka.</p>				
		<p>Wykonanie: Faktura VAT nr FV/41/2019 z dnia 23.05.2019 r.– kwota 16.475,71 zł. Faktura VAT Nr FV/59/2019 z dnia 22.07.2019 r.– kwota 1.824,29 zł.</p>	600	60016	4210	18.300,00
		<p>Plan: Wynagrodzenie za prace porządkowe oraz pielęgnacyjne w sołectwie Wola Wielka.</p>				
		<p>Wykonanie: Faktura VAT nr 01/06/2019 z dnia 02.07.2019 r.– kwota: 1.800,00 zł. Faktura VAT nr 02/07/2019 z dnia 01.08.2019 r.– kwota: 2.550,09 zł. Faktura VAT nr 03/08/2019 z dnia 02.09.2019 r.– kwota: 3.049,91 zł.</p>	900	90004	4300	7.400,00
		<p>Plan: Zorganizowanie imprez dla mieszkańców sołectwa Wola Wielka (zakup potrzebnych materiałów, towarów, nagród i pucharów).</p>				
		<p>Wykonanie: Faktura VAT nr 17/07/2019 z dnia 20.07.2019 r.– kwota: 36,10 zł. Faktura VAT Nr FA/140/07/2019 z dnia 20.07.2019 r.– kwota: 113,10 zł. Faktura VAT nr 13/07/2019 z dnia 20.07.2019 r.– kwota: 67,58 zł. Faktura VAT Nr FA/3/07/2019 z dnia 21.07.2019 r.– kwota: 286,01 zł. Faktura VAT Nr FVKL/19/15 z dnia 23.12.2019 r.– kwota: 400,50 zł.</p>	921	92195	4210	903,29
		<p>Plan po zmianach: Zorganizowanie imprez dla mieszkańców sołectwa Wola Wielka (zakup potrzebnych materiałów, towarów, nagród i pucharów).</p>	921	92195	4300	780,00
		<p>Wykonanie: Faktura VAT nr 8/07/2019 z dnia 21.07.2019 r.– kwota: 780,00 zł.</p>				
		WYDATKI OGÓŁEM				385.706,15
16	Wola Wielka					

Na podstawie art. 3 ust. 7 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim, Gmina Narol otrzymuje z budżetu państwa zwrot, w formie dotacji celowej, części wydatków wykonanych w ramach funduszu. Zwrot części środków z budżetu państwa jest dodatkowym zastrzykiem finansowym dla gminy.

Na podstawie składanego wniosku o zwrot z budżetu państwa części wydatków w ramach funduszu sołeckiego, Gmina Narol otrzyma za rok 2019 środki finansowe w kwocie 101070,44 zł, co stanowić będzie 26,20 % wykonanych wydatków w ramach funduszu sołeckiego. Gmina otrzyma za 2019 rok najwyższy możliwy zwrot środków.

Tabela przedstawia udział mieszkańców poszczególnych sołectw w zebraniach, na których podejmowane są uchwały o wyodrębnieniu środków funduszu sołeckiego na kolejny rok.

Lp.	Nazwa miejscowości (sołectw)	Liczba mieszkańców w sołectwie	Termin zebrania i liczba osób uczestniczących w zebraniu i decydujących o przeznaczeniu funduszu sołeckiego w roku 2018 – budżet na rok 2019	Termin zebrania i liczba osób uczestniczących w zebraniu i decydujących o przeznaczeniu funduszu sołeckiego w roku 2019 – budżet na rok 2020
1	Chlewiska	328	2 września 2018 r. 28 mieszkańców	10 września 2019 r. 34 mieszkańców
2	Dębiny	203	27 września 2018 r. 15 mieszkańców	29 września 2019 r. 11 mieszkańców
3	Huta Różaniecka	352	19 września 2018 r. 18 mieszkańców	7 września 2019 r. 25 mieszkańców
4	Huta Złoty	172	20 września 2018 r. 11 mieszkańców	18 września 2019 r. 8 mieszkańców
5	Jędrzejówka	471	23 września 2018 r. 35 mieszkańców	6 września 2019 r. 27 mieszkańców
6	Kadłubiska	198	12 września 2018 r. 23 mieszkańców	6 września 2019 r. 15 mieszkańców
7	Lipie	338	14 września 2018 r. 19 mieszkańców	18 sierpnia 2019 r. 25 mieszkańców
8	Lipsko	456	10 września 2018 r. 10 mieszkańców	17 września 2019 r. 25 mieszkańców
9	Łówcza	465	23 września 2018 r. 17 mieszkańców	19 września 2019 r. 25 mieszkańców
10	Łukawica	321	24 września 2018 r. 15 mieszkańców	21 września 2019 r. 11 mieszkańców
11	Narol (miasto)	2 094	25 września 2018 r. 36 mieszkańców	17 września 2019 r. 35 mieszkańców
12	Narol - Wieś	505	6 września 2018 r. 16 mieszkańców	27 września 2019 r. 19 mieszkańców
13	Płazów	396	26 września 2018 r. 14 mieszkańców	21 września 2019 r. 22 mieszkańców
14	Podlesina	129	22 września 2018 r. 11 mieszkańców	26 sierpnia 2019 r. 23 mieszkańców
15	Ruda Różaniecka	1 190	19 września 2018 r. 30 mieszkańców	18 września 2019 r. 40 mieszkańców
16	Wola Wielka	475	16 września 2018 r. 16 mieszkańców	15 września 2019 r. 19 mieszkańców

INFORMACJA O MIENIU KOMUNALNYM
stan na 31.12.2019 rok

Załącznik 1

Tabela nr 1

ZESTAWIENIE WARTOŚCI GRUNTÓW MIENIA KOMUNALNEGO
/stan na 31.12.2019 r./

Lp.	Miejscowość	Grunty ogółem w zł	OSP	Szkoły Przedszkola (ogółem)	Opieka społeczna	Drogi	Gospodarka pozostała <i>Administracja</i> <i>Ośrodki Zdrowia</i> <i>Kultura</i>
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Chlewiska	142 729,45	-	-	-	1 964,37	140 765,08
2.	Dębiny	60 592,23	-	-	-	1 401,80	59 190,43
3.	Huta Róż.	249 207,62	16 562,00	-	-	8 447,52	224 198,10
4.	Huta Złomy	86 868,41	-	-	-	6 787,59	80 080,82
5.	Jędrzejówka	230 248,15	61 711,40	-	-	5 564,20	162 972,55
6.	Kadłubiska	56 328,55	-	-	-	2 961,97	53 366,58
7.	Lipie	116 493,10	-	-	-	3 415,01	113 078,09
8.	Lipsko	374 506,72	2 604,00	-	26 600,00	2 899,02	342 403,70
9.	Łowcza	729 694,73	4,97	-	-	11 715,44	717 974,32
10.	Łukawica	422 665,25	-	125 700,91	-	4 445,08	292 519,26
11.	Narol	2 165 587,65	4 158,00	510 804,00	-	13 132,93	1 637 492,72

12.	Narol Wieś	542 993,85	-	-	-	3 874,72	539 119,13
13.	Płazów	619 474,79	10 164,00	-	-	11 141,43	598 169,36
14.	Podlesina	71 974,45	-	-	-	1 638,39	70 336,06
15.	Ruda Róż.	343 645,26	24 430,00	72 282,00	-	7 647,24	239 286,02
16.	Wola Wielka	328 612,44	-	-	-	5 612,66	322 999,78
Razem		6 541 622,65	119 634,37	708 786,91	26 600,00	92 649,37	5 593 952,00

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

Lp.	Położenie nieruchomości /obręb/	Numer działki	Pow. w ha	Cena sprzedaży w zł	Nr uchwały Rady Miejskiej	Wartość wg ewid. /w zł/	Poniesione koszty
1.	Jędrzejówka	11	0,2478	29 295,00	331/XXXVIII/2018	66,60	615,00
		17/26	0,3001	33 555,00	342/XLI/2018	107,65	2 215,00
		368/6	0,0287	6 782,90	114/XII/2019	50,23	1 382,90
2.	Lipsko	455/8	0,0483	8 969,00	356/XLIII/2018	45,81	1 869,00
		395/13	0,0822	14 591,90	77/VIII/2019	20,23	731,90
		395/14	0,0530	9 501,90	77/VIII/2019	14,24	731,90
		395/15	0,0559	11 781,90	77/VIII/2019	15,02	731,90
		395/16	0,0535	9 901,90	77/VIII/2019	14,38	731,90
3.	Narol	514/8	0,0092	12 317,07	327/XXXIV/2013	4,94	369,00
		526/28	0,0410			5 740,00	
		257/6	0,0089	2 212,90	45/V/2019	1 246,00	282,90
		423/2	0,0131	4 922,90	48/V/2019	1 834,00	282,90
		433/2	0,0014			196,00	
		639/11	0,0219	6 162,90	46/V/2019	9,42	282,90
		706/11	0,1375	28 780,49	75/VIII/2019	59,13	1 082,90
257/15	0,0274	7 332,90	105/XI/2019	73,64	1 382,90		
4.	Wola Wielka	1106/39	0,6001	63 045,00	343/XLI/2018	580,89	2 215,00
		1136/24	0,0489	6 752,90	47/V/2019	32,85	1 882,90

<i>R a z e m</i>	1,7789	255 906,56		10 111,03	16 790,90
------------------	---------------	-------------------	--	------------------	------------------

Tabela nr 3

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH UŻYTKOWNIKOM WIECZYSTYM

/w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r./

Lp.	Położenie /obręb/	Charakter działki	Numer działki	Pow. w ha	Cena sprzedaży użytkownika wieczystego w zł	Nr uchwały Rady Miejskiej	Wartość wg ewid. w zł	Poniesione koszty w zł
1.	Narol	zabudowana budynkiem usługowym	87/2	0,0450	19 973,00	76/VIII/2019	6 300,00	369,00
Razem				0,0450	19 973,00		6 300,00	369,00

NIEODPŁATNE NABYCIE NIERUCHOMOŚCI - ZASIEDZENIE

/w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r./

Lp.	Obręb	Numer działki	Powierzchnia działki /w ha/	Wartość nieruchomości dla ewidencji gruntów /w zł/	Podstawa nabycia
1.	Narol	227/2	0,0152	6,53	Post. Sąd. Rej. Sygn. akt I Ns 118/18
Razem			0,0152	6,53	

**NIEODPŁATNE NABYCIE NIERUCHOMOŚCI
na podstawie decyzji Wojewody Podkarpackiego**

/w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r./

Lp.	Obręb	Numer działki	Powierzchnia działki /w ha/	Wartość działki dla ewidencji /w zł/	Nr uchwały Rady Miejskiej/ Nr dec. Woj.
1.	Huta Złomy	159/1	0,1566	10 221,41	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.1.81.2019
2.	Huta Różaniecka	560/2	0,1914	26 796,00	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.1.93.2018
		2350	5,8939	2 534,38	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.2.40.2019
		3003	0,0776	33,36	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.1.94.2019

3.	Jędrzejówka	459/1	0,0215	9,24	Dec. Woj. Podkarp.
		460/3	0,0828	35,60	N-VI.7532.1.93.2019
4.	Narol	2265	0,0228	3 192,00	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.1.99.2018
		2506	0,0119	5,12	Dec. Woj. Podkarp.
		2507	0,2237	33 318,00	N-VI.7532.1.164.2019
		2316	0,1586	195,21	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.1.141.2019
5.	Narol Wieś	1637/8	0,0453	19,47	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.1.133.2019
6.	Płazów	424/4	0,0224	30,10	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.1.45.2019
		183	0,3139	434,72	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7510.17.2019
		86/2	0,1642	363,62	
		316/2	0,1121	107,81	
		585	0,2155	46,33	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.1.85.2019
7.	Ruda Różaniecka	3000/2	0,0081	3,48	Dec. Woj. Podkarp. N-VI.7532.1.132.2019
		3000/4	0,0250	10,75	
		2968/2	0,0245	861,91	
Razem			7,7718	78 218,51	

ZAMIANA NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH Z OSOBĄ FIZYCZNĄ

/w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r./

Lp.	Obręb	Numer działki	Powierzchnia działek /w ha/	Wartość nieruchomości wg ewid. grunt. /w zł/	Nr uchwały Rady Miejskiej
1.	UBYŁO			8,00	107/XI/2019
	Jędrzejówka	197/6	0,0186		
	PRZYBYŁO			561,71 1 404,29	
	Jędrzejówka	198/2 199/2	0,0022 0,0055		

UCHYLENIE DECYZJI WOJEWODY PODKARPACKIEGO

(zwrot na Skarb Państwa)

/w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r./

Lp.	Obręb	Numer działki	Powierzchnia działki /w ha/	Wartość nieruchomości w ewid. gruntów /w zł/	Decyzja Wojewody Podkarpackiego
1.	Huta Złomy	128	0,5312	228,42	N-VI.7532.1.40.2019

		170	0,8586	369,20	
2.	Wola Wielka	822/4	0,0194	52,14	N-VI.7532.1.27.2019
		824/3	0,0033	462,00	N-VI.7532.1.28.2019
		1136/8	1,0602	455,89	N-VI.7532.1.42.2019
		1136/9	0,6001	258,04	N-VI.7532.1.41.2019
Razem			3,0728	1 825,69	

Tabela nr 8

UBYŁO NA PODSTAWIE DECYZJI WOJEWODY PODKARPACKIEGO

/przeznaczone pod budowa obwodnicy Narola/

/w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r./

Lp.	Obręb	Numer działki	Ogólna powierzchnia działek /w ha/	Wartość nieruchomości wg ewid. grunt. /w zł/	Podstawa prawna
1.	Lipie	68/10	0,0232	31,17	Dec. Woj. Podkarp. N-VIII.7820.1.15.2019
2.	Narol	244/5	0,0150	2 100,00	
		244/7	0,0164	2 296,00	
		699/3	0,3718	168,12	

		1097/1	0,0951	40,89	
		1548/2	0,0992	119,97	
		1548/3	0,0135	16,33	
		1549/1	0,0433	18,62	
		1550/1	0,0569	12,23	
		1552/2	0,0404	17,37	
		1553/2	0,4305	115,70	
		1553/3	0,0094	2,52	
		1554/2	0,0176	7,57	
		1904/1	0,0159	6,84	
		1906/1	0,0285	12,25	
		2440/3	0,0799	34,36	
		227/13	0,0195	8,38	
		244/8	0,0064	896,00	
		2244/2	0,1406	170,04	
Razem			1,5231	6 074,36	

NIERUCHOMOŚCI MIENIA KOMUNALNEGO w użytkowaniu wieczystym
stan na 31.12.2019 r.

Lp.	Położenie nieruchomości /obręb/	Działka		Wartość nieruchomości po aktualizacji w zł	Opłaty roczne w zł	Użytkownik wieczysty
		Numer	Pow. w ha			
1.	Narol	2317/2	0,8182	113 620,00	3 408,60	Galicja
		2322/2	0,1852	28 580,00	857,40	
				142 200,00	4 266,00	
2.	Lipsko	547/25	0,1821	8 485,35	254,56	Nowicki
3.	Narol	405/9	0,0978	20 960,00	628,80	Kordulewski
4.	Płazów	476	0,2914	21 560,00	646,80	Oleksowicz
		477	0,0715			
5.	Narol	2312/2	0,0024	113 006,90	3 390,21	Horoń
		2317/1	0,3386			
		2322/5	0,2449			
6.	Narol	2312/1	0,0045	2 353,10	23,53	PGE
		2322/4	0,0077			
7.	Narol	2317/3	0,0711	10 970,00	363,00	Wiśniewska
		2322/3	0,0086	1 130,00		
8.	Łówcza	781/3	0,0384	2 760,00	82,80	Butryn
Razem			2,3624	323 425,35	9 655,70	

Nieruchomości w użytkowaniu wieczystym na dzień 31.12.2019 r.

(wyłączone z gminnego zasobu nieruchomości)

Lp.	Położenie nieruchomości /obręb/	Działka	
		Numer	Pow. w ha
1.	Narol	2317/2	0,8182
		2322/2	0,1852
		405/9	0,0978
		2312/1	0,0045
		2312/2	0,0024
		2317/1	0,3386
		2322/4	0,0077
		2322/5	0,2449
		2317/3	0,0711
		2322/3	0,0086
2.	Lipsko	547/25	0,1821
3.	Płazów	476	0,2914
		477	0,0715
5.	Łówcza	781/3	0,0384
R a z e m			2,3624

Tabela nr 11

MIENIE KOMUNALNE – NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWE

stan na 31.12.2019 r.

Lp.	Obręb	Powierzchnia w ha	Wartość w zł
1.	Chlewiska	25,4212	142 729,45
2.	Dębiny	18,1456	60 592,23
3.	Huta Różaniecka	92,0325	249 207,62
4.	Huta Złomy	39,8751	86 868,41
5.	Jędrzejówka	122,3035	230 248,15
6.	Kadłubiska	19,9374	56 328,55
7.	Lipie	75,9032	116 493,10
8.	Lipsko	89,9801	374 506,72
9.	Łówcza	353,8140	729 694,73
10.	Łukawica	138,4146	422 665,25
11.	Narol Wieś	15,1840	542 993,85
12.	Płazów	161,3735	619 474,79
13.	Podlesina	11,9952	71 974,45
14.	Ruda Różaniecka	110,3902	343 645,26
15.	Wola Wielka	214,4801	328 612,44
16.	Narol	155,5640	2 165 587,65
Razem		1 644,8142	6 541 622,65